

ניתן לקבל את החוברות לביתכם בדמי משלוח, לפרטים:

718-4072479 בארה"ב | 04-862-8888 | otzar.p@htora.co.il

אוצר פניני החסידות

אוצר כלום
לפרשת השבוע

חנוכה

מתורתו של אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיע"א

סגולה מהרמב"ן ש'יאמר ויהי נעם וכו' כל תבנה זי"ן
פְּעָמִים אַחַר הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת, וְטוֹב מְאֹד, וּבְשֵׁם מוֹרֵי הָרֵב
יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם נר"ו לומר זי"ן פְּעָמִים ויהי נועם יושב
בְּסֶטֶר כְּפִשּׁוּטוֹ, וְהָיָה נוֹהֵג לוֹמֵר כֵּן גַּם כֵּן לְיָמִים נוֹרְאִים
וּבְכָל עֵת צָרָה שְׁלֵא תָבֵא, וּיְכַנֵּן ב' נוּגֵי"ן
(סידור רבי שבת)

אוצר פניני החסידות:

- א תולדות אהרן | השפע והנהיגות של השנה מתחיל לרדת פהגה.....
- ב עקרת ישועה | גמר החתימה של יום הכפורים הוא פהגה.....
- ב שם משמאל | אפילו המיואש ממצבו וכבר אינו מתעורר לעבודת ה' יכול לזכות בימים האלה שינעורוהו משמים.....
- ג מאור עינים | 'ערכתי נר למיחי' - נר חנה הוא הנה לבטול הקלות בביאת משיח צדקנו.....
- ג אמרי פהגה | בהנהגה נמשך אור גדול היורד לכל המקומות הנמוכים ונשאר ממנו רשם לכל השנה.....
- ד עבודת ישראל | ימי ההנהגה הנה לימי שוכבים.....
- ד שפת אמת | בימי ההנהגה יש שיעור לעשות רצונו ותברך יותר מכל השנה.....
- ד רסיסי לילה | בהנהגה היתה ישועת הנפש ולכן נשארה הארתו קבועה לעולם.....
- ד שפתי צדיק | הזמן מסגל גם למי שעדין לא נכנס פסיעה אחת בעבודת הקדש.....
- ה פרי צדיק | ימי הנהגה הם חנהת כל שבתות השנה.....
- ה בית אברהם | בהנהגה הזמן לאדם להנה עצמו לחזק מבטחו בה' בכל מצב.....
- ה שיחות הרין | חנהג בהיית בית המקדש / מנהג הסביבו רמו שמעשה התחוננים משפיע בעליונים.....
- ו קב הישר | מעלת קדשת הירות.....
- ו בארות המים | ש להדליק הירות בהתלהבות עד שמשמים ישתוקו לשמע הברכות.....
- ו חדושי הרים | הדלקת נרות חנהג מאיר העינים בתורה.....
- ז תורה אור | עקר מצות נר חנהג להאיר גם במקומות שיש בהם העלם והסתם.....
- ז מהורש מבעלזא | רמזו דיני הדלקת הירות בפרשת הנשיאים.....
- ז דברי יואל | ההבטחה לזכות בבנים תלמידי חכמים היא למדליקים בכנהג לחד קוב"ה ושיכניתיה.....
- ח פתוחות חותם | על ידי התורה והמצוות בקדשה וטהרה זוכים לנפש רוח הרמונים בני".....
- ח בת עין | על פתח ביתו מבחוץ - עקר מצות חנהג להאיר לבחינת החיצונית.....
- ט עבודת ישראל | נר איש וביתו - מצות נר חנהג להשפיע קדשה על כל בני ביתו.....
- ט בני יששכר | מצותה משתשקע החמה - התורה מתקנת רק במוח פנוי מהרהורי עברה.....
- י רסיסי לילה | באור מחלקת בית שמאי ובית הלל אם פוחת והולך או מוסיף והולך.....
- י אור תורה | באור מחלקת האמוראים האם בכהג זקוק לה ומתר להשתמש לאורה בדרך מוסר.....
- יא פתוחות חותם | רמזי מוסר בצווי הדלקת המנורה בשמן זית זך.....
- יא דרשות חתם סופר | הדלקת הירות היתה בחצרות קדשו ולא בבנים מחמת הטמאה ועל ידי זה נתפרסם הגס.....
- יב ייטב פנים | פיון שהדליקו בגרות הרס חדשים שאינם שבעים מבלוע הנה גם ביום הראשון.....
- יב ישמח ישראל | הגס ביום הראשון היה הזרחת אור הקדשה בלבות ישראל וממנו השפע הכח לשאר הימים.....
- יג בית אברהם | ההינים חפצו להכניס בלבות ישראל ספקות ויאוש על השנרת השכינה בקרבם.....
- יד בוצינא דנהורא | הייח חנוני נרו בחוץ רמז ליוחנן כהן גדול שנתקו בימי חשמונאי.....
- יד אש קדש | צער ישראל היה על להשכיחם תורתך ועל ידי זה נתעברה אצלם האמונה וזכו לישועה.....
- יד שערי המועדים | עקר רצון ההינים היה להשכיח מישראל שהתורה היא רצון ה' שלמעלה מהשכל.....
- טו שפע חיים | מלכות וון הרשעה - רשעותם ואכזרייתם של ההינים המתיקה את הקטרוג מעל ישראל.....
- טו קדשת לוי | הטעם שבפורים קבעו משתה ושמתה ובחנהג הלה והודאה.....
- טז בני יששכר | על ידי ההודאה על הגס נקבע בלבנו האמונה שכל הנהגתנו בדרך הטבע היא בהשנהגה פרטית.....
- טז שפת אמת לקוטים | הארת החנהג מתעוררת על ידי ההלה והודאה.....
- יז שכל טוב | באור מןמור מןמור שיר חנהג הבית' על ניסי חנהג.....
- יח ישמח ישראל | זאת חנהגה - על שם שבוים זה מתגלית הקדשה עד שאפשר להורות עליה באצבע.....
- יח בית אהרן | זאת חנהגה הוא בחינת שמיני עצרת.....
- יח פלא יועץ | זאת חנהגה מסגל לפקידת עקרות ולפרנסה.....

אוצרות גאוני הדורות:

- יט יערות דבש | חס ה' על עמו ישראל והושיעם אף שעמדו במודם ולא שבו בתשובה.....
- יט דרושי הצלח | נעשה לישראל גם בשמן המנורה לעדות שלא נסתלקה השכינה מישראל.....
- כא אדרת אליהו | רמז תבת שמן' על גס המלחמה ונרות של חנהג.....
- כא נר מצוה | נקבעו ימי חנהג זכר לגס הסדלקה פי בטול התורה ומצותיה הוא בטול קיום ישראל.....
- כב חמדת ישראל | חנהג נעשה הגס ע"י כהנים הקדושים שלא היה בהם שום חטא, לכן הסעדות שמרבים בחנהג הם רשות.....
- כג זרע שמשון | נר איש וביתו כנגד רב המצות המסלים על כל יחיד ויחיד לעשותן.....
- כד משך חכמה | הדלקת הירות זכר לנחון המלחמה, והדלקתו בתוך עשרים אמה כנגד גס פה השמן.....
- כד מעשי הצדיקים.....
- לב ספיר והלום - חנוכה | הארה חסידית מן הפרשה.....
- לז ספיר והלום - זאת חנוכה | הארה חסידית מן הפרשה.....

חֲנֻכָּה

מֵאִיר עֵינֵי חֲכָמִים

רבי מאיר מקורסטשוב זיע"א (תלמיד האור המאיר זיע"א)

זְהוּרֵי אוֹרָה מְלֵהִיבִים וּמְעוֹרְרִים, בְּשֹׁנֵב קִדְשָׁת עֲבוֹדַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת וּסְגֻלָּתָם הַעֲצוּמָה

יְתַעוֹרֵר הָאָדָם בְּהַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה בְּגִדְל תְּשׁוּבָה וּנְפִלְאָה לְדַבְּקוֹת רְצוֹן הַשֵּׁם? תִּתְּבַרֵן בְּלִתֵי שׁוּם פֶּחַד וּמוֹרָא כָּלֵל מִשׁוּם תְּאַוָּה וּמִדָּה רְעָה עַד שֶׁכֵּל הַמִּדּוֹת וְהַטְּבָעִים יוֹדוּ אֵלָיו. וְזֶה דְּבַר חֲדָשׁ אֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל לֹא הִשְׁיִיגוּ הַשְּׂגָה זֹו אֲפִילוּ בַּמַּעֲמָד הַקְּדוֹשׁ אֲשֶׁר פָּסְקָה זְהַמְתָּן מִמֶּשׁ וְהַקְּדִימוּ נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמָע, אַף עַל פִּי כֵן יֵרָאוּ מִהַצְּמָצוּמִים וְהַמִּדּוֹת רְעוֹת, שֶׁאֲמָרוּ לַמֹּשֶׁה 'דַּבֵּר אִתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹקִים' (שְׁמוֹת כ טו), סוּד מִדּוֹת הַצְּמָצוּם פֶּן וְכוּ', וְלָזֶה לֹא הָיָה דְּבַר קִיָּמָא וְנִפְלו אַחַר כֵּף יִשְׂרָאֵל מִהֶאֱרָה זֹו. וְעַתָּה בְּהַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה חַל עֲלֵינוּ לְהַתְּעוֹרֵר בְּדַבְּרֵי הַחֲדָשׁ הַזֶּה, עַד שֶׁכֵּל הַטְּבָעִים יִשְׁלִימוּ אִתָּנוּ בְּלִתֵי שׁוּם פֶּחַד כָּלֵל, וְאִזּוּ נִזְכֶּה לְהַתְּעוֹרֵר עַל יְדֵי מַעֲשֵׂינוּ מִלְּמַעְלָה גַם בֶּן מִצְוָה זֹו בְּרוּחַנִיּוֹת, וְנִזְכֶּה עַל יְדֵי מִצְוָה זֹו לְעוֹרֵר גְּאֻלָּה עוֹלָמִית וְנִצְחִיּוֹת (שַׁעַר ו).

יְתַעוֹרֵר הָאָדָם בְּנֵר חֲנֻכָּה שֶׁעָקַר פּוֹנֵת הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה, שֶׁאֲפִילוּ בַּעַת סְלוּק הָאָדָם מִתּוֹרָה וּתְפִלָּה בְּצִאֲתוֹ לְדַבְּרֵים הַהִקְרָחִיִּים מִהַכְּלִי עוֹלָם הַשֶּׁפֶל, גַּם שֵׁם הִיָּה תְּשׁוּקָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת לְהַשֵּׁם? תִּתְּבַרֵן בְּסוּד מִצְוֹת הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה עַל פְּתַח בֵּיתוֹ מִבְּחוּץ, שֶׁיְהִיָּה פְּרָסוּם הַגָּס לְרִשׁוֹת הַרְבִּים (שַׁעַר יא).

יְתַעוֹרֵר הָאָדָם בְּמִצְוֹת נֵר חֲנֻכָּה שֶׁאֵינוּ בְּנִים לְמִקוּם מִמֶּשׁ חֵלֶק ה', וְחַפְצֵי וְתְשׁוּקַת הַשֵּׁם? תִּתְּבַרֵן שֶׁיְהִיָּה אָנוּ נִשְׁמָרִים מִכָּל הַמִּדּוֹת וְתִאֲוֹת רְעוֹת וּמְכַל מִיָּנִי טְנוּף, וּבְזֶה אֲנַחְנוּ מוֹנְעֵנְעִים כָּל הַעוֹלָמוֹת וְהַנְּבִרָאִים, שֶׁאֲנַחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמֶּשׁ שׁוּיִם אֵלָיו? תִּתְּבַרֵן, כְּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם? תִּתְּבַרֵן שׁוֹפֵעַ חַיּוֹת עַל כָּל הַעוֹלָמוֹת וְהַנְּבִרָאִים בֶּן הָאָדָם עַל יְדֵי הַזְּדַכְכוּת מַעֲשָׂיו בְּדַבְּקוֹת אֲמִתֵי לְהַשֵּׁם? תִּתְּבַרֵן זֹכֶה לְהַשְׁפִּיעַ חַיּוֹת לְכָל הַעוֹלָמוֹת הַנְּבִרָאִים, וְזֹכֶה לְבַטֵּל כָּל הַמַּסְסִיִּם הַמַּבְדִּילִים אֲשֶׁר בֵּינֵינוּ לְבִין קוֹנֵנוּ, וְנִהְיָה בְּהִכָּל מְלָךְ מִמֶּשׁ דּוּמָה אֵלָיו (שַׁעַר יב):

מַעֲלַת הַיָּמִים

תּוֹלְדוֹת אֶהְרֹן

רבי אהרן מזיטומיר זיע"א

הַשֶּׁפַע וְהַבְּהִירוֹת שֶׁל הַשָּׁנָה מִתְּחִיל לְרַדְתַּת בְּחֻנְכָּה

חֲדָשָׁה לְהוֹרִיד עַל נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל, וּלְכַף מְדַלִּיקִין גְּרוֹת בְּחֻנְכָּה שֶׁהֵם אוֹר, לְרַמְזוֹ עַל אוֹרוֹת הַבְּהִירוֹת שֶׁמִּתְחִילִין בְּאוֹתָן הַיָּמִים וְכוּ'. וְשִׁמְעָתִי מִמוֹרֵי וְרַבֵי הַגָּאוֹן הַמַּפְרָסֵם אוֹר יִשְׂרָאֵל מוֹ' לוי יִצְחָק ו'ל (מַבְרֻיטְשׁוֹ) שֶׁשֶּׁשֶּׁאָדָם עוֹשֶׂה דְּבַר חֲדָשׁ נִקְרָא זֶה הַדְּבַר חֲנוּף שֶׁמִּחֻנְף אֵת עֲצוּמוֹ לְדַבְּרֵי זֶה, וְזֶה הוּא 'לְהַדְּלִיק נֵר חֲנֻכָּה' הֵינּוּ כְּשׁוֹרֵפָה לְהַדְּלִיק הַנֵּר, שֶׁהוּא הָאוֹרוֹת שֶׁלְּמַעְלָה, 'חֲנֻכָּה' הוּא לְשׁוֹן חֲנוּף, הֵינּוּ שֶׁיְהִיָּה בְּעֵינָיו כָּכֵל יוֹם כְּפַדְשִׁים, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְחַזַּק אֵת עֲצוּמוֹ וְיַעֲבֹד בְּמִסְרִוֹת

הַגָּדָה הַשֶּׁפַע וְהַבְּהִירוֹת שֶׁמוֹרִיד הַבוֹרָא לְיִשְׂרָאֵל מִתְּחִלַּת מַחְנֻכָּה, כִּי עַד חֲנֻכָּה הוּא הוֹשַׁעֲנָא רַבָּה שֶׁהוּא גָּמֵר חֲתִימָה, הַלְכָף עָרֵב חֲנֻכָּה הוּא גָּמֵר חֲתִימָה, וּבְחֻנְכָּה מִתְּחִלַּת הַשֶּׁפַע וְהַבְּהִירוֹת

עמדו בנסיזון ונתנו את ידנו לַיָּוֹנִים וְכַמְעַט שָׁבַקְתָּהּ גַּחְלֵת יִשְׂרָאֵל, וְאִין אִישׁ מִתְעוֹרֵר כִּלְל לַעֲשׂוֹת דְּבָר לְטוֹבַת הַדָּת, כִּי הָיוּ כָּלֵם כְּמִתְאַשָּׁים וּמְצַפִּים לְהַהֲרֹג עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם שְׂזֹאת הָיְתָה תְּכֵלֶת נְחֻמָּתָם.

וַיַּעַל זֶה אָמַר הַכְּתוּב וְעוֹרְרֵי בְּנֵיךָ צִיּוֹן עַל בְּנֵיךָ יְנוּן (זכריה ט יג), וְהַמְּפָרְשִׁים עָמְדוּ עַל לְשׁוֹן וְעוֹרְרֵי, וְלִפֵּי דְבָרֵינוּ יִצְדַּק מֵאֵד הַלְשׁוֹן הַזֶּה, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹרֵר אוֹתָם לְבַל יִשְׁנוּ כְּמִתְאַשָּׁים, עַד שֶׁחֲשַׁמְוֵנָאֵי וּבְנֵי הַרִימוּ רֹאשׁ לְצִאֵת לְקִרְאֵת נֶשֶׁק בְּגִדְל לְכַבֵּי, וְעַל זֶה נֶאֱמַר 'רַבָּת אֵת רִיבָם', הֵינּוּ שֶׁהָרִיב שְׁנֵתְהוּהָ בִּינֵיהֶם לְבֵין הַיָּוֹנִים מֵאֵת ה' הָיְתָה זֹאת, וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרוּ מִלְּמִטָּה דָּן ה' אֵת דֵּינָם שֶׁל הַעֲשׂוֹקִים, וְאַחַר כֵּן נָקַם אֵת נִקְמָתָם כְּדֵאִתָּא בִּיּוֹסִיפּוֹן.

וְהַגִּידָה זֶה נִשְׂאָר לְדוֹרוֹת, בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה בְּאֵה הַתְּעוֹרְרוֹת כִּלְבֵי אֲנָשִׁים, אֲפִילוּ הַמְּתַאַשָּׁים, אִם אֶף צָר לָהֶם מִמְּצַבְכֶם הַנוֹכְחִי, וּכְמוֹ אֲזִי שֶׁעָמְדָתְ לָהֶם 'בְּעֵת צָרָתָם' דִּוְקָא, כְּמוֹ כֵּן הַיּוֹם כִּלְ אִישׁ מְצוּק וְיָמַר גִּפְשׁ הַרְבֵּץ תַּחַת מִשָּׂא מְלִדוֹ יִקְוֶן וְכִסִּיל וּמְצַפֵּה וּמִשְׁתַּוְּקָק לְהַנְשִׁיעַ, אֶף חֲסוּרוֹת לוֹ הַתְּחַזְּקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְאִמּוֹר 'עֲלֵה נַעֲלֵה וְיִרְשָׁנּוּ אִתָּה כִּי יָכוֹל נוֹכַל לָהּ' (במדבר יג ל), וְהוּא כְּמִתְאַשׁ בְּעֵינֵי עַצְמוֹ לְצִאֵת מִהַמְּבוּכָה הַזֹּאת, בְּחֻשְׁבוֹ כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים הִתְחִיל וְלֹא עָלָה בְּיָדוֹ לְגַמֵּר. עַל כֵּן אֵינּוּ מְאַמִּין בְּעַצְמוֹ שְׂעוֹדְנוּ הַבְּרָרָה בְּיָדוֹ וְהַבְּחִירָה חֲפְשִׁית, וְאִם יִקְבַּל עָלָיו מֵהַיּוֹם לִפְרָק מִמֶּנּוּ עַל חֻשְׁבוֹנוֹת הַרְבִּים אֲשֶׁר חֻשְׁבוּ בְּגֵי הָאָדָם, וְלִקְבַּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם שֶׁלֹּמָה לְכַתֵּב יָדוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יַעֲשֶׂה וְיַעֲלִית, לְאִישׁ כִּזֶּה בְּאֵה הַיּוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת מִלְּמַעְלָה כְּמוֹ מְאֹז שְׁנֶאֱמַר 'וְעוֹרְרֵי בְּנֵיךָ צִיּוֹן עַל בְּנֵיךָ יְנוּן', אֲבָל הַתְּעוֹרְרוֹת הַיָּא רַק לְפִי מַסַּת שֶׁהוּא מְצָר וְנִפְשׁוּ מְרָה לוֹ:

נֶפֶשׁ, וְיִפְתָּחוּ כָּל הַשְּׁעָרִים וְיָבֵא עֲלֵיו כָּל הַקְּדָשׁוֹת וְיִהְיֶה מִרְבֵּבָה לְשִׁכְיֵנָה, וְזֶהוּ חֲנֻה כ"ו, וְאֵז בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת לְמַעְלָה וּמִמַּשִּׁיף חֲסָדִים לְמַטָּה:

עֲטָרַת יְשׁוּעָה

רבי יהושע מד'יקוב זיע"א

גמר החתימה של יום הכפורים הוא בחגכה

מִי שֶׁאֲבָר לוֹ חוֹתְמוֹ מִמִּתְיַנֵּן לוֹ עַד הָעָרֵב (שקלים פ"ה מ"ה), וּפְרַשׁ רַש"י, הוֹלְכִין אֲצֵל הַמְּמַנֶּה שֶׁשָּׂמוּ יוֹחֲנָן. יָדוּעַ מִסְּפָרִים אֲשֶׁר חוֹתְמִים כִּי לְטוֹבָה נִגְמַר בְּחֻנְפָּה, עַל דְּרָף אֶמְרָם ז"ל (שבת כ"א): כִּי שָׂמֵן שֶׁהָיָה מִנְּחַ בְּחוֹתְמוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל, שֶׁהוּא סוֹד הַחוֹתְמִים כְּמוֹ בַּיּוֹם כְּפּוֹרִים, שֶׁכֵּן מִתְּהַיְהוּ עוֹלָה 'פֶּר שְׁעִיר', 'כֶּף' הוּא אוֹתִיתוֹ 'פֶּף', וּמִחֻתָּהּ הוּא 'חוֹתְמִים', נִמְצָא רְמוֹז כְּכֹאֵן כִּלְ עֲבוֹדַת יוֹם כְּפּוֹרִים. וְזֶה מִי שֶׁאֲבָר לוֹ חוֹתְמוֹ - שְׁלֵא נִגְמַר בַּיּוֹם כְּפּוֹרִים עֲדִין חוֹתְמִים, מִמִּתְיַנֵּן לוֹ עַד הָעָרֵב - רוֹמֵז עַל גֵּר חֲנֻפָּה שֶׁמְצַנְתָּה בְּעָרֵב. וְזוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י הוֹלֵךְ אֲצֵל הַמְּמַנֶּה שֶׁשָּׂמוּ יוֹחֲנָן, רוֹמֵז עַל גַּס חֲנֻפָּה שֶׁהָיָה בֵּימֵי מִתְּהַיְהוּ כֵּן יוֹחֲנָן כֹּהֵן גָּדוֹל:

שֵׁם מִשְׁמוּאֵל

רבי שמואל מסוכטשוב זיע"א

אֲפִילוּ הַמִּיּוֹאֵשׁ מִמְּצַבּוֹ וּכְבָר אִינוּ מִתְעוֹרֵר לְעֲבוֹדַת ה' יָכוֹל לְזַכּוֹת בַּיָּמִים הָאֵלֶּה שֶׁעוֹרְרוּהוּ מִשְׁמַיִם

'וְאִתָּה עָמְדָתְ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם, רַבָּת אֵת רִיבָם דִּנְתָּ אֵת דֵּינָם גְּזַמְתָּ אֵת נִקְמָתָם' וכו'. דִּהְיָה מִצַּב יִשְׂרָאֵל הָיָה אֲזִי מוֹרֵר מֵאֵד, אֲשֶׁר רַבִּים מִהַחֲסִידִים נִהְרְגוּ, וְהַנְּשָׂאָרִים הָיוּ בְּחֻרְפָּה וּבְרַעְיָה גְדוֹלָה מִתְּחַבְּאִים בַּמְּעֻרוֹת וְהַיָּוֹנִים הָאֲרוּרִים הָיוּ מִחֲפָשִׁים אַחֲרֵיהֶם לְהַשְׁמִידֵם, וְיִתֵּר הָעַם לֹא

אמרי פנחס

רבי פנחס מקוריץ זיע"א

בחנכה נמשך אור גדול היורד לכל המקומות הנמוכים ונשאר ממנו רשם לכל השנה

בְּשֵׁם הַרְבֵּוֹת, בְּסֵפֶר הַפְּרָדֶס (שער ערכי הכינויים) איתא דהשכינה נקראת 'שמן משחת קדש' כי נמשכת מבחינת חכמה עליונה, וכמו ש'שמן שנופל על הבגד נשאר רשימו לעולם, כך כל דבר שבקדשה עושה רשם לעולם, וכך פביכול כל מקום ששרתה שכינה נשאר רשם, כמו כחל מערבי וכו'. וענין הרשימו, כי אותו מקום שהיה שם השפעת השכינה מתאנה מאד שנית לדבר זה, ועל ידי זה ממשיך עוד מדרגה גבוהה יותר מהראשונה:

והנה בחנכה היה התגברות קלפות מאד, ששלו היינים וכו'. והנה דברים טמאים אינם רואים רק בלינה, הפך הטהורים, כי האור שלהם נמשך מגיהנם מסטרא דחשך, לכן אינם רואים רק בלינה. והאדם כלול מפל המינים, לכן רואה ביום ובלילה גם כן רק על ידי גר. ואיתא בכנות עלינו, 'שפתיה השפתוהא גדולה להמשיך אור גדול, והוא סמוי עיני הקלפות.

לכן בחנכה שהיה התגברות הקלפות מאד נעשה הגס בשמן שהוא אור, ונמשך אור גדול מאד, עד שהיה דוקא בלינה ודוקא בסוף חדש, מה שאין כן כל יום טוב שהם רק בתחלת חדש או באמצעו. ודוקא ברשות הרבים מקום הקלפות, ודוקא למטה מיו"ד, ועל ידי זה היה בטול הקלפות. וזה נעשה בכל חנכה בטול הקלפות, ומחנכה נשאר הרשימו לכל השנה:

מאור עינים

רבי מנחם נחום מטשנאוביל זיע"א

'ערכתי גר למשיחי' - גר חנכה הוא חנכה לבטול הקלפות בכיאת משיח צדקנו

ידוע כל המצוות ומניות, בבוא הזמן של מצוה נתעורר הדבר שהיה בעת הראשון כשנצטוה המצוה וכו', ובחנכה בהיות שהיו משניאי הדת ורצו לבטל את ישראל מתורה ולהעבירם מן החקים, ונעשו להם נסים שעמדנו בתורתנו ובחקים שלנו, וכן בכל דור ודור בבוא הזמן הוא מסגל לזה שנתחזק בתורתנו ובחקים שלנו.

ועם כל זה הוא מה שאנו יכולים להתחזק בדברי תורה ובחקים, הוא מחמת שהראשונים התפללו על זה. כי ידוע כי האבות התפללו בימיהם על העתיד להיות עד ביאת משיח במהרה בימינו, לכן כתיב באברהם (בראשית יד) 'ויירדף עד דן', שם תשש כחו והתפלל על הדבר (מכילתא מס' דעמלק פ"ב), כן רמז אברהם אבינו עליו השלום על חנכה באמרו (בראשית כב ה) 'שבו פה עם התמור ואני והנער גלכה עד כה', הוא כ"ה בכסלו, שהתפלל שינצחו את היינים בימי מתתיהו, וכמו כן יוסף הצדיק חרד על הדבר, ורמז בדברו עם בנמיין 'אלהים יחנך בני' (שם מג כט), 'יחנך' לשון חנכה, שיעשה ה' נסים ונפלאות בחנכה.

ובכל שנה ושנה יש מפלת הרשעים של אמות העולם שונאי הדברי תורה, עד שיפלו ויתבטלו לגמרי ויבוא משיח צדקנו במהרה בימינו. וזהו 'ערכתי גר למשיחי' (תהלים קלב יז), מן גר חנכה הוא הערכה שיבוא משיח צדקנו ויתבטלו כל הקלפות, וזהו עד שתכלה רגלי דתמרודאי (שבת כא:) הוא הקלפה פדכתיב 'תמרוד בקרים':

עבודת ישראל

רבי ישראל מקוֹז'ניץ זיע"א

ימי החגגה הכנה לימי טובים

ההכנה בחגגה על הימים הבאים אחריהם, טבת ושקט שהם ימי שובבי"ם, פי תמיד צריך האדם להכין קדשה מימים טובים על ימים הנמוכים, וכמו שבארתי (יום ב' פסח) בפסוק 'ביום טובה היתה כטוב וביום רעה ראה' (קהלת ז יח). וכמו שקבלנו מרבנו מורנו אלימלך וצ"ל בספרו הקדוש (נועם אלימלך פר' אמור ד"ה בענין אחר) 'אמר ואמרת' להזהיר גדולים על הקטנים, שמימי מחין הגדלות צריך להיות חכמה על יומין דמחין דקטנות. והחדשים הנ"ל הם סוד עינין דרחל בנודע, לכן נעשה החגגה על פי הסתפלות בגו חגגה לראותם בלבד, לתקן כל אחד מה שפגם מעודו בראית עין:

האדם להאמין לחכמים שסמכו הרבה על גס הזה וקבעוהו לימים טובים לדורות (תלמוד ליל ב):

רסיסי לילה

רבי צדוק הכהן מברסלב זיע"א

בחגגה היתה ישועת הנפש ולכן נשארה הארתו קבועה לעולם

הנשים שלא נתנו לכתב לא נשאר מהם קביעות לדורות, ואחר החרבון בטלה מגלת תענית (ראש השנה יח:), דרך הישועות שנתנו לכתב, הינו שנשאר הישועה קבוע וקיימא בלבוש גופני, לא נתבטלה אותה ישועה גם אחר החרבון. אבל שאר ישועות דלא נתנו לכתב אין בהם קביעות עולמי בגלוי בעולם הזה, רק חגגה לבדו דהישועה בו אינה לגופות רק לנפשות, והחרבון בטל ישועות הגופניות מה שבגלוי, ולא ישועת השכל הנפשי. וזה נשאר קבוע וקיים בנפשות דבני ישראל, שאף שהתעו אפיקורסים בדורות אחרונים למה שהתעו, לא זכרו להועיל כלום לבטל חס ושלום תורה שבכל פה, והם אבדו מן העולם וחקמת חכמי ישראל נשארה ותשאר קיימת לעולם. וזהו עקר מה שנשאר קבוע לדורות עולם בנרע ישראל מנס דחגגה (אות נ):

שפתי צדיק

רבי פנחס מנחם מפילץ זיע"א

הזמן מסגל גם למי שעדין לא נכנס פסיעה אחת בעבודת הקדש

במגו אברהם (א"ח תרע), נוהגין הנערים עניים לסבב על הפתחים בחגגה. נערים קראו חז"ל המנערים מן המצוות, ואין עני אלא בדת, על בן עומדים בחוץ ח"ו ועדין לא נכנסו פסיעה אחת לעבודת הקדש, אכן בחגגה פסכו על הפתחים ופתח, על ידי מזוזה בזמין וגר חגגה

שפת אמת

רבי יהודה אריה ליב מגור זיע"א

בימי החגגה יש סיוע לעשות רצונו יתברך יותר מכל השנה

דבר פלא בנס דחגגה שהיה כדי שיוכלו לקיים מצות מנוחה, והלא לא לאורה צריך רק לעשות רצונו, וכיין שאין להם פטורים, וזה חכה יתרה שהקדוש ברוך הוא חפץ להיות הארת גרות המנוחה על ידי הדלקתנו, ונשאר גם בן לדורות, שיש סיוע בימים הללו לבני ישראל לעשות רצונו יתברך יותר מן הסדר וההנהגה בכל השנה בדרך גס ופלא (תלמוד ליל א):

על האדם להאמין לחז"ל שסמכו מאד על גס חגגה וקבעוהו לדורות

בשם המגיד (בספר נר ישראל) מה שמדליקין עתה בפנים, שמחזיקים עצמנו שפלים מאד בגלות, וגם בפנים נמצא חיצוניות ומתקנים פתח ביתו מבחוץ פנ"ל. והכלל, לבקש רחמים מהשם יתברך שעל ידי הדלקת הנרות נוכל לגרש מחשבות הרעות לפרש מחיצוניות פנ"ל. וצריך

הן בענייני גוף, והן בענייני נפש, בשעה שאינו רואה שום ניצוץ אור מאין תבא הישועה, ואין לו שום מעשים טובים במה לתלות שעל ידם יזכה לישועה, מפל מקום ישים בה' מבטחו, כי עמו הוא יתברך בצרתו. והוא יאיר לו אפלתו:

שיחות הר"ן

רבי נחמן מברסלב זיע"א

חגכה בחינת בית המקדש / מנהג הסביבון רמז שמעשה התחתונים משפיע בעליונים

בחינת מה שמשתקין בחגכה בדרדייל, כי חגכה הוא בחינת בית המקדש, ועקר בנין בית המקדש היא בחינת הני"ל, בחינת גלגל החוזר. כי בבית המקדש היה בחינת עליונים למטה ותחתונים למעלה (פסחים ג.), כי השם יתברך השרה שכינתו במשכן ובבית המקדש שזה בחינת עליונים למטה, וכן להפך, כל ציורא דמשקנא הכל היה רשום למעלה, וזה בחינת תחתונים למעלה, שזה בחינת דרדייל, בחינת גלגל החוזר שהכל חוזר ונתהפך בני"ל.

פי על פי תקירה הוא דבר רחוק מאד, שה' יתברך שהוא מרום ומנשא למעלה מפל הרוחניות, יהיה מצמצם שכינתו בכלי המשכן, 'הן השמים ושמי השמים לא יכלפוהו וכו'' (מלכים א' ח כו), ואף על פי כן הראה השם יתברך שהוא דוקא להפך מדעתם. כי באמת השם יתברך השרה שכינתו במשכן. וכן להפך, הוא דבר רחוק על פי תקירה שהאדם שהוא בריה שפלה יהיה לו כח לעשות רשם למעלה. או בהמה שפלה יהיו מקריבין אותה לקרבן שפעלה לריח נחוח לנחת רוח לפניו יתברך שאמר ונעשה רצונו (עין רש"י וזבחים מו.), ואיך שיה' רצון אצלו יתברך. אבל באמת הראה השם יתברך

משמאל נפתח שער לקרב רחוקים, פאשר שמעתי מפ"ק זקני ו"ל (בעל החידושי הר"ם זיע"א) פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בשבת (שבת כא.), נפ"ש ראשי תבות נ"ר פתילה ש'מן, אותן נפשות שאין יכולים להאירם בשבת קדש על ידי עכור מעשים רחמנא ליצלן, מדליקין בהן בחגכה בין בחול בין בשבת, דומה שהגיד זה בשם צדיקים, לכן עתה זמן גדול לשוב להתקרב:

פרי צדיק

רבי צדוק הכהן מלבלין זיע"א

ימי חגכה הם חגפת כל שבתות השנה

בכ"ז שבת הוא התחדשות הפרשה באור תורה שבעל פה, והוא שירגישו טעם מחדש בהפרשה שיכנסו הדברי תורה בלב שהוא אור תורה שבעל פה. וימי חגכה בכל שנה הוא חגפת כל שבתות השנה, שהם התחדשות האור דתורה שבעל פה. וכמו שהיה חגכה במשכן ובמקדש להתחנך בצבודה, כן חגפת החשמונאים חגכה לאור תורה שבעל פה שהיא בכל שבתות השנה, שזוכין לאור תורה שבעל פה ולתקן הרב פעם (ע"פ קהלת א יח). ועל כן לא עשו זכר לשאר חגפות שהיו רק לחגפת החשמונאים שנוהגת לעולם וכו', ולכן נסדר בגמרא ענין חגכה במסכת שבת, וממילא סדרו בגמרא סמוך לנר שבת, כיון שחגפת חשמונאים גם כן בנר ואור:

בית אברהם

רבי אברהם מסלונים זיע"א

בחגכה הזמן לאדם לחנך עצמו לחזק מבטחו בה' בכל מצב

'חגכה' הוא לשון חנוך, שיחנך את עצמו על כל העתים החשכים שעוברים עליו,

בארות המים

רבי הירש מרימנוב זיע"א

יש להדליק הנרות בהתלהבות עד שמשמים ישתוקקו לשמע הברכות

מצותה עד שתכלה רגל מן השוק. תכלה הוא מלשון 'כלתה נפשי' (תהלים פד א), רצה

לומר קמדה. רגל מקרי פרק הפחתון ושוק פרק העליון, ואם בן הפרוש הוא שיקים המצוות כל כך בהתלהבות עד שיהיה כסופין דלעילא לנפשות ישראל לשמע מפיהם ברכת 'להדליק נר חנכה'. כי ישראל מכונים נגד עולם דעילא בשם רגל ועולם דלעילא נקרא נגדם שוק, וכמו שאמרו חז"ל בחגיגה (ד) עבד שרבו מתאנה לאכול על שלחנו, והינו כשישראל עושין רצונו של מקום מתאנה כביכול למצות ישראל ונהנה וספר מגדל התלהבותו ושמתו של הרה"ק בשעת הדלקתו הנרות ומברכתו להדליק נר חנכה, אשר היה נשמע קולו בכל העיר, ופעם אחת היה אבל בר מינן בימי חנכה, והיה מדליק הנרות בהאנפלאות כדון בלי מנעלים על רגליו, והנה מברך בהתלהבות ושמתו כדנוד, ואחר התדלקה היה מברך ברוקדן בהמזמורים שאחר התדלקה, ולחש לו חטנו הרב וזה"ה הלא עתה ימי אבלות לכם, ונער בו הרה"ק וזה"ה ואמר לו הלא זה הוא עבודה שעובדים בנה להשם יתעלה.

חדושי הר"ם

רבי יצחק מאיר מגור זיע"א

הדלקת נרות חנכה מאיר העינים בתורה

אחרי הדלקת הנרות צריכים ללמד תורה, פי 'נר מצוה ותורה אור' (משלי ו כג), ויבדאי שהמצוה מאירה על אור התורה, ויפטרט כשהמצוה הזאת היא מצוה המאירה ואימא שפועלת להשגת התורה. המגיד הקדוש מקווננין זי"ע שאל לאיש אחד אם הוא מנסה ללמד אחרי התפלה את ההלכות שלא הבין קודם התפלה, אחרי שבקש מהשם יתברך אמה חונן לאדם דעת, ואם האדם בעצמו לא יאמין בתפלתו איך יכולה התפלה לפעל:

להפך מדעתם פי באמת השם יתברך השקה שכנתו למטה במשכן ובבית המקדש, והבהמה עלתה לרית נחוח וכו', וזה בחינת עליונים למטה ותחתונים למעלה, בחינת גלגל החומר, בחינת דריידיל:

הדלקת הנרות

קב הישר

רבי צבי הירש קינדנובר זיע"א

מעלת קדשת הנרות

זכרון הגם הנה לא ימוש מישראל בכל דור ודור לעשות שמנת ימי חנכה ולהדליק נרות שהן נרות של מצוה, ובהרבה מקומות מצינו שחביבין לפני הקדוש ברוך הוא נרות של מצוה, כמו שאמר הפתוב 'בארים כבודו את ה' (ישעיה כד טו), וכל הנר הדלוק לךבר מצוה יש בו קדשה נפלאה גדולה אין שעור, ואלו היינו זוכים להשגות רוח הקדש, היינו מברכים ומבינים ומשיגים על ידי מצות הדלקת הנרות של מצוה, עתידות, דהנה של מצוה מתנבא כמו נביא המתנבא על פי ה' וכו'.

הפסוק העולה, בכל נר של מצוה נמשך בו קדשה עליונה ומעורר למעלה הדלקת בוצינין קדישין וכו'. והנה בנרות של חנכה הבאים לזכרון תקף הגם הגדול, שהן נרות קדשים ומקדישין בקדשה עלאה, ומראין על נרות ומדות העליונות אשר הם מתעוררים ומתלהבים בגבורה לפעל דין בהרשעים, ועל פן כתב הרב מהר"י סג"ל שזכון הוא לטול ידי קודם שיברך על הדלקת נר חנכה, אף מפני שלא יחשב כיוהרא על פן כתבו האחרונים שראוי הוא להביא עצמו לידי חיוב נטילה, כדי שישל ידיו אחר כך קודם הדלקת הנרות

(פרק יז):

תורה אור

רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א
עקר מצות גר הנכה להאיר גם במקומות
שיש בהם העלם והסתר

ענין מזוזה מימין וגר הנכה משמאל, כי מזוזה היא בחינת העלאה ממשטה למעלה כמו בחינת המצות, וענין המזוזה הוא שבותבין פרשת שמע והיה אם שמוע שפתיב שם אָחד ואֶהבֶת כָּל לְכַבֵּד וּכְבֹד נִפְשֶׁךָ וּכְכֹל מֵאֲדָרְךָ (דברים ו ד-ה), בחינת העלאה, וקובעין בפתח הבית להעלות הבית וכל אשר בו כל כושרו וקניגו בכל התבות להיות בטלים לאַהֲבַת ה', 'בְּכֹל מֵאֲדָרְךָ' בְּכֹל מְמוֹנֶךָ (ברכות נד.). ולכן קובעין המזוזה בַּיָּמִין, פי 'ימינו תחבקני' (שיר השירים ב ו), כְּאֵדָם הַחֹבֵק אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁמְקַרְבוֹ אֲצָלוֹ, כִּן נִמְשָׁךְ יָמִין מְקַרְבֵת הָעֲלֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כֹּל הַבָּא לְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל גַּר הַנֶּכֶה הוּא הַמְשַׁכֵּת אֹרֶחַ הַתּוֹרָה, פִּי הַיּוֹנִים רָצוּ לְהִשְׁפִּיחַם תּוֹרְתֶךָ, וְלֹכֵן הוּא מְשַׁמָּאל, פִּי מֵימֵינוֹ אֵשׁ דַּת לְמוֹ, שֶׁהַתּוֹרָה נִמְשָׁלָה לְאֵשׁ כְּנֹדָע, וּבְפֶרֶט שְׁעַר מִצְוֹת גַּר הַנֶּכֶה לְהֵאִיר בַּחוּץ בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, וּבְחִינַת רַבִּים הֵגְנוֹ טוּרֵי דְפִרְוֹא מִבְּחִינַת ד' אֲמוֹת שָׁגַם שֵׁם יָאִיר אֹרֶחַ ה' וְקִדְּשָׁתוֹ שְׁלֵאל יְהֵא הָעֵלֶם וְהִסְתַּר, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בִּימֵי חֲשֻׁמוֹנָאֵי שְׂרָצוֹ הַיּוֹנִים לְהִשְׁפִּיחַם תּוֹרְתֶךָ, וְכִשְׁגָּבְרָה מְלֻכּוֹת בֵּית חֲשֻׁמוֹנָאֵי תִקְנֵנוּ לְהַמְשִׁיךְ אֹרֶחַ הַתּוֹרָה גַּם בְּמָקוֹם הַרְבִּים, טוּרֵי דְפִרְוֹא (מקץ ד"ה ת"ר חנוכה משמאל):

הלל שאומרים מוסיף והולף. 'עשרה' ראשי תבות עד שתכלה רגל השוק, שזמן הדלקת גר הנכה הוא עד שתכלה רגל מן השוק. 'זהב' ראשי תבות זמנו בין השמשות, תחלת זמן ההדלקה היא בין השמשות. 'קטרת' ראשי תבות קרוב תדליק רחוק ט"פח, שיהיה קרוב לפתח טפח:

דברי יואל

רבי יואל מסאטמר זיע"א

ההבטחה לזכות בכנים תלמידי חכמים היא למדליקים בכנוה ליחד קוב"ה ושכינתיה

בְּמִסְכַּת שֶׁבַת (כג): אָמַר רַב הוֹנָא הֲרִיגִיל בְּגַר הַיּוֹנִין לִיָּה בְּנִים תְּלַמְדֵי חֲכָמִים, פֶּרֶשׁ רַש"י דְּקֵיב (משלי ו כג) 'פִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹרֶחַ, עַל יְדֵי גַר מִצְוָה דְּשַׁבַּת וְהַנֶּכֶה בָּא אֹרֶחַ תּוֹרָה, וְהַמְהַרְש"א ז"ל דְּקָדֵק דְּבָכֵל הֵגִי שְׁהַזְכִּירוּ תוֹרָה לְשֵׁם אֲמָרוֹ לְשׁוֹן הַזְּהִיר, כְּגוֹן הַזְּהִיר בְּמִצְוָה וּבְצִיצִית וּבְקַדוּשָׁה, וְלִמָּה נִקְטְנוּ בְּגַר הַרְגִיל' בְּגַר. וְהַשְּׁבוֹת יַעֲקֹב הִקְשָׁה עַל דְּבָרֵי הַגְּמָרָא הַנ"ל, דְּעָכְשׁוּ בְּזִמְנָה הַזֶּה דְּכוֹלֵי עֲלָמָא רְגִילִים בְּגַר שֶׁל שַׁבַּת וְהַנֶּכֶה, אִם כֵּן יִהְיֶה לְכֻלָּם בְּנִים תְּלַמְדֵי חֲכָמִים, וְתַרֵי תוֹיָנָן דְּלָאוּ הַכִּי הוּא, עֵינ"ש.

וְהִנֵּה הַטוּר (בסימן רס"ג) הַעֲתִיק לְשׁוֹן הַגְּמָרָא הַנ"ל, וְשָׁנָה וְהוֹסִיף בְּלִשׁוֹנוֹ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וִיְהֵא זְהִיר לְעֲשׂוֹת גַּר יָפָה, דְּאָמַר רַב הוֹנָא הֲרִיגִיל בְּגַר שַׁבַּת לְהַשְׁתַּדֵּל בּוֹ לְעֲשׂוֹתוֹ יָפָה הֵי לִיָּה בְּנִים תְּלַמְדֵי חֲכָמִים, וְכַתֵּב הַב"ח, אֵיבָא לְהַקְשׁוֹת דְּבַגְמָרָא סְתָמָא קְאָמַר הֲרִיגִיל בְּגַר הֵי לִיָּה בְּנִים תְּלַמְדֵי חֲכָמִים, וּמָנָא לִיָּה לְפָרְשׁוֹ לְעֲשׂוֹתוֹ יָפָה, יַעֲזֵן שֵׁם תּוֹרָתוֹ.

וְדָרְךָ בְּנוֹ אֶפְשָׁר לומר, דְּקָשִׁיא לִיָּה לְהַטוּר קָשִׁיַת הַשְּׁבוֹת יַעֲקֹב הַנ"ל דָּאם כֵּן הַכֹּל יִהְיֶה בְּנִיָּהם תְּלַמְדֵי חֲכָמִים, וְגַם לְשׁוֹן

מהר"ש מבעלזא

רבי שר שלום מבעלזא זיע"א

רמזי דיני הדלקת הנרות בכרשת הנשיאים

בְּסוּק (במדבר ז יד) 'כִּפָּ אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב וְגו'" שֶׁבְּפֶרֶשֶׁת הַנְּשִׂאִים שְׁקוּרָאִים בְּהַנֶּכֶה מְרַמְזִים דִּינֵי הַנֶּכֶה. 'כִּפָּ' רָאשֵׁי תְבוֹת פְּחוֹת כ', שְׁצִירָךְ לְהִנִּיחַ גַּר הַנֶּכֶה דְּנָקָא לְמִטָּה מִכ' אַמָּה. 'אַחַת' רָאשֵׁי תְבוֹת א' ח' תִּמְנָה, כְּדַעַת בֵּית

לא שָׁנָה שֶׁתִּקְנֶה הָרוּחַ וְהַנְּשָׁמָה. וּפְרוּשׁ וְדַרְדָּךְ חַיִּים, דְּהֵינּוּ, אִם רְצִיתָ לְקַנּוֹת הַנֶּר, שֶׁהֵם הָרוּחַ וְהַנְּשָׁמָה, צְרִיךְ לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, וְכָל זֶה יִהְיֶה בְּדַרְדָּךְ חַיִּים, דְּהֵינּוּ יִתְקַדֵּשׁ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטִהָרָה עַד שֶׁיִּהְיֶה גּוֹפּוֹ רְאוּי לְקַבֵּל הַחַיִּים הָעֲלִיּוֹנִים, וְזֶה יִהְיֶה עַל יְדֵי שֶׁתִּקְבַּל 'תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר', דְּעַל יְדֵי הַמוֹסֵר יִכְנַע גּוֹפֶךְ וְתִתְקַדֵּשׁ וְתִשָּׁהר, וְאָז תִּהְיֶה רְאוּי לְקַבֵּל הָרוּחַ וְהַנְּשָׁמָה (פרשת נצבים, דברים ל יא-ד):

רמזי מוסר ביני הדלקת הנרות

בת עין

רבי אברהם דב מאברוקש זיע"א

על פתח ביתו מבחוץ - עקר מצות חנכה להאיר לבחינת החיצוניות

אָמְרוּ חַז"ל (שבת כא:): **מִצְוַת גֵּר חֲנֻכָּה עַל פֶּתַח הַבַּיִת מִבְּחוּץ, וּבִשְׁעַת הַסְּפָנָה מְנִיחָה עַל שַׁלְחָנוֹ וְדִיו, פְּרוּשׁ, עֶקֶר מִצְוֹתָהּ לְהַנִּיחָה עַל פֶּתַח מִבְּחוּץ, כְּדֵי לְהָאִיר לְכָל בְּחִינּוֹת הַחִיצוֹנִים, רְצָה לומר מי שְׂיִלְתַּת בְּיָדוֹ לְעַסֵּק בְּעִנְיָנִים גְּשָׁמִיִּים בִּשְׂוֶק בְּכֻנָּה טוֹכָה כְּדֵי לְהַעֲלוֹתָם לְקִדְשָׁהּ כַּנּוֹכַר לְעִיל, זֶהוּ בְּיֹדָאֵי מָה טוֹב וּמָה נָעִים, וְזֶהוּ עֶקֶר הַמִּצְוָה שֶׁל גֵּר חֲנֻכָּה לֵהִיּוֹת 'מִבְּחוּץ', מִבְּחִינַת חוּץ כַּנּוֹכַר לְעִיל.**

בשעת הספנה מניחו על שלחנו - מי שאין בכחו להעלות החיצוניות לפחות יתקדש במאכלו

אָבֵל 'בִּשְׁעַת הַסְּפָנָה', רְצָה לומר שֶׁמִּתְרַא לְהַכְנִיֵס אֶת עֲצָמוֹ לְבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת, לְדַבְּרִים גְּשָׁמִיִּים כְּדֵי לְהַעֲלוֹתָם, כִּי שָׁמָּא אֵין יְכַלֵּת כְּדוֹ כֵּל כֶּף לְהִתְגַּבֵּר עַל הַנֶּעֱרָר הָרַע, אֲזִי 'מְנִיחָה עַל שַׁלְחָנוֹ וְדִיו', רְצָה לומר יִזְהַר מְאֹד עַל כָּל פְּנִים בְּעִנְיַן 'שַׁלְחָנוֹ', רְצָה לומר בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, שֶׁתִּהְיֶה בְּבְחִינַת דִּיו, הֵינּוּ בְּחִינַת הַסְּתַפְקוּת, שֶׁיִּהְיֶה בְּחִינַת דִּי סְפִיקוֹ בְּלִבְד כְּדֵי לְעַבֵּד אוֹתוֹ

'הַרְגִּיל' צְרִיךְ בְּאוֹר כַּנ"ל, וְעַל כֵּן הוֹסִיף בְּאוֹר דְּבִנְיָתָם ו"ל, שֶׁיִּרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ וְיִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדָתוֹ לְעִשׂוֹתוֹ יָפָה. וְאֶפְשָׁר לְרַמְזוֹ בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ עַל דַּרְךְ שֶׁאָמַר הַח"ק מְרוֹפְשֵׁיטֵץ וּלְז"ה כִּשְׁהִיִּיתִי בְּדַחֵן רְגִיל הִיִּיתִי לומר וּוּוּגָם יַעֲלֶה יָפָה בְּכֻנָּה עַל זְוּוּג הָעֲלִיּוֹן, הַלְּעֲתִידִי יִהְיֶה זְוּוּג שִׁם הוֹיָה וְשִׁם אֲרָנִי עוֹלָה צ"ה כַּמְנַנֵּן יָפָה כְּפִדּוּעַ לְיִוְדְעֵי חֵן. וְהֵנָּה בְּגִי עֲלֶיהָ מְכֻנָּיִם בְּכָל מִצְוָה לְפִנְיָה הַנ"ל לְשֵׁם יְחִיד קוּב"ה וּשְׂכִינְתָּיהָ, וְזֶה נִרְמַז בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַטוֹר בְּמָה שֶׁהוֹסִיף בְּאוֹר בְּדַבְּרֵי הַגְּמָרָא הַרְגִּיל בְּגַר שִׁבְתָּ לְהַשְׁתַּדֵּל בּוֹ לְעִשׂוֹתוֹ יָפָה, רְצָה לומר דְּהַעוֹשֶׂהוּ לְכֻנָּה הַנ"ל הַבְּטַח לוֹ שֶׁיִּזְכֶּה לְכֻנָּיִם תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים מְאִירִים בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל יְדֵי גֵר מִצְוָה יִזְכֶּה לְתוֹרָה אוֹר:

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

על ידי התורה והמצוות בקדושה וטהרה זוכים לנפש רוח הרמוזים בנ"ר

אֵין רוּחַ וּנְשָׁמָה בָּאִים לְאָדָם כִּי אִם עַל יְדֵי זְכוּיֹת הַרְבֵּה וּיְקִדְשָׁה וְטִהָרָה, וְגַם הַנְּפֶשׁ לֹא תִמְלָא לְהִיּוֹת שְׁלֵמָה עַד שֶׁיִּהְיֶה מְתַקֵּן כְּפִי הַרְאוּי לְנֶפֶשׁ, דָּאָף עַל גַּב דְּהַנְּפֶשׁ אֵינָה נְחֻסְרַת מְשׁוּם אָדָם, מְכַל מְקוּם אֵינָה שְׁלֵמָה עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה הַתְּקוּן הַרְאוּי לָהּ, וְגַם כֵּן הַנְּפִשׁוֹת אֵינָן שְׁוֹת דְּזוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ, אֲבָל הָרוּחַ וְהַנְּשָׁמָה אֵינָם בָּאִים כִּי אִם עַל יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים וּיְקִדְשָׁה וְטִהָרָה כְּרְאוּי, וְכַמָּה וְכַמָּה שְׂאֵינָם זוֹכִים לְרוּחַ, וּמְכַל שֶׁכֵּן לְנְשָׁמָה:

וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֵמָה הַמְּלַךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם (משלי ו כג) 'כִּי גֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר וְדַרְדָּךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר', נֶר' רֵאשִׁי תְּבוֹת נְשָׁמָה רוּחַ, דְּהֵינּוּ, הָרוּחַ וְהַנְּשָׁמָה שֶׁהֵם 'נֶר', תְּלוּיִים בְּמִצְוָה וְתוֹרָה וְדַרְדָּךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר, עַל יְדֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה תּוֹכַל לְקַנּוֹת הָרוּחַ וְהַנְּשָׁמָה, דְּכֵלָּא זֶה

אנשי לבב ויכולים למשך להם בעצמם קדושת ה', אז נר לכל אחד ואחד. ואמרו גם כן מניחו על פתח ביתו מבחוץ, כי עקר הארת הנקה לכל מי שיש בכחו להמשיך הקדושה מבחוץ, רצה לומר לאותן העומדים עדין מבחוץ ואינם משיגים הקדושה, ולהאיר לכל העולמות שיכירו וינדעו כי ה' לבדו הוא המושל בכל אפסי ארץ.

הטעם שגם הנקה אינו מזכר במשניות

ולכן אפשר משעם זה לא נזכר בפולין הנקה במשניות, הגם שיש בהם פלוגתא בית שמאי ובית הלל, כי המשנה סוד פנימית העולמות ושם אין צורך כל כך, רק נזכר הפולין בבבליה שהוא לשון חיצונית, כמו שאמרו (שבת קו.) פוק תגי לברא, דהינו לרמוז כי עקר הבהירות לשלשל הקדושה להאיר מבחוץ. וזה שכתב מגן אברהם (ריש סי' תרע) נוהגין הנערים לסבב בהנקה, ומנהגן של ישראל תורה הוא. ורמוז כי צריך להשפיע בהנקה למי שהוא במדרגת נער, ועל ידי הצדקה שנותנים לנערים, מתעורר למעלה צדקה וחסד להשפיע לאדם, הגם שהוא בבחינת נער.

יתברר בלח האכילה ההיא, ולא למלאות תאנות, הם תאנות אכילה שיש לו, וכן נגיל את עצמו בכל המדות, בתחלה לקרר כל חם תאנות גשמי של כבוד ושל גסות הרוח וכל תאנות עולם הזה, ועל ידי זה אולי ירחם ה' שיזכה לבא לבחינת ענוה, ומצות נר הנקה מבחוץ גם כן להאיר בהמאור הנזכר לעיל.

עד שתכלה רגל מהשוק - בטול התאנות

ולזה רמזו רבותינו ו"ל באמרים (שבת כא.) מצותה משתשקע החמה וכו', רצה לומר התחלת ועקר מצותה להשקיע החמה, הינו שאור ה' יאיר וישקע בלבו כנזכר לעיל, 'עד שתכלה רגל מן השוק', בחינת רגל גשמי הינו תאנות גשמיים, 'מן השוק', רצה לומר אפילו בשעת עסקו בבחינת שוק, יהיה פלה ונכלה בחינת רגל, הינו תאנות זרות אשר לא לה' המה נקראים רגל לגבי בחינת עבדות ה' יתברך שהוא בחינת ראש. ומהו רגל, רגל דתרמודאי, לשון שנה ותרדמה, כי המעשה בלי פונת השם יתברך נקרא 'תרמודאי', בחינת תרדמה, בחינת שנה:

עבודת ישראל

רבי ישראל מקוזניץ זיע"א

נר איש וביתו - מצות נר הנקה להשפיע קדושה על כל בני ביתו

בני יששכר

רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א

מצותה משתשקע החמה - התורה מתקיימת

רק במח פנוי מהרהורי עברה

מצותה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק ועד פמה עד דכליא ויגלא דתרמודאי וכו'. (שבת כא.) יש לרמוז בדברי הגמרא הנ"ל גם כן על פי מה שכתבתי שהנר מצוה הלז נחקק לאור תורה, וכבר ידעת שאין התורה מתקיימת רק במי שמחו פנוי וריק מהרהורי עברה, וכל מה שהאדם מפנה מחשבתו וחקמתו מהרהורים וביע שכלו בחקמות התורה, ובהפך חס ושלום כשמפנה לבו לבטלה בהרהורים

בגמרא תנו רבנן נר הנקה איש וביתו, דהינו כי נר עולה רמ"ח איברין דניוקבא, היא פנסת ישראל, מתיחדת עם דודה בין תרין דרועין דמלכא, הם החסד והגבורה המורים על אהבה ויראה, והיחוד נרמו במלת איש וביתו. ורמזו חז"ל עוד כי אין די שביא האדם הבהירות לעצמו, רק להשפיע לכל ביתו שיעברו גם כן את ה' באהבתו ויראתו, ולהשפיע להם קדושה על ידי הדלקת נר הנקה. והמהדרין נר לכל אחד ואחד, דהינו אם בני ביתו הם

אור תורה

רבי מאיר זיאל מאוסטרובצה זיע"א

באור מחלקת האמוראים האם כבתה זקוק לה ומתר להשתמש לאורה בדרך מוסר

בשבת (כא) אמר רב הונא וכו'. נראה לכאור על פי מה שבארנו דאדם הוא בעולם כשומר, כמו שנאמר (בראשית ב טו) 'לעבדה ולשמרה', ו'רב הונא' ירמו לאנשים פשוטים שמגמתם 'להרבות הון', קסבר מותר להשתמש לאורה – לעשות מצוה כדי להשיג שְׂכָר ולהנות מעולם הזה בדרך ישות, ומשום הכי כבתה זקוק לה, דדינים בשואל שכל הנאה שלו וחיב באונסים, ויש לשומר שְׂכָר שעושה לשם שמים ולהנאת עצמו וחיב בגנבה ואבדה שקרוב לאנס, ועל כן צריך להזהר הרבה שלא יפשל.

ו'רב חסדא' הוא בחינת 'רב חסד' לפנים משורת הדין, קסבר מותר להשתמש לאור, ומכל מקום כבתה אין זקוק לה – שהשם יתברך בחסדו הגדול מטיב לכל, ודן אותם כשומר חנם שאינו חיב אלא על פשיעה.

ו'רב' ירמו לאנשים גדולים הפורשים מהכלי עולם הזה ועובדים שלא על מנת לקבל פרס, בלתי לה' לבדו, קסבר אסור להשתמש לאורה – דגמת רבנו הקדוש שאמר לא נהייתי מעולם הזה אפילו באצבע קטנה (כתובות קד), דכתיב 'קדשים תהיו' (ויקרא יט ב), קדש עצמך במתן לך (רמב"ן שם), שהאדם קדוש כהקדש שאסור בהנאה ואסור להשתמש ולהנות מגופו. ובזה הבחינה היה רבי, וילך נקרא רבנו הקדוש ולא נהנה אפילו באצבע קטנה רק למצוה, דמצוות לאו להנות נתנו שמתר גם בהקדש, ומשום הכי כבתה אין זקוק לה, דהוא כשומר חנם שפטור על הכל חוץ פשיעה.

אמרוהו קמיה דאביי משמיה דרב ירמיה ולא קבלה. דבברכות (טו) הוואה ירמיה בחלום ידאג מן הפרענות, ועל כן לא קבל הא דאסור להשתמש לאורה, דבדאגת פרענות ההכרח להשתמש לאור המצוות, כמו שאיתא בשבת

רעים אזי התורה מתרחקת ממנו ולא יבא לעמקי סודותיה, והוא דבר ידוע אין מן הערך לראיות, פוק תזי בספרים הקדושים ותמצא פלן מלאין מזה, והנה בא הרמז לחז"ל בנר מצוה הלזה הרמז לתורה, מצותה (מצוות עיון חכמת התורה להשיג המאור שבה), משתשקע החמה (משתשקע החמימות מלב איש, הינו חמים התאוות המתאנה לעברות, אז קשה נופל זה קם) ועד שתכלה רגל מן השוק, (גמר הענין ותכלית ההשגה שבה יהיה כשתכלה רגל מן השוק לגמרי הינו כשנפסק הנצר הרע מן העולם) (מאמרי חודש כסליו טבת מאמר ג אות כה):

רסיסי לילה

רבי צדוק הכהן מלבליו זיע"א

באור מחלקת בית שמאי ובית הלל אם פוחת והולך או מוסיף והולך

ענין הפלוגתא דבית שמאי ובית הלל אי פוחת והולך כנגד פרי העגל. דידוע דהם נגד שבעים אמות, ועל כן מתמעטים והולכים וכל פנותינו למעטם. וכן בזה לבית שמאי שהם מצד מדת הדין והצמצום בנודע (וזהו ח"א רמח"ה), דעל כן הם מתמירים בכל מקום, כל הפונה בהדלקת נר חנכה הוא לצמצם עצמו ולהבדילנו מחכמת העמים ולמעטם, ועל כן פוחת והולך. וזהו כנגד ימים הנכנסים, כי למעט חכמת האמות לא אכפת לן במה שפכר יצאו ונסתלקו, דאין לנו עסק עוד עמם רק עם אותן שאנו צריכים עדין לראות לסלקם מאתנו. אבל לבית הלל דהלכה פותיהו עקר הפונה להמשיך חכמת האמת דתורה שבפעל פה בלבבנו, ועל ידי אור האמת ממילא מסתלק החשך והשקר וכלה מאליו, ועל כן צריך נגד ימים היצאים, דכל חכמה שפכר השיג צריך לראות לקבעה ולהשרישה בלבנו, ומצלין בקדש מאחר שהוא רומז לחכמת הקדש (אורנו):

מי שהוא עניו ושומר הברית הקב"ה
יהיה כתר בראשו

**אי נמי, ש'מן ז'ית ז'ך ראשי תבות גימטריא
'שדי', ז'ך כתיית למאז'ר סופי תבות 'כתר'.
לרמז מה שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין
קיא:): על פסוק (ישעיה כח ה) 'ביום ההוא יהיה
ה' צבאות לעטרת צבי ולצפירת תפארה', 'כול
לכל, תלמוד לומר (שם) 'לשאר עמו', למי שמשים
עצמו כשירים. ודרשו דעתיד הקדוש ברוך הוא
להיות כתר ועטרה בראש הצדיקים הענוים,
דאין לך מדה מעלה יותר ממדת הענוה. באמת,
צריך לשתף עמה שמירת הברית כראוי. וזהו
הרמז, ש'מן ז'ית ז'ך ראשי תבות 'שדי', לרמז
על שמירת הברית הרמזו בו 'שדי'. ז'ך כתיית
למאז'ר סופי תבות 'כתר', לרמז דמי שמשים
עצמו כפיתים שהם כתושים לכל, כף יהיה ענו
לכל, שהכל יהיו דשים עליו, לזה עתיד הקדוש
ברוך הוא להיות כתר ועטרה, ובלבד שיהיה
שומר הברית (פרשת תצוה, שמות כו כ):**

קשית הבית יוסף

דרשות חתם סופר

רבי משה סופר זיע"א

הדלקת הנרות היתה ב'חצרות קדש'
ולא בפנים, מחמת הטמאה ועל ידי זה
נתפרסם הנס

והדליקו גרות בחצרות קדש וקבעו שמנת
ימי חנכה אלו וכו'. בספר זרע
יעקב בפרק קמא דשבת הקשה, הא הדלקת
המנוחה היתה בפנים, ומאי טעמא שביק לשון
היכל ודביר שהנפיר תחלה ואמר והדליקו גרות
'בחצרות' קדש, הלא הנרות היו בפנים ולא
בחצרות.

ולפי עניות דעתי, לפי מה שכתב רמב"ם פרק
ט' מביאת מקדש הלכה ז': וכן הדלקת
גרות פשרה בקורים לפיכך אם הטיב כהן את

(מט.) מה יונה כנפיה מגינות עליה אף ישראל
מצות מגינות עליהן, ובאבות (פ"ב) תשובה
ומעשים טובים כתרים בפני הפרענות.
אמרוה משמיה דרב יוחנן וקבלה, דבברכות
(טז) הוואה חנינא חנניה יוחנן נסי נסים
נעשו לו, ושוב אף דאסור להשתמש לאורה יבטח
בהשם יתברך שיעשה לו נס במתנת חנם, והבן:

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

רמזי מוסר בצווי הדלקת המנוחה בשמן
זית ז'ך

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן
זית ז'ך כתיית למאור להעלת נר תמיד'.
אפשר לרמז, דהנה ידוע שכל צדיק שלומד
תורה לשמה ועושה מעשים טובים לשם שמים,
יש בו מניצוץ משה רבנו עליו השלום. וכמו
שמצינו בגמרא (שבת פא:): דאמר אמורא לחברה
'משה, שפיר קאמרת', דהינו, יש כף ניצוץ
ממשה. וזהו שאמר 'אתה תצוה את בני ישראל',
דהינו, 'תצוה את בני ישראל' שיהיו זהירים
וורידים ש'יקחו אליך' שתתנוצץ בהם. וזה הדבר
יהיה להם על ידי שיתדבקו בשכינה הרמוזה
במלת 'שמן', ד'שמן' גימטריא 'השכינה'. וזה
יהיה על ידי מעשה הטוב ועסק התורה, וזהו
שאמר 'זית', גימטריא 'במעשה', דהינו שיתעסק
במעשה 'ז'ך'. ועוד, 'כתיית למאור', שיהיה כחות
וכפוף לעסק בתורה הנקראת 'אור'. ועל ידה
זוכה 'להעלת נר תמיד', דהינו לעשות יחודים
באורות עליונים למעלה. אי נמי, 'להעלת נר
תמיד' היא העלאת המין נוקבין, דעל ידי עסק
התורה לשמה ועשיית מעשים טובים לשמן,
זוכה האדם להעלות מין נוקבין. אי נמי, דעל
ידי תורה ומעשים טובים לשם שמים זוכה אדם
כל לילה שיעלו רוחו ונשמתו למעלה, וזהו
'להעלת נר תמיד', 'נר' ראשי תבות נשמה ורוח.
תמיד, בכל לילה:

שמנת מיים. הקשה הבית יוסף (או"ח תרע) למה קבעו ח"ת מיים, הא היה בו להדליק יום אחד, ולא נעשה גם אלא לז"ן מיים.

וְשִׁמְנוֹתַי בילדותי משמו של זקני אבי אמי הרה"צ מוה' אהרן זללה"ה שהיה

אב"ד דק"ק חאדריב, פי הקשו הקדמונים הא המנוחה היתה טמאה. ותו הא היה טמא מת, ואיך לא נטמא השמן על ידי נתינתו בבוזיכין, עין בב"ח. ותראו הפוסקים שהדליקו במנוחה של חרס חדש דאינו מטמא מגבו, והיה הכהן נזהר שלא יגע בשמן, ועל ידי ערוי של הטמא מת ושכשוכו לא ירדה טמאה לשמן, דטמא מת אינו מטמא בהסט, עין בספר מור וקציעה.

והנה דעת הטו"ז ביו"ד סימן צ"ג דכלי חרס חדש שאינו שבע מלבוע בולע, ואם פן פיון שהדליקו בכלי חרס חדש גרי בלע מהשמן, ולא היה אפילו להדליק יום אחד, אלא על פתך גם ביום א' נעשה גם, עד פאן דכרייו, ודפח"ח:

ישמח ישראל

רבי ירחמיאל ישראל יצחק מאלכסנדר זיע"א
הגם ביום הראשון היה הזרחת אור
הקדשה בלבות ישראל וממנו השפע
הכח לשאר הימים

על קשית הראשונים (ב"י באו"ח תר"ע) גרי בלילה הראשונה לא היה שום גם כי היה בהפך כדי להדליק יום אחד, ונוכל לומר דלכאורה קשה מפני מה קבעוה הגם לדורות מזה שהיה הברכה מצוי בהפך, הלא זה הוא גם השכיח, כדמצינו ברבי חנינא בן דוסא (תענית כה.) וכדומה, וגם בדורות האחרונים הובא בהקדמת ים של שלמה כי גם לו ארע גם בגר מצוה, ומעשה שהיה בזה הובא בקב הישר כי פעם אחת לא היה לו כי אם גר קטן והאיר גר הנה כמו ב' גרות גדולים, ולמה לא קבעוה על שאר הנסים שהיה אז אשר המה לכאורה גדולים מזה.

הגרות והוציאן בחוץ מפר לזר להדליקן, עכ"ל, והוא מש"ס דיומא כ"ד ע"ב ועין שם תוס' ישנים ושיח יצחק. ומה שהקשה הגאון עין חיים פרשת בהעלתך הא הדלקה במקומה בע"א, יש לומר דהדלקה פשה בחוץ אפילו תעמד המנוחה כף בחוץ, נהי דמנוחה נכח השלחן מעכב, הינו לכלות הבגן הוא מעכב, אבל מצות הדלקת הגרות מקיים אפילו עומדת דולקת בחוץ, והנה שפיר הדלקה במקומה.

ולפי זה נראה לי, אז היה ההיכל מלא גלולים עד שפנו את היכלך וטהרו את מקדשך, אז לא הדליקו גרות בפנים אלא בחצרות קדשך בעזרה, ומזה נתפרסם הגם שכל ישראל ראו הגרות דולקים ח' מיים רצופים, דאלו היתה המנוחה בהיכל לא ראו הגם אלא הכהנים, אבל בחצרות קדשך נתפרסם הגם, ולפיכך תקנו להדליק בפתחי החצרות.

על פי הג"ל מישוב קשית הבית יוסף

ומישוב קשית בית יוסף מה גם נעשה ביום ראשון, והשתא אתי שפיר, דידוע דצריך שמן יותר במקום שהרוח שולט ונושב בהאש ממה שצריך לשעומד בפנים בהדר מכה, ובפך לא היה אלא לשעור הדלקה לילה אחת כשמדליקים בפנים ולא כשמדליקים בחוץ בחצרות קדשך, ומכל מקום דלקו כל הלילה, על פן גם בליל ראשון היה גם. והינו המשך והדליקו גרות בחצרות קדשך ולא בפנים בהיכל, על פן קבעו 'שמנת' מי חגכה ולא רק שבעה, כי גם ביום הראשון היה גם:

ייטב פנים

רבי יקותיאל יהודה משיגעט זיע"א
כיון שהדליקו בגרות חרס חדשים שאינם
שבעים מלבוע היה גם ביום הראשון
בגמרא (שבת כא:) ולא היה בו להדליק אלא
יום אחד ונעשה בו גם והדליקו ממנו

ישראל גר מצוה ותורה אור, להאיר מתוך חשכה בכל ענינים ברוחניות ובגשמיות אמן:

נצחון החשמונאים על היונים

בית אברהם

רבי אברהם מסלונים זיע"א

היונים חפצו להכניס בלבות ישראל ספקות ויאוש על השקראת השכינה בקרבם

כתבו על גרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל (ויק"ר טו טו). עמל"ק גימטריא ספ"ק, שהטיל בישאל הספק, ה'יש ה' בקרבנו אם אנו' (שמות יז ז). והכונה, אם כי האמינו במציאות ה', שהוא בורא ומנהיג לכל הברואים, אבל היה להם ספק ורמנא לצלן אם יש ה' בקרבנו, בין אנשים שפלים ונכזים פמנו, ועל ידי זה נפלים ביאוש. אבל האמת אינו פן, שאיש יהודי מחיב להאמין פי השם ותברך אתו, אף שלא יהיה מצבו שפל וירוד.

וכן היונים רצו גם פן לעקר יסוד האמונה הזאת שאין לכם חלק באלקי ישראל, תאמינו שיש אלקי ישראל, אבל 'לכם', שאתם כל פך בשפל המצב, אין לכם חלק בו. ואת זה האירו החשמונאים בלבות בני ישראל, פי השם ותברך אתם בכל המצבים. וקבעו שמנת ימי חנכה בהלל והודאה, על דרך מאמר צדיקים, 'הודאי שמו פן תהלתו', על ידי שיש לו אמונה טהורה ודאית בה, נפתח פיו לומר הלל והודאה.

היונים חפצו לבטל את ישראל מהתקדשות עניני הרשות

עוד אמר, שהיונים רצו לעקור התקדשה של עם ישראל שאין לכם חלק באלקי ישראל, בעניני 'לכם', ענינים הגשמיים, אין שום עבדות לאחד ישראל, רק למלא תאוותו, פמו השור שפמלא תאוותו, אבל האמת שבכל ענין גשמי יכול איש יהודי לעבוד להשם ותברך:

היונים הרגישו שישראל פגמו גם את החלק האלקי שאין מגיע לו פגם

אכן באמת הוא דאם עם ישראל בכלל, או יחיד צדיק הדור, פשהם מתנהגים בדרך השם ותברך ותורתו, שכיים הברכה, וכדכתיב 'אם בחקתי תלכו וגו'' (ויקרא כו ג), 'צו ה' אתך את הברכה' (דברים ח ח), אבל חס ושלום פשהם מתנהגים שלא בדרך התורה חס ושלום, אזי אין להם הברכה ולהפך חס ושלום. ואז בימי ון הרשע היה עם ישראל בשפל המצב בדרך רע, עד שאמרו להם פתבו על גרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל וכו', הינו שגם החלק אלקי השוכן בקרבם, שלחלק הזה אינו נוגע שום פגם, וכמאמרם ז"ל (סנהדרין מד.) אף על פי שחטא ישראל הוא, הינו שהחלק שבקרבנו לא חטא, ודור הזה פגמו גם בחלק הלו. והרשעים אלה הרגישו זאת אשר המה במצב רע פזאת, ולכן פאו עליהם למלחמה, בדרך טבע עמלק.

וכאשר נשאר הפך שמו, והכהן הדליק במנוחה הרומו למנוחה העליונה בכל קדשותו, וקדשת המצוה הזרים אור בחשף בלב צדת קדש, וכדרך גחלת שאם יש פה ניצוצי אש וכאשר נפת פה נהלהבה בשלהבת אש, פן הכהן בלח קדשת המצוה האיר ללב בני ישראל והדליק בלבם שלהבת, ויגל מעליהם את האבן גגף ואת מסף המבדיל הסיר מהם, עד שראו פמה פגמו ולפני מי ועד היכן הדברים מגיעים ונכו לתשובה שלמה. אז ממילא היה הנס והברכה גם בשאר הלילות, ובה נכללין כל הדי ימים והיא מקור הברכה, וכן מדקדק לשון הגמרא (שבת כא:): ככ"ה בכסלו תמנא יומי דחנכה אינון, הינו שאז היא כל השמונה ימים בכת.

וזמן הזה הוא נוקב והולך, ובכל שנה ושנה פשמגיע זה הזמן מופיע קדשת הכהן בהדלקה זו, וכל אחד מישראל החפץ באמת אף אם הוא אחוז בספק העונות ושחה לעפר נפשו יוכל לזכות לתשובה שלמה, ויהרגיש קדשת הימים האלה להמשיך על עצמו ועל פללות

בוצינא דנהורא

רבי ברוך ממוז'בוז זיע"א

'הניח חנוני גרו בחוץ' רמז ליוחנן כהן גדול שנתקן בימי חשמונאי

בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי. והקשה, למה תקנו להזכיר בחנכה את יוחנן כהן גדול, הא חשמונאי היו בלם צדיקים, ויוחנן שמש בכהנה גדולה שמונים שנה ולבסוף נעשה צדוקי (ברכות כט.). ותרץ, כשאדם עובר עברה ורוצה לשוב בתשובה אין לו תשובה כי אם באותה מעשה (ראה יומא פו.), ובמה נעשה יוחנן צדוקי, שדרש 'כי בענן אראה על הכפרת' (ויקרא טו ב) כמדרש הצדוקים להביא אש מבחוץ (ראה יומא נג.), ונתקון של יוחנן היה בימי חשמונאי ששל ידם נעשה גם חנכה.

וזהו פרוש מאמר הגמרא (שבת כא:) הניח חנוני את גרו מבחוץ חביב, חנוניי אותיות יוחנן, ומרמז הגמרא שיוחנן חטא במה שהניח גרו מבחוץ – הינו שנתן אש על הקטרת מבחוץ, וזהו חנוניי חביב. רבי יהודה פוטר בגר חנכה – פרוש רבי יהודה אומר שהתקון של יוחנן היה בגר חנכה, על ידי גר חנכה פטר עצמו מן הדין:

אש קדש

רבי הלוימוס קלמיש מפיסצנא זיע"א

צער ישראל היה על 'להשפיתם תורתך' ועל ידי זה נתגברה אצלם האמונה וזכו לישועה

נודע מהרב זצוק"ל (תניא פרק יט) שלכן גם אש הפחות מישאל מוכן למסור נפשו לר' בעת נסיון, אף שלהתחזק על יצרו קשה לו, מפני שבאים אז לכבות את ניצוץ נשמתו בכפירה רחמנא אצלן, ועל ידי זה מתחזקת ומתגברת כנודע וכו'. והנה גם היינו רצו 'להשפיתם תורתך ולהעבירם מעל חקי רצונך, ועשו זאת על ידי צרות ויסורים שגמרנו לישראל כמו שקבת ביוסיפון, וגם על ידי חכמת יונית שהתפשטה

בין ישראל עד שאמרו לישראל כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, כנודע ממדרש תנחומא סוף פרשת תזריע. אבל ישראל ידעו אז שתכלית כל יסורי הגוף שגמרנו להם, תכליתם הוא 'להשפיתם תורתך ולהעבירם מעל חקי רצונך', ועל זה דאגו והיא היתה עקר צרתם, לכן על ידי זה נתחזקה אמונתם יותר, והושיעם ד' בזכות האמונה. וזה 'כשעמדה עליהם וכו' להשפיתם תורתך וכו' ואתה וכו' עמדת להם בעת צרתם, מפני שאצל ישראל 'להשפיתם וכו' הנה עקר צרתם לכן 'עמדת להם' והושעת אותם:

שערי המועדים

רבי מנחם מנדל מלובביץ' זיע"א

עקר רצון הינונים היה להשפית מישאל שהתורה היא רצון ה' שלמעלה מהשכל

כבר דבר כמה פעמים בנוגע למלחמת הינונים, שלא היתה זו סתם מלחמה (רוחנית) כנגד דת ישראל, אלא שהדייק בזה הוא – 'להשפיתם תורתך (תורה שלך) ולהעבירם מחקי רצונך'.

הינונים לא היה כל כך נוגע מה שבני ישראל למדו תורה, הנקדה שהפריעה להם היתה 'להשפיתם תורתך' – להשפית שהתורה היא התורה שלך, תורת הויה שלמעלה מהשכל. ועל דרך זה – 'להעבירם מחקי רצונך', שבני ישראל לא יקימו את החקים – מצוות שלמעלה מהשכל וקיימם הוא רק בקבלת על – גיון שזה רצונך, רצון הקדוש ברוך הוא. מלחמת הינונים היתה נגד זה שאצל בני ישראל היה אלקות למעלה לגמרי מגדרי הבריאה, ואינו יכול להתפס בשכל (אנושי):

מנהג בעמות חנכה כנגד מה שפשטו הינונים במזמנם של ישראל לטמא

לשון הרמב"ם (תנוכה פ"ג ה"א) שהינונים 'פשטו ידם במזמנם (של ישראל)'. שהגם שלא

מהם אף התנינו רח"ל, התעברו בגויים ולמדו מעשיהם הרעים.

בשנראה המקטרג את המצב, עלה והסתיין בטענתו העתיקה מה גשפנוו אלו מאלו, ואמר שדין המתנינים פינוים פי שניהם לא הולכים בדרך ה'. לכן תקנו חז"ל לומר ולהדגיש 'מלכות יון הרשעה', להזכיר ולגלות מי היו היינים, שמלכד חקמתם ותבונתם היו רשעים אכזריים, רוצחים טמאים צמאי דם, כמו שמוכא בספר יוסיפון, שהם המציאו את המשחק שנהוג אצל הגוים הרשעים ימ"ש שאנשים גלחמים עם שורים. הם לקחו אדם שבוי מבית האסורים שגדון למיתה, העלוהו על בימה אחת עם שור ונתנו ספין בידו, ואמרו לו שאם ינצח את השור, יצא לחפשי, ואם לא, אחת דינו למות מנגיחותיו של השור וכו'.

רשעות איומה פזו נמצאת רק אצל היינים האכזריים, ולא אצל בני ישראל, שאף שמחמת קשי השעבוד נמשכו קצת אחר היינים, לא היה בהם אחד מני אלה מהאכזריות הזו. כשנודע למקטרגים על מדת אכזריותם של היינים נסתמו פיותיהם, והודו שפל היהודים, כולל המתנינים, טובים עשרות מונים מהגויים הרשעים:

הלל והודאה

קדשת לוי

רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א

הטעם שבפורים קבעו משתה ושמחה ובחגכה הלל והודאה

ומפני מה הגס דפורים קבעום אותו למשתה ושמחה וגס דחגכה לא קבעום אלא להודות ולהלל. הנראה בזה, דבשלמא גס דפורים היה נתפשט מקדם גזרת הק"מ ואחשורוש להרג ולאבד, ושמעו בדבר והתחילו לעורר את לבכם

מבאר הפוסטים של שליחת יד זו, אצל בודאי שהיתה ברגמת טמאו כל השמנים, שבנה ברור שכוונתם של שונאי ישראל היתה לא סתם לגזול השמנים באפן שהיה מן הנמנע להדליק הנרות בבית המקדש, אלא טמאו דוקא, כלומר שכוונתם היתה אדרבה שידליקו נרות, אלא בשמן טמא, שהיה האור טמא, בטמאת הגוים.

ומכאן גורה שנה גם בענין המזון – סמל כל הענינים הגשמיים שאפשר לקנות במזון – שהפריש פשוטו ידם במזונם הוא פנ"ל, שהיה להודים מזון, אצל מזון טמא להוצאה טמאה, כלומר חיי יום יום גשמיים מעורים בטמאה רחמנא לצלן, הפך הנרות תורתנו הקדושה – קדשים תהיו – קדש עצמך במדת לך. ומכאן הרמו שבמעות חגכה:

שבע חיים

רבי קותיאל יהודה מצאנו זיע"א

'מלכות יון הרשעה' - רשעותם ואכזריותם של היינים המתיקה את הקטרוג מעל ישראל

בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול השמונאי ובניו, כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשפיתם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך. צריך להבין פונת אמרו 'מלכות יון הרשעה', הלא מוכן מאליו שהיינים היו רשעים שרדפו אחרי בני יעקב ולא נתנו להם לקיים מצוות ה'.

ידוע שבאותה תקופה היתה מלכות יון ברומ המעלה ומושלת בכפה, כל ישרי תבל ידעו את גדל גבורתם וחקמת מדעם, את בקיאותם בחכמות חיצוניות ושיש אצלם הרבה פילוסופים ופרופוסורים. לעמתם היו היהודים בשפל המצב, בדחוקות ובבזיון, וזה גרם שמוקצתם נמשכו אחר חכמת יון, הלכו אחריהם ועשו כמעשיהם, וכמה

גם מלכש בטבע בתחבולות המלחמה, הגם שהיה לפלא מסירת הגבורים ביד חלשים ורבים וכו', עם כל זה הוא כעין הלבשה בטבע, אבל להראות חבה יתרה ולהודיע לבנים אשר הו' הוא האלקים, ולידע ולהודיע ולהודיע אשר בגלות החל הנה האחרון והארץ, הגם אשר ה' תתברך ישועתנו ועזרתנו סלה, אבל הכל מלכש בטבע. ובכדי שלא נתפתה לומר חס ושלום אשר הכל הוא בטבע ואין כאן חס ושלום השגחת המשגיח והכל יכול, הנה לאמונת אמן הלזה בגם דתנופה אשר הוא סוף כל הנסים (יומא כט), הנה עם היות שהישועה היתה מלכשת בטבע, הנה אחר הישועה התנוסס ה' תתברך עמהם בגם דגרות שלא בטבע, לידע ולהודיע זכרון לבני ישראל עד ביאת משיחנו שכל הישועות הנעשים בגלות החל הארץ, הכל הוא מפעלת השם הגדול הו' ברוך הוא.

והנה לזכר זה קבעו 'הודאה' וכמו שכתבתי לעיל (אות קט) המודה לה' תתברך על הגם שנעשה לו, ה' תתברך מצילו מצרה אחרת, הנה כשאנחנו מודים לה' תתברך בהודאה זו בכל שנה, על ידי זה אמונת אמן הוא לנו אשר כל הנהגתנו גם בגלות החל הנה כל ימי ענינו ומרוינינו הכל הוא מפעלת השם הגדול הו' ברוך הוא המהנה כל תנויות הו' הוא האלקים, וזהו שאומרים בהודאה וקבעו שמנת ימי תנופה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול, השם הנכבד הו' ברוך הוא, בין והתבונן בדברים האלה (מאמרי חודש כסליו טבת מאמר ד' אות ק"ל):

שפת אמת לקוטים

רבי יהודה ליב מגור זיע"א

הארת החנכה מתעוררת על ידי ההלל

והודאה

קבעום וצאום יום טוב בהלל והודאה (שבת כא:). פ"ש רש"י (שם ד"ה ה"ג) לומר

בתענית, ולפשפש כל אחד במעשיו, והסימיו יחד לעבד את השם תתברך באמת ובלב שלם, ואחר כך כשהגביר הבורא ברוך הוא את חסדו הגדול והצילם מהריגה, אז ראו בחוש גדל אהבתו תתברך. אבל בגם דתנופה היה עקר הגזירה להעבירים מעל תורתנו הקדושה, יכול להיות שעקר הצלתו תתברך היתה רק מחמת התורה אשר אהובה לפניו מאז ומקדם, ואם כן אינו נפר כל כך גדל אהבתו, ובשכיל זה לא גדול כל כך פרסום הגם עלינו, ועל זה לא קבעו אלא להודות ולהלל.

בימי חנכה יש להתמיד בתורה

ואם כן שעקר הגם היה רק על שרצו להעבירנו מתורתנו הקדושה, והקדוש ברוך הוא ברב רחמיו הצילנו מגזירה הזאת, מהראוי לכל אחד אשר בשם ישראל יבנה, לשום בשכלו להתמיד בתורתו תתברך, כי הם ימים ראויים לכך, דהינו שבכל חנכה החל להאיר עלינו הארתו תתברך מתורתו, ולא לילך בקול משחקים פלל חס ושלום:

בני יששכר

רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א

על ידי ההודאה על הגם נקבע בלבנו האמונה שכל הנהגתנו בדרך הטבע היא בהשגחה פרטית

וזהו קבעו שמנת ימי חנכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול. דהנה נסים נגלים נעשים על ידי שם הו' ברוך הוא וברוך שמו, הוא שם הגדול והנכבד המהנה כל תנויות ומשדדס כרצונו (והר ח"ג רנז:), ונסים מלכשים בטבע הוא בהלבשת שם אלקים בגימטריא הטבע, אבל אמונת אמן היא לנו שכל ההנהגות אשר הם על פי הטבע הכל הוא בכת שם הגדול הו' ברוך הוא והוא הו' האלקים.

והנה בימים ההם בזמן הנה בגם דתנופה שכתב נפסקה הנבואה, וה' תתברך ברוך הוא הנה בעזרנו והצילנו מן מלכות גו, והנה הנה

כפרוש רש"י ו"ל בשבת (כג: ד"ה בניס), מזה ראייה להנ"ל שעל ידי תקון הדבורים זוכה לתורה הקדושה:

שכל טוב

רבי דוד אביחצירא זיע"א

באור מזמור 'מזמור' שיר חגת הפית'
על ניסי חנכה

אפשר לרמז מזמור זה על ימי חנכה, שכן תקנו הראשונים זכרונם לברכה לאמרו בימים ההם בשעת ההדלקה, דהינו אחר כך, וגם בתפלת שחרית ומנחה של שמונת ימי חנכה פידוע וכו', הלא דבר הוא שלא על חנם תקבע בפרק שהוא פנופר, אם לא שיש לעמת הנסים ההם וכו'.

מזמור שיר חגת הפית' – גימטריא ימי מתתיה בן יוחנן בהן גדול חשמונאי ובניו. גם ראשי תבות 'מזמור' שיר חגת' הוא מש"ח, שהוא ראשי תבות 'מילה שבת חדש', שעל שלושה אלו שהם מעקרי הדת גזרו היינים, כמבאר בספר ח"י נפלאות מזה, עין שם וכו'. גם ראשי תבות 'מזמור' שיר' הוא 'שם' למפרע, שהוא גימטריא גר חנכה עם הפולל, והכל הולך למקום אחד וכו'.

א'רוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אבי לי וכו' – בלשון יחיד, לעמת כל אחד ואחד מישראל שהיו באתו הדור וכו'. גם לשון התרוממות דיקא מפלגדה מדה כנגד מדה, תחת שפלותנו ודלותנו עד ששקה נפשנו לעפר בגלות הנפרת וגזרותם, ודלוננו מאד פידוע וכו', אחרי כן מצרה לרוחה ומאפלה לאור גדול וכו', ולכן ובכן 'א'רוממך ה' כי דליתני' והגבהתני מעלה מעלה על ידי נסים ונפלאות וכו'. גם רמז תבת 'דליתני' גימטריא גלות ינון עם הפולל וכו', והינו נמי רמז 'אבי לי' פתוב חסר וכו', שעם שני תבות וכלותם גימטריא 'ינון' וכו'.

הלל ועל הנסים בהודאה, וקשה הלשון בהלל, דתנה ליה למימר להלל ולהודות. ומשמע שבאמצעות הלל והודאה קבעו הימים טובים, דהינו שעל ידי הלל והודאה נתעורר הארת הימים, שכל יום טוב על שם ההארה פנודע, ובכל יום טוב נתעורר הזמן עצמו הארת היום, ובחנכה נתעורר הארת הימים על ידי הלל והודאה ומצות גר חנכה וכו'. ולכך אמרו הרואה גר חנכה מברך שמים, ובכרפת שעשה נסים אתי שפיר דשיף בעת ראית גר חנכה שנתעורר הנס, אבל ברבת שהחנינו על הזמן הלא קיימא לן בכל יום טוב אומרה אפילו בשוק, ולהנ"ל אתי שפיר, דהארת הזמן נתעורר על ידי מצות הלל, וכעין מה שכתוב בספר קדשת לוי דענין יום טוב חנכה צריך להיות על ידי מעשינו יותר מבכל יום טוב, עין שם:

שפתי צדיק

רבי פנחס מנחם מפילץ זיע"א

בחנכה הזמן לתמו הדבור ולקדשו על ידי ההלל והודאה

עקר עונות אדם הוא השחתת ברית הלשון, שחז"ל אמרו (ערכין טו:) על לשון הרע ששקול כג' עברות, עבודה זרה גלוי עריות שפכות דמים, אולי כמו דאיתא בזהר הקדוש על מצה מיכלא דמהימנותא מתיל לאסיא חכים כו' תמי ברא, בן המצה מקדש ומתקן כל אכילות מפל השנה, וכן הספה דידה דקדשה מקדש כל הדירות קבע, אולי בחנכה שנקבע יום טוב בהלל והודאה על ידי זה, עתה זמן לתקן כל הדבורים ולקדש פלי הדבור וכל מוצאות הפה, ולכך לא נקבע אכילה ושתיה, שזהו פלו לר' לתקן בחינת קול יעקב. ולכן בכל מצוה אמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"ב) שגוררת מצוה, ובגר חנכה מביאו לאור תורה הקדושה, שדרשו שעל ידי גר מצוה בא אור התורה

וְזֶה הַפְּרוּשׁ זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה ד' (שם פסוק כד), שְׂמַאֲמִינִים אָנוּ שְׂד' עֲשֵׂה הַיּוֹם בְּבַחֲנִית 'זֶה', וְאָף שְׂאִין אָנוּ רוֹאִים עִם כָּל זֶה 'נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בּו' בְּשִׂמְחַת הַצְּדִיקִים. וְזֶה הַפְּרוּשׁ (שם מא יב) 'בְּזֹאת יְדַעְתִּי כִּי חִפְצָתָ בִּי כִּי לֹא יָרִיעַ אִיבִי עָלַי', הֵינּוּ בְּזֹאת חֲנֻכָּה עַל יְדֵי הַהֲתַגְלוֹת עֲצָם תִּקְרָה הָאוֹרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, 'יְדַעְתִּי כִּי חִפְצָתָ בִּי כִּי לֹא יָרִיעַ אִיבִי' הֵינּוּ אִזּוֹ בִּימֵי חֲשֻׁמוֹנִים 'עָלַי':

בית אהרן

רבי אהרן מקרלין זיע"א

זאת חנכה הוא בחינת שמיני עצרת

ובבאמת נראה אשר הכל הוא בשמיני, מילה הוא בשמיני, ובחג הסוכות שמיני

עצרת, כדאי אתא במדרש (ילקוט רמז תשפב) עצרו לי יום אחד, כי אז הוא שלמות כל היחודים שנעשה בה החדש ונגמר בשמיני עצרת, ובחנכה צריכים להדליק שמונה נרות. וידועתי יכול להיות שגם השמיני של חנכה היא אותה בחינה עצמה של שמיני עצרת, ולכן אומרים הצדיקים שחנכה הוא גמר חתימה. וכשנעשה היחודים אז נקרא הד"ר, שמתזיר ומשפיע חיות הבוהר ברוך הוא לזה העולם:

פלא יועץ

רבי מרדכי דב מהורונסטויפל זיע"א

זאת חנכה מסגל לפקידת עקריות ולפרנסה

מבאר בספרים קדשים שמיני חנכה מסגלים לפקידת עקריות, והעקר הוא ביום זאת

חנכה שבו מאירין התרי מזלות נצור ונקה, אשר הסופי תבות מן ונצור עד ונקה הוא גימטריא עקרה וכו'. היום האחרון מורה על ענין הקטרת, שהוא ענין העלאה ממשטה למעלה, וזהו זאת

וגם ולא שמחת וכו' – בבטול מצוות הרמוזים בתבת 'שמחת', שהיא ראשי תבות 'שבת מילה חדש תורה', שגם פן על התורה גזרו, כמו שכתוב בתקון ההודאה 'על עמך ישראל לשפחם מתורתך וכו'. ועל הכל ארוממך ה' וכו'. וכל פסוקי המזמור נמשכים אחריו בענין זה, שגם לרבות ארבע גליות, דו"ק ותשפח וכו':

זאת חנכה

ישמח ישראל

רבי ירחמיאל ישראל יצחק מאלכסנדר זיע"א

'זאת חנכה' - על שם שביום זה מתגלית הקדשה עד שאפשר להורות עליה באצבע

ביום השמיני שנמשח המזבח וכליו, היה נבר ונראה עצם תקף פעלת החיות דקדשה שהיה שורה על המזבח לעין כל, עד שכל אחד היה יכול להראות באצבעו, וזה 'זאת חנכת המזבח' (במדבר ז פד), שהיה בבחינת 'זאת', והוא כמו זה בלשון זכר. וזה הטעם שנקרא יום ה' דחנכה 'זאת חנכה', לפי שביום האחרון הוא התגלות האורות מכל ימי חנכה כל כך, עד שיוכל להראות באצבע ההתגלות האור.

אף מי שאינו ראוי לזה, טחו עיניו מראות ואינו רואה כלל ההתגלות אף שהיא בבחינת 'זאת', וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים צב ז) איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את 'זאת'. כי העקר ההתגלות הוא למלאכי מרום ולצדיקים גמורים, וזה באור הפתוב (שם קיח כג) 'מאת ד' היתה זאת', אנו מאמינים באמונה שלמה שמאת ה' היתה ההתגלות, אבל 'נפלות היא בעינינו', כי 'איש בער לא ידע וכו'', ואלו אף שאין אנו יודעים ומרגישים יפעת יקרת התגלות האורות הגדולות, עם כל זה אנחנו ששים ושמחים בשמחת צדיקים וישרים ששאמינים אנחנו שהמה רואין את זאת, ושמחתם הוא שמחתנו.

פְּרִנְסָה, פִּי עֲנֵן פְּרִנְסָה תְּלִי גַם כֵּן בְּהַעֲלֵאת
הַנִּיצוּצִין וְכָל הוֹנוֹ וְרִכּוּשׁוֹ בְּהִמְתּוֹ וְכָל קִנְיָנִים,
וְלִזְהָרְמוֹזוֹ תַּז"ל (יומא כו.) שְׁקִטְרַת הִיָּה מֵעֲשֶׂרֶת,
וְהַיּוֹם הַזֶּה מְסַגֵּל לָזֶה כַּמְבָאָר:

תְּנַפֵּת הַמִּזְבֵּחַ, וְכַמְאָמַר הַמִּשְׁנָה (מנחות מט.) שְׂאִין
מִתְנַכֵּין אֶת מִזְבַּח הַפְּנִימִי אֲלֵא בְקִטְרַת הַסַּמִּים
וְכו'. וּבָנָה יֵשׁ לְרִמּוֹז גַּם כֵּן מֵה שְׂדֵרוֹעַ בְּשֵׁם
צְדִיקִים אֲשֶׁר יוֹם הָאֲחֵרוֹן מְסַגֵּל גַּם כֵּן לְהַשְׁפָּעַת

אוצרות גאוני הדורות

נִפְלֵא שְׂעִשְׂהָ ה' דְּבַר בְּלִמִּי תְּשׁוּבָה, וְלִכְפֹּף לֵא
נִתֵּן לְכַתֵּב (יומא כט.), פִּי בְּכִיכּוֹל הוּא בְּגִדְרָא קְבֵד
אֲלֵהִים הַסֵּתֵר דְּבַר, שְׂעִשְׂהָ ה' דְּבַר נִגְדַת הַנִּימוּס
אֲלֵהוֹת וּמִשְׁפָּטֵי ה':

דרושי הצל"ח

רבי יחזקאל לאנדא זצ"ל

נַעֲשֶׂה לְיִשְׂרָאֵל נֶס בְּשִׁמּוֹן הַמְּנוּרָה לְעֵדוֹת
שְׁלֵא נִסְתַּלְקָה הַשְּׂכִינָה מִיִּשְׂרָאֵל

בְּעֲנֵן הַנֶּס שֶׁל תְּנַפֵּה נִתְקַשׁוּ כָּל הַמְּפָרְשִׁים
לְמָה יִגְרַע נֶס הַזֶּה מִנֶּס שְׂבִימִי מְרֻדְכִי
וְאִסְתֵּר שֶׁהוּא בִּימֵי הַפּוּרִים, מְלִבְד קְרִיאַת הַמְּגִלָּה
שֶׁהוּא לְפָרְסוּמֵי נִיֶּסָא, נִקְבַּע גַּם כֵּן יְמֵי מִשְׁתָּה
וְשִׁמְחָה יוֹם טוֹב לְהַרְבּוֹת בְּסִעּוּדָה, וְלְמָה לֵא
קִבְעוּ גַם כֵּן יְמֵי תְּנַפֵּה מְלִבְד הַדְּלָקַת גְּרוֹת
שֶׁהוּא לְפָרְסוּמֵי נִיֶּסָא לִימֵי מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה.

וְאֵינִי מְדַקְדָּק עוֹד יוֹתֵר עַל עֵקֶר הַנֶּס, הֲלֵא כְּמוֹ
שֶׁטְמָאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים טְמָאוּ גַם כֵּן שְׂאָר
הַדְּבָרִים, וְלֵא הִיָּה לָהֶם לֵא סֵלֶת טְהוֹר לְמַנְחוֹת
וְלֵא יִין לְנִסְכִּים, וְלְמָה לֵא נַעֲשֶׂה לָהֶם נֶס שִׁימְצֵא
לָהֶם מַעַט סֵלֶת טְהוֹר לְמַנְחָה, וְיִהְיֶה הַנֶּס שִׁימְרִיבוּ
מִמֶּנּוּ שְׂמוֹנָה יְמִים עַדִּי יַעֲשׂוּ בְּטָהֳרָה, וְכִמּוֹ כֵּן
יִין לְנִסְכִּים, וּמִדּוּעַ נַעֲשֶׂה הַנֶּס הַזֶּה דְּרִיקָא בְּשִׁמּוֹן
לְמָאוֹר.

וְנִרְאָה פִּי עֲקֵר כְּפִנְתַּת הַיּוֹנִים הִיָּה בְּתִבּוֹת לְכֶם
עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שְׂאִין לְכֶם חֶלֶק בְּאַלְקִי

יערות דבש

רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל

חֵס ה' עַל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעֵם אִף
שְׁעַמְדוֹ בְּמִרְדָּם וְלֵא שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה

כְּתִבְתִּי בְּנֶס דְּתְנַפֵּה, פִּי מָה הִיָּה הַנֶּס, הֲלֵא
לֵא נַעֲשֶׂה בּוֹ דְּבַר מָה שֶׁהוּא מְפִלְאוֹת
הַטָּבַע וְסִדְרָן שֶׁל עוֹלָם, פִּי אִם גָּבְרוּ מַעוּטֵי
חֲשִׁמוֹנָאִים לִיּוֹנִים רַבִּים, מְקַרְהָ הוּא זֶה בְּמַלְכִיּוֹת
הַלּוֹחֲמִים, וְשִׁכִּיחַ שְׁמַעוּטִים, אִם הֵם גְּבוּרִים
וְאִבְיָרֵי לְכָב, לֵא יַחְתּוּ מְקוּל מְלַחְמָה וְהַגְּפַת
תְּרִיסִין, יִנְצְחוּ לְרַבִּי רַבִּי לְכָב, וְאִין לָךְ דוֹר
מִפְּשֵׁ שְׁלֵא יִמְצֵא מְלָכִים אֲשֶׁר הֵם בְּמַתִּי מַעַט,
וְכוּבָשִׁים לְמַלְכִים שְׂיֵשׁ לָהֶם חֵיל רַב.

אֲבָל הָאֵמֶת הַעֶקֶר נֶס שֶׁהִיָּה בְּתְנַפֵּה, פִּי בְּכָל
צְרוֹת שָׁבָאוּ לְיִשְׂרָאֵל, בְּצַר לְיִשְׂרָאֵל וְשָׁבוּ
אֵל ה' בְּכָל לַב, וַיַּעֲצֵקוּ אֵל ה' וַיִּרְחַם עֲלֵיהֶם
וַיּוֹשִׁיעֵם. אֲבָל בְּגִלוֹת אֲנִטְיוֹכּוֹס יַמַּח שְׂמוֹ, גְּלוּ
יִשְׂרָאֵל בְּעוֹן הַפְּרִיצִים וּמַלְשִׁינִים וְכוּדוּמָה, וְהֵם
פָּקְרוּ וְלֵא שָׁבוּ אֵל ה' כָּלֵל. וְעֵינִי בְּסַפְרוּי יוֹסֵף
כֵּן גּוֹרִיוֹן כְּמָה רְעוֹת עֲשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֲזוּ, וְהֵם הִיָּה
סִבָּה לְבִיאַת יּוֹנִים לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְהֵם לֵא שָׁבוּ
וְעַמְדוֹ בְּמִרְדָּם כְּנוֹדַע. וְעֵדַת חֲסִידִים אֲשֶׁר הִיָּה
עַם מַתְתִּיָּהוּ וּבְנָיו, הֵם לֵא הִיָּה מַעוֹלָם בְּעֵדַת
הַחֲטָאִים.

וְאִם כֵּן אִין זֶה מְגִדְרָא הוֹשִׁיעַ לְיִשְׂרָאֵל, רַק
ה' חֵס עַל עַמּוֹ וְהוֹשִׁיעֵם אֲפִלוּ בְּלִי תְּשׁוּבָה
כָּלֵל, וְזֶהוּ הַנֶּס שֶׁהוּא כְּנִגְדַת חֵק אֲלֵהִים, וְכַבִּיכּוֹל
ה' לֵא יַעֲזוּת מִשְׁפָּט חֲלִילָה, וְאֲזוּ הוֹשִׁיעַ לְיִשְׂרָאֵל
בְּלִי תְּשׁוּבָה נִגְדַת מִשְׁפָּט ה'. וְזֶה בְּגִדְרָא נֶס גְּדוֹל

זה דרכו היה כל הנמים בימי שמעון הצדיק. מכל מקום עתה כבר היה מקום להתנאש מזה, ולומר כבר נסתלקה השכינה על ידי שטמאוי הינונים הבית המקדש הזה, ועשו בו תקרובות עבודת גלולים, וכיון שחזר הנס כדרכו זה סימן שצדן לא זזה שכינה. ונס זה נעשה גם ביום הראשון, אבל הנס השני נעשה רק בשבעת הנמים, אבל ביום הראשון אין כאן גס השני כלל, שהרי היה בפרך הזה להדליק יום אחד.

ובנה מתרץ קושית הפוסקים, שהקשו על שקבעו ימי חגכה שמונה ימים, והיה להם לקבוע רק שבעה ימים שהרי ביום ראשון אין כאן גס, ולידדי ניחא דגם ביום הראשון ראוי לקבוע זכר לגס גר המערכי שחזר למקומו.

ומעשה מתרץ מה שהקשיתי, למה נעשה הגס דקא בשמן למאור ולא ביני לנסכים או בסלת למנחות, לפי שכל עקר המבון בגס הזה להראות שלא היה בכח הינונים לסלק השראת השכינה מישראל, ולכך נעשה הגס הזה במנוחה שהיא עדות על זה.

ורפי שבגס הזה ראו אור גדול השראת השכינה בישראל, כבר היו שבעים מזוי השכינה מעין עולם הבא שאין בה לא אכילה ולא שתיה, רק צדיקים יושבים בו, לא היה כאן מקום לקבוע ימי משתה ושמחה דברים גשמיים, רק מאורי אור שהוא מעין עולם הבא. מה שאין פן בימי מרדכי ואסתר לא היה זכר בגס שהוא להשראת שכינה בישראל, רק הצלה ממנות לחיים חיי עולם הזה, קבעו בו מעין הנאת עולם הזה שמחה ומשתה.

ואם פן בימים הללו ראוי לתן לב לתקן כל הדברים הגורמים לשכינה להסתלק מישראל, שזה היה פונת הינונים. והנה בעונותינו הרבים בעת הגלות אפס מקום להשראת השכינה, כי חרב בית מקדשנו, והקב"ה ברחמיו השאיר לנו שארית, וכתוב וְאֶהְיֶה לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעֻט

ישראל, ורצו שלא תהא השכינה שורה בישראל. ובאמת באותו זמן שנעשה בית המקדש עבודה זרה, שהרי שקצו אבני מזבח ועשו בו תקרובות עבודת גלולים. מסתמא נסתלקה השכינה משם, 'כי קצר המצע מהשתרע והמסכה צרה' וגו' (ישעיה כח ט), ואי אפשר לשני רעים וכו' (יומא ט), ובכל מקום ששורה הקלפה השכינה בורחת משם, וזה דרך הקדשה להיות כמלך עלוב ונדהה מפני הקלפה.

והנה היה מקום להרהר מי יודע אם תחזר השכינה לשכון בבית הזה שנעשה בית עבודת גלולים, וכמבאר בחדושי הרא"ש על הסמ"ג, והקב"ה ברחמיו רב חסדיו הרגנו אות לטובה, כי צדן חבת הקדש מכשרת הבית הזה, ושתחזר השכינה להיות שורה בבית הזה.

והנה נרות המנוחה הוא עדות לישראל שהשכינה שורה עמהם וזה גר המערכי, וכמו שאמרו רז"ל בפרק במה מדליקין (שבת כב:) ובפרק פל קרבנות הצבור (מנחות פו:) על פסוק (ויקרא כד ג) 'מחוץ לפרכת העדת יצרף אתו אהרן' וגו', וכי לאורה הוא צירף והלא כל ארבעים שנה שהלכו ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו, אלא עדות הוא לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל. ומהו עדות, זה גר המערכי שנותן בה שמן כמדת חברותיה, וממנה היה מתחיל, ובה היה מסים. הרי שעל ידי דליקת הנר יתר על זמנו לפי דרך הטבע, היא עדות על השראת השכינה, וקל וחמר פאן שדלקו כל שמונת הנרות יתר על זמנו לפי הטבע זמן מפלג פנה, שנעשה גס והדליקו ממנו שמונת ימים.

ונמצא שהיה כאן שני נסים כפולים, הגס האחד היא משכנת גר המערכי שהיה דולק יותר משאר הנרות, שהרי ממנו היה מתחיל וכו', וגם השני המשכת ההשפעה בפרך הזה להוריק ממנו שמונת הנמים. ואף שגס הראשון שנעשה בגר המערכי אין זה דבר חדש, שהרי

מר ממות. וּבְזֶה אֶפְשֶׁר לְרַמֵּז בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא
בְּתַבְת שְׁמֵן לְמַפְרַע גִּצְרו מִצוֹת שִׁלְשָׁה רֵאשִׁי
תְבוֹת שְׁמֵן, וּכְנֶגֶד זֶה הַקְּב"ה שֶׁלֵּם לָהֶם שְׁנָקְמו
מִשְׁלֵשָׁה אוֹיְבִים שְׁלֵהֶם, וְזֶהוּ גִקְמו מֵאוֹיְבֵיהֶם
שִׁלְשָׁה רֵאשִׁי תְבוֹת שְׁמֵן.

וַיֵּשׁ גַּם בֶּן לְרַמֵּז אֶפֶן הַנְּקָמָה שְׁלֵהֶם, וְהוּא
שִׁנִּי מִשְׁחִיתִים גִּהְרֵגו רֵאשִׁי תְבוֹת שְׁמֵן,
וְהֵם בְּגָרִיס וְנִקְנֹר שְׁהִיו גְּבוּרִים מִשְׁחִיתִים. גִּס
מִלֵּךְ שְׁלֵהֶם רֵאשִׁי תְבוֹת שְׁמֵן, וְהוּא אֲנָטִיּוֹכּוֹס
שְׁבָרָה.

וְגַם אֶפְשֶׁר לְרַמֵּז עוֹד בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא בְּתַבְת
שְׁמֵן עַל גֵּרוֹת הַחֲנֻכָּה וַיּוֹבֵן בְּסִיעֵתָא
דְשִׁמְיָא, שִׁמוּנָה גֵּרוֹת מְדַלִּיקִין רֵאשִׁי תְבוֹת
שְׁמֵן, גַּם מִצִּיח שִׁמְשׁ גִּוְסָף רֵאשִׁי תְבוֹת שְׁמֵן.
גַּם שִׁמְאֵל גִּכְנֵס מִצִּיחֵם רֵאשִׁי תְבוֹת שְׁמֵן,
כִּי יְדוּע שְׁצָרִיף לְהַנִּיחַ גֵּרוֹת חֲנֻכָּה בְּשִׁמְאֵל
הַנְּכֻס, כְּדִי שְׁתַּהֲיֶה הַמְּזוּזָה בְּלִמִּין וְגֵרוֹת חֲנֻכָּה
בְּשִׁמְאֵל. גַּם נִרְמָז בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא לְמָה שְׁאָמְרו
רַז"ל כִּי כָל זְמַן שְׁעוֹר מְצוֹתָן אֲסוּר לְהַנּוֹת מֵהֶם,
וְזֶהוּ שְׁעוֹר מִצְוֹתָן גִּנְאָסְרִים רֵאשִׁי תְבוֹת שְׁמֵן.
גַּם יְדוּע שְׁמַצוּה מִן הַמְּבַחֵר מִן הַדְּלִיק בְּשִׁמֵן זִית,
וְזֶהוּ שְׁמֵן מִצִּיח גִּבְחָר רֵאשִׁי תְבוֹת שְׁמֵן:

גַּר מִצְוָה

רבי יהודה ליווא זצ"ל - המהר"ל מפראג
נקבעו ימי חֲנֻכָּה זְכַר לְנֵס הַהַדְּלָקָה כִּי
בְטוֹל הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֶיהָ הוּא בְטוֹל קִיּוֹם
יִשְׂרָאֵל

וְאָמְרוּ (שבת כא:), מֵאִי חֲנֻכָּה, דְתַנּוּ רַבְּנָן, בְּכ"ה
בְּכֶסֶלּוּ יוֹמֵי דְחֲנֻכָּה תַּמְנֵינָא אֵינּוּן, דְּלֹא
לְמַסְפַּד בְּהוּן, וְדִלֹא לְמַגְזֹר בְּהוּן תַּעֲנִית. שְׁכַשְׁנִכְנִסוּ
וַיִּנִּים בְּהִיכַל, טְמֵאוּ כָּל הַשְּׂמָנִים שְׁבַהֲיַכַּל,
וּכְשֶׁגְּבַרְה יָד מַלְכוּת בֵּית חֲשִׁמוֹנִי וְנִצְחוּם, בְּדָקוּ
וְלֹא מִצְאוּ אֶלָּא פָּךְ אֶחָד שֶׁל שְׁמֵן שֶׁהִיָּה מִנְּחָ
בְּחֻמְתּוֹ שֶׁל כֶּהֱן גְּדוֹל, וְלֹא הִיָּה בּוֹ אֶלָּא לְהַדְּלִיק

אֵלוּ בְּתֵי כְּנִסְיוֹת, וְשֵׁם הַשְּׂכִינָה שׁוֹרְה. וְאֵלוּ
הַמְּדַבְּרִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֵין לָךְ מוֹרָד בְּמַלְכוּ
שֶׁל עוֹלָם בְּהִיכְלוֹ וּלְפָנָיו גְּדוֹל מִזֶּה. וְזֶה מְטַמֵּא
אוֹרֵי הַקְּדוּשׁ דְּגַמַּת הַיְּנִינִים שְׁטַמֵּאו הַמְּזוֹבֵחַ, כִּי
זֶה מְעַמִּיד צֶלֶם בְּהִיכַל, כִּי כָּל עֲבָרָה נְעֻשִׁית
קִלְפָה וְרוּחַ הַשְּׁמַמָּה, וּבְעֻזוֹתֵינוּ הַרְבִּים נִתְפָּרֵץ
הַדְּבָר מֵאֵד: [דרוש לה]

אֲדָרַת אֱלִיהוּ

רבי יוסף חיים ב"ר אליהו זצ"ל
רמז תבת 'שמן' על נס המלחמה ונרות
של חֲנֻכָּה

הַגֵּה הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה הִיָּה בְּשִׁמֵן שְׁשָׂרְתָה בּוֹ
הַבְּרָכָה, וְהִסְפִּיק לְשִׁמוּנָה זְמַיִם כְּנודָע,
וְלָכֵן אֶפְשֶׁר לְרַמֵּז בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא רֵאשִׁי תְבוֹת
בְּשִׁמֵן. וְהוּא דְהַגֵּה יְדוּע דְמָה שְׁזָכוּ יִשְׂרָאֵל
שְׁבִאוֹתוֹ הַדּוֹר שְׁהִצִּילֵם הַקְּב"ה מֵהַאוֹיְבִים שְׁלֵהֶם
וְנִתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם וְהַרְגוּם, הוּא בְּשִׁבִיל שְׁמִסְרו
עֲצָמָם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְלָכֵן הַקְּב"ה הִצִּילֵם וְלֹא
עֲזָבָם. וּבְזֶה יוֹבֵן בְּסִיעֵתָא דְשִׁמְיָא לְרַמֵּז בְּתַבְת
שְׁמֵן שְׁלֵמִים מִסְרו גִּפְשָׁם רֵאשִׁי תְבוֹת שְׁמֵן,
שְׁמֵרָם מִלֵּךְ גִּנְאָמֵן רֵאשִׁי תְבוֹת שְׁמֵן, רִצָּה
לוֹמַר בְּשִׁבִיל שְׁמִסְרו נְפִשָׁם, לָכֵן גַּם הַקְּב"ה לֹא
עֲזָבָם וְשִׁמְרָם שֶׁהוּא מִלֵּךְ גִּנְאָמֵן.

וְהַגֵּה יְדוּע שְׁהַאוֹיְבִים גָּזְרוּ עֲלֵיהֶם לְבַטֵּל מֵהֶם
שְׁלֵשׁ מִצְוֹת, וְהֵם שִׁבְתוּ רֵאשׁ חֲדָשׁ מִלְּהָ, וְהֵם לֹא
שְׁמַעוּם וְשִׁמְרוּ הַמִּצְוֹת כְּרֵאוּי. וְהַגֵּה
כְּנֶגֶד זֶה הַקְּב"ה שֶׁלֵּם לָהֶם שְׁנָקְמו מִשְׁלֵשָׁה
אוֹיְבִים שְׁלֵהֶם, וְהֵם אֲנָטִיּוֹכּוֹס מִלֵּךְ יָנוּ, וּמִשְׁנֵהוּ
נִקְנֹר שְׁבָא תַחֲלָה עַל יְרוּשָׁלַיִם, וּמִשְׁנֵהוּ בְּגָרִיס
שְׁבָא אַחַר כָּף. וְהַגֵּה נִקְנֹר וּבְגָרִיס נְהָרְגוּ עַל
יְדֵי יִשְׂרָאֵל, אֲבָל נִקְמָה שֶׁל אֲנָטִיּוֹכּוֹס הִיָּתָה
שְׁבָרָה מְעִיר מִמַּלְכוּתוֹ, וְכָל מְקוֹם שֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ
הִיוּ מְצַחֲקִים וּמְלַעֲגִים עֲלָיו וְקוֹרְאִים אוֹתוֹ
הַבוֹרֵחַ, וְהִיָּה לְלַעַג וְקֶלֶס, וְהִיָּה אֶצְלוֹ חֲרָפָה זוֹ

כהנים עובדי השם בהיכלו, ואלו נצחום דוקא, ולא אחרים. פאָשר נצחום, טהרו את המקדש, וכאשר לא היה להם שמן, נעשה להם גם שיכולו לטהר ולחנף הבית, ולקַף נקרא 'חנפה' שהיו מתכבין את בית המקדש, אחר שטמאו אותו בני יון. ולפיכך הגם הזה שנעשה בשמן, הוא הנצחון שנצחו ישראל היינים, כי הנצחיה היה בשביל שטמאו את ההיכל, והשם תברך רצה בעבודת ישראל, ולקַף נעשה הגם בגרות:

חמדת ישראל

רבי ישראל יהודה קארפונקעל זצ"ל

בחנכה נעשה הגם על ידי כהנים הקדושים שלא היה בהם שום חטא, לכן הסעדות שמרבים בחנכה הם סעדות הרשות

ואתה תצוה את בני ישראל וגו'. וברש"י, כתיב למאור ולא כתיב למנחות. ונראה לעניות דעתי הפנה בזה דאיתא בשלחן ערוך (או"ח סי' תרע"ב) דרבויי הסעדות שמרבים בחנכה הם סעדות הרשות שלא קבעום למשחה ושמה. והקשו המפרשים למה בפורים עושים משחה ושמה והיא סעדת מצוה, ובחנכה הוא רק להודות ולהלל. והלבוש תרץ דגם פורים היה על הצלת נפשות, שבקשו להשמידם חס ושלום, על כן לזכר זה עושין שמחה לגוף, אבל גם חנכה היה נגד העברת הדת על כן עושים יום טוב לגוף. והש"ו שם (סק"ג) הקשה על זה, דברי רש"י (דברים כג ט) הביא מהספרי (כי תזא ויב) דגדול המחטיאו יותר מההורגו, והוא מתרץ דבפורים היה הגם מפרסם להצלת נפשות על כן יש שמחה ומשחה, אבל בגם חנכה היה מפרסם רק על הגרות בפך שמן, על כן עושין להודות ולהלל. ועל פי מה שכתב אדמו"ר הגאון מסאטמאר ז"ל (ייטב לב פר' ויצא ד"ה א"י עפ"י), יש לתרץ עוד בהקדם דברי הרב הקדוש בעל קדשת לוי ז"ע (לפורים ד"ה ויצא), שהקשה

יום אחד. ונעשה בו גם, והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום שמונה ימים בהלל ובהודאה.

ואם תאמר, וכי בשביל שנעשה להם גם בהדלקה, שלא תהיה בטלה ההדלקה, היו קובעין חנכה, כי מה שחייב להודות ולהלל, זהו פאָשר נעשה לו גם בשביל הצלתו, ולא בשביל שנעשה לו גם לעשות המצוה, כי אין המצוה הנאה אל האדם.

ולפי הדברים אשר בארנו למעלה, כי כונת היינים לבטל התורה והקדשה של ישראל, כי המצוה לנו היא המעלה שכלית האלקית, וביראי בטול התורה הוא בטול ישראל, וכל העולם היה בטל, ולפיכך נעשה להם הגם במצות הדלקה, שהיא מצוה אחת מן מצות התורה, שבאו היינים לבטל התורה ומצותיה מן ישראל. ומצוה זאת גם כן היא בבית המקדש, אשר כל כונת היינים היה לבטל התורה השכלית והקדשה מישראל, ועקר הקדשה הוא בית המקדש, ולפיכך קבעו הדלקת הגרות, וזכר לגם שנעשה להם במצות ההדלקה:

ימי חנכה זכר לנצחון היינים שטמאו את ההיכל

יעוד יש לומר, שעקר מה שקבעו ימי חנכה, בשביל שהיו מנצחים את היינים, רק שלא היה נראה שהיה כאן נצחון הזה על ידי גס שעשה זה ה' תברך ולא היה זה מכתם וגבורתם, ולפיכך נעשה הגם על ידי גרות המנורה, שידעו שהכל היה בגם מן ה' תברך, וקף המלחמה שהיו מנצחין ישראל היה מן ה' תברך.

ודוקא גם זה נעשה, כי עקר רשעת היינים שטמאו את ההיכל, וכמו שאמרו בכל מקום (ע"ז נב): אבני המזבח ששקצו אנשי יון, וכן בכמה מקומות. והשם תברך ראה רשעתם שטמאו היכל שלו, וגם כן גזרו שמד לבטל התורה ומצותיה. ונמן פח ביד חשמונאי שהם

יב. שָׁאֵלוּ תַלְמִידָיו אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, מִפְּנֵי מַה נִּתְחַבְּרוּ יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ דּוֹר כְּלָיָה, אָמַר לָהֶם מִפְּנֵי שֶׁנִּהְיָנוּ מְסַעְדָה שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע וְכוּ' מִפְּנֵי שֶׁהִשְׁתַּחֲוּוּ לַצֶּלֶם, עַל כֵּל פְּנִים נִשְׁמַע מִזֶּה דְהֵיָה בְּהֶם פָּגָם גְּדוֹל, עַל כֵּן צְרִיכָה אֶסְתֵּר לְהִכְנִיעַ אוֹתָם עַל יְדֵי הַסַּעְדָה שֶׁעָשְׂתָה, וְלִזְכֹּר עֲנָנָן זֶה גַם אֲנִי עוֹשִׂין מִשְׁתָּה וּמִשְׁמַחָה, אָבָל גַּבֵּי חֲנֻכָּה שֶׁנִּעְשָׂה הֵנִס עַל יְדֵי כְּהֻנָּים הַקְּדוּשִׁים וְלֹא הֵיָה בְּהֶם שׁוֹם חֲטָא עַל כֵּן לֹא הֵיָה צְרִיף לִתֵּן לָהֶם כְּלוּם, וְזֶה שֶׁאֲנִי אוֹמְרִים בְּעַל הַנְּסִים 'טְמֵאִים בְּיַד טְהוּרִים' וְלֹא 'טְהוּרִים בְּיַד טְמֵאִים' כְּמוֹ שֶׁהֵיָתֵה בְּאֶסְתֵּר שֶׁהֵיָתֵה צְרִיכָה לִתֵּן מִקְדוּשָׁה לְטַמְאָה, אָבָל בְּחֻנְכָּה לֹא הָיוּ הַכְּהֻנָּים צְרִיכִים לְכַלּוֹם עַל כֵּן לִזְכֹּר זֶה עוֹשִׂין לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל.

וְזֶה יֵשׁ לִזְמַר כְּנֻת הַפְּסוּק 'וְאַתָּה תַּצְנֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל', פְּרוּשׁ, 'שְׂאֵתָה תַּצְנֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' שֶׁקָּמוּ עֲלֵיהֶם רָשָׁעִים וְשׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, וְצְרִיף אֵתָה לְקַיֵּם 'וַיִּקְחוּ אֱלִיָּד', וְלֹא שֶׁשׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵלִים חָס וְשָׁלוֹם יֵהִיָה לָהֶם שְׁלִיטָה בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, אָז הַעֲצָה 'כְּתִית לְמֵאוֹר' שֶׁיְהִי נִכְתָּתִים וַיִּשְׁעַבְדֵם לְתוֹרַה הַקְּדוּשָׁה כְּמוֹ בְּחֻנְכָּה שֶׁהָיוּ כְּהֻנָּים קְדוּשִׁים, וְאָז לֹא כְּתִית לְמַנְחוֹת, דְּלֹא תַּצְטַרֵּף לְעִשׂוֹת סַעְדָה וּמִשְׁתָּה לְשׁוֹנְאֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁאֶסְתֵּר הִמְלִיכָה הֵיָתֵה מְכַרְחַת לְעִשׂוֹת.

זָרַע שְׁמִשׁוֹן

רַבִּי שְׁמִשׁוֹן חַיִּים נַחְמָנִי זצ"ל

גַּר אִישׁ וּבֵיתוֹ כְּנֻגַד רַב הַמְּצוֹת הַמִּטְּלִים
עַל כֵּל יַחֲדִיד וַיַּחֲדִיד לְעִשׂוֹתוֹ

וּמְצוֹת חֲנֻכָּה גַר אִישׁ וּבֵיתוֹ, מִשׁוֹם דְּעַקֵּר הֵנִס שֶׁנִּעְשָׂה בְּמַנּוּרָה הוּא לְהוֹדוֹת כִּי עֲתָה יִצְאוּ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה וַיּוֹכְלוּ לְקַיֵּם הַמְּצוֹת, וַיִּקְרָא כְּתִיב (מַשְׁלֵי ו' כג) 'כִּי גַר מִצְּנוּה'. וְהֵנָּה רַב הַמְּצוֹת

עַל הַפְּסוּק (אֶסְתֵּר ה ט) 'וַיִּצְאָ הַמֶּן בַּיּוֹם הַהוּא שְׁמַח וְטוֹב לֵב' דְּהָאִיף יִתְכַּן שְׁמַחָה וְטוֹב לֵב לְהַמֶּן, אֲלֵא שֶׁזְּנִיחָה לָזֶה 'בַּיּוֹם הַהוּא' דְּוָקָא, בְּמַה שֶׁנִּהְיָנוּ מְסַעְדָת אֶסְתֵּר שֶׁהֵיָה בְּקִדְשָׁה וְטְהוּרָה, וְזֶה הֵיָה כְּנֻת אֶסְתֵּר שֶׁזְּמַנָּה אוֹתוֹ כְּדֵי לִתֵּן לוֹ חֵלֶק מִקְדוּשָׁה, כִּי הוּא הֵיָה כְּלוֹ רַע וְנֶאֱחָזוּ בְּקִלְפָּה וְלֹא הֵיָה אֶפְשָׁר לָהּ לְהִכְנִיעוֹ אֲלֵא עַל יְדֵי חֵלֶק קְדוּשָׁה. וּבְזֶה פִּרְשׁ הַיִּיטֵב לֵב, שֶׁאֲמַר אֱלִיעֶזֶר 'וְכָל טוֹב אֲדַנְיָו בְּיָדוֹ' (בְּרַאשִׁית כד י) שֶׁהֵיָה יְכוֹל לְהַשְׁפִּיעַ מַעֲט לְלָבָן לְעַקֵּר אוֹתוֹ מִמְּקוֹר הַטְּמָאָה, וְאֲמַר יַעֲקֹב, אָבָל אֲנִי אֵין בְּיָדִי לֹא גְזֵם פְּרוּשׁ מַעֲט טוֹב אֵין בְּיָדִי כְּדֵי לְהִכְנִיעוֹ, וְחִזּוֹר וְאֲמַר 'עֲזָרִי מֵעַם ה'' (תְּהִלִּים קכא ב) שֶׁהוּא כֵּל יְכוֹל, ה' 'שְׁמַרְךָ מִכָּל רָע' (שֵׁם פְּסוּק ז) מַעֲשׂוֹ וּמִלְכָּן, כְּלוֹמַר אִף שֶׁהוּא כְּלוֹ רַע.

וּבְכַחֲנִיָּה זֶה פִּרְשׁ הַעֲצֵי חַיִּים (פֶּר' וַיִּשְׁלַח ד"ה נִוְרָאָה עֲפִימ"ש) אֶת הַפְּסוּק שֶׁאֲמַר יַעֲקֹב לְעִשׂוֹ 'קַח נָא אֶת בְּרַכְתִּי אֲשֶׁר הִבָּאת לִי' (בְּרַאשִׁית ג יא), הֵיָתֵה כְּנֻת יַעֲקֹב שֶׁעֲשׂוֹ יִקְבַּל מִמֶּנּוּ הַמְּנַחָה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה מִמֶּנּוּ נִדְבֵק בּוֹ עַל יְדֵי זֶה צַד קְדוּשָׁה, וְאָז יּוֹכֵל יַעֲקֹב לְהִכְנִיעוֹ, עֲנֵן שֵׁם.

וְעַל פִּי זֶה מִתְרַץ קִשְׁיַת הַלְבוּשׁ וְהַפְּרִי חֲדַשׁ הַנַּ"ל, בְּהַקְדָּם עוֹד דְּבָרֵי אֲדַמּוּ"ר בְּדַבְּרֵי יוֹאֵל זִי"ע, שֶׁהַקְּשָׁה בְּמַה שֶׁאֲנִי אוֹמְרִים בְּנִסְחַ עַל הַנְּסִים 'מִסְרַת גְּבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים', זֶה גֵּס גְּדוֹל, וְגַם 'רַבִּים בְּיַד מַעֲשִׂים' מוּכָן שֶׁהוּא גֵּס גְּדוֹל, אָבָל בְּזֶה שֶׁטְמֵאִים בְּיַד טְהוּרִים' אוֹ 'רָשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים' אֵיזָה גֵּס יֵשׁ בְּזֶה, וְכַתֵּב הוּא וַ"ל לְיִשְׁבַע עַל פִּי בַחֲנִיָּה הַנַּ"ל, אֲלֵא שֶׁהוֹסִיף דְּדוֹקָא אִם הַדּוֹר אֵינּוּ זְכָאֵי לְכַף אֲזִי צְרִיף לִתֵּן מִקְדוּשָׁה אִף שֶׁהוּא דְבָר יָקָר, אֶפְלוּ הֵכִי בִּינָן דְּאִי אֶפְשָׁר בְּלֹא הֵכִי עַל כֵּן צְרִיף לְמִטֵּר מַעֲט קְדוּשָׁה בְּטַמְאָה שֶׁלָּהֶם כְּדֵי לְהִכְנִיעַ אוֹתָם, אָבָל בְּצַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵין צְרִיף לִתֵּן מִקְדוּשָׁה כְּלוּם, וּבְזֶה פִּרְשׁ 'אֵין שׁוֹר בֵּית הַסֵּהֵר רָאָה אֶת כֵּל מְאוּמָה בְּיָדוֹ' (שֵׁם לט כג), פְּרוּשׁ, אֵין צְרִיף לִתֵּן לָהֶם כְּלוּם 'בְּאֲשֶׁר ה' אִתּוֹ'. וְאִיתָא בְּגַמְרָא (מַגִּילָה

לעבר על מצות לא תעשה, ונר הנקה משמאל
הרומזת לקיום המצות עשה.

ואנו מדליקין אותה בלילה, דביום שרגא
בטיהרא למאי מהניא ואין לה אור כלל,
ואנו רוצים שיהיה לה אור בדכתיב 'כי נר מצוה
ותורה אור', כדי לפתח הגם שיכולים אנו עתה
לקיים המצות שנמשלו לנו. ועוד שהמצוה בלא
פונה אין לה אור כלל, ולפיכך מדליקין אותה
בלילה, לרמז שבכל מצוה צריכה פונה כדי
להאירה:

משך חכמה

רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל

הדלקת הנרות זכר לנצחון המלחמה,
והדלקתו בתוך עשרים אמה כנגד גס
פך השמן

הנה עקר הגם לנצחון מלכות אנטיכוס, וישראל
קבלו מלוכה מאתים שנה (רמב"ם חנוכה פ"ג
ה"א), ולזכרון צריף להאיר גרות, ולנה סגי
בחזותא בעלמא. אף להורות על גס פך השמן,
צריף דוקא דיהא שלטא ביה עינא תוף עשרים
אמה, ורמז לנה שהיה מאיר בתוך ההיכל, ופתחו
של היכל גבוה עשרים אמה (מדות פ"א מ"א): [פר'
וישב]

החובה משלת על כל אחד ואחד לקיים אותן
בביתו ביחידות כְּאֶשֶׁר יִדְמֶנּוּ לוֹ קִיּוּם אוֹתָהּ
המצוה, ובפרט בדיני אסור והתר וכדומה, אָמֵנּוּ
יש איו מצוה שיכולה להתקיים בצבור ועליה
נאמר (שם יד כח) 'כָּרֵב עִם הַדֶּרֶת מִלֶּךְ, כְּגוֹן
קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה וְכַדּוּמָה, וְלִכְּן מְדַלֵּיקִין
הַחֲנֻכָּה כֹּל אֶחָד בְּבֵיתוֹ, וְעוֹד מְדַלֵּיקִין אוֹתָהּ
בְּבֵית הַכְּנֶסֶת מִשׁוּם פְּרִסוּמֵי נִיסָא.

ולפי שבכמה מצות אנו מחיבין לחזר אחר
ההדור, כמו שאמרנו ו"ל (ב"ק ט:): הדור
מצוה עד שליש במצוה כגון באתרוג וכדומה,
משום הכי אף במצוה זו תקנו בה הדור. ועוד
שלמהדרין שעושים הרבה מצות, משום הכי
מדליקין הרבה גרות [וכי']:

מזוזה בימין כנגד מצות לא תעשה, ונר
הנקה משמאל כנגד מצות עשה

ועוד אמרו חז"ל (עין מנחות מג: ועין טעמי המצות
להארי" ז"ל בפרשת ואתחנן) שסוד המזוזה
לשמר האדם מיצר הרע, וזאת היתה כונת האדם
בשומו אצבע ידו הימנית על המזוזה, ששם
'שדי' ישמרהו מיצר הרע, וכן יצ"ר במלואו
י"ד צד"י רי"ש סופי תבות שדי. ואף עתה
שלא יש להם עוד פחד מאויביהם לשמר המצות,
עדין יש להם לירא מיצר הרע שכלו גדול
משלהם, ולכן תקנו החנכה על הפתח כדי
שתהיה מזוזה מימין להכניע היצר שלא יסיתהו

מעשי הצדיקים

גייעה רבה לקראת מעשה המצוה

יספיקו להגיע למקום חפצם באותו לילה,
ובשל כך הם יאלצו ללון באחד הכפרים על
אם הדרך.

בשל כך, סרו מן הדרך, נכנסו אל הכפר
הסמוך ביותר שהיה בדרך נסיעתם, שם
אמרו למצא לעצמם מקום ללון, אבל קודם

הרה"ק ר' זאב וואלף מויזטומיר זי"ע בעל
"אור המאיר" נסע פעם באחד מימי

החנכה עם עדת חסידים למקום פלוני, ואולם,
איתרע מילתא והם נתקעו בדרך. הנסיעה
התארכה הרבה יותר מהצפוי, ואז ראו כי לא

וַיְדַלֵּק, גם החמץ - כְּלוּמַר הַרְשָׁע, מִצְוָה לְהַדְלִיק גֵּרֹת אוֹלֵי יְזֵבָה וּבִזְכוּת קִדְשָׁתָם יְדַלֵּק גֵּר נִשְׁמָתוֹ בְּאוֹר הַקִּדְשָׁה. וְהוֹסִיף: גַּם הַגְּאֻלָּה הַעֲתִידִית תִּהְיֶה כָּךְ, שְׂיִזְכּוּ הַרְחֻקִים לְהִתְקַרֵּב לָהּ, וְיִי שְׂאֵמֵר לְשִׁמּוֹן - אֵלּוּ הַצְּדִיקִים שְׂיִדְלְקוּ בְּאוֹר הַמְּצוּוֹת, הוּא יֵאמֵר לַחֲמִץ - לְרָשָׁעִים שְׂיִדְלְקוּ אִף הֵם בְּאוֹר הַתּוֹרָה. (בוֹצִינָא קִדְשָׁא)

פי גר מצוה, ותורה אור

הרה"ק רבי ישראל מקוֹז'ניץ ז"ע, בעל "עבודת ישראל" שאל פעם את אחד מחסידיו אחרי התפלה: האם קרה אצלך לפעמים שאחרי התפלה הוא מתנישב ללמוד בסוגיא שהיה לו בה קשיות ולא הבין פראוי, האם הוא מנסה ללמוד ולהבין את הסוגיא אחר התפלה?

החסיד לא הבין מהי פגנת הרבי בדברים אלו, ואז הכשיף הרבי ואמר לו: "כיון שאתה מבקש ומתפלל בשמנה עשרה חגגנו מאתך חכמה בינה ודעת, ואם יהודי אינו מאמין שיוכל לפעל בתפלתו שאכן יזכה להבין לחכמה ולדעת, כיצד יכולה התפלה באמת לעזור לו?"

את הספור הזה ספר הרה"ק החדושי הרי"ם זי"ע מגור אחרי הדלקת גר חנכה, ואז אמר להקהל, פי אחרי הדלקת הנרות צריכים לעסק בתורה, פי גר מצוה ותורה אור. כל מצוה מעוררת את האור של תורה, ובפרט מצוה גר חנכה, שמלבד שהיא מצוה מאירה, הרי היא מעוררת ביותר את אור התורה, על כן יש ללמד אחרי הדלקת הנרות. (שיח שרפי קודש)

לְכֹן לְהַדְלִיק אֶת גֵּרֹת הַחֲנֻכָּה. נִכְנְסוּ וּבְאוֹר לְבִיתוֹ שֶׁל פְּרִי אֶחָד שֶׁהִסְפִּים בַּחֲפִץ לֵב - לְשִׁמְחָתָם הַרְבֵּה - לְהַכְנִיסָם לְבֵיתוֹ וּלְאַרְחָם. בו.

משנכנסו הרבי וסיעת החסידים לבית הפפרי, פנה בעל "אור המאיר" לבעל הבית בשאלה: "אולי יש לך חנפיה עבורי, לצורך הדלקת גרות חנפה?" ואותו פפרי השיב לרבי: "אחפש. אולי במחסן העצים אמצא איזו חנפיה". חפש הפפרי במחסנו מושך זמן רב, עד שאכן מצא חנפיה שהיתה מפיחת פלה, דביקה משיגרי שמן שדבקו בה, ומכסה פלה באבק ולכלוך.

הביא האיש את החנפיה לרבי זאב וואלף, והרבי נטל ממנו את החנפיה בשמחה ובהתרגשות, הפשיל את שרווליו, והחל בכבודו ובעצמו לנקותה ולצחצחה. ועל כך ספרו אותם חסידים שהיו עמו, שהרבי נקה את החנפיה בכל כחו, ובהתרגשות של קדשה, עד שזעה רבה נטפה ממנו, ופניו האדמיו ממש מרב מאמץ בנקוי החנפיה ובהכנתה למצוה הגדולה של הדלקת גרות חנפה. (ימי החנוכה בהלכה ובאגדה)

גם החמץ יכול להדליק...

זמן הדלקת גרות חנפה כבר הגיע, ואלו הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע עדין מתמהמה מלהדליק את הנרות. נגשו פמה מבני הבית אל הרבי ואמרו לו פי השעה כבר מאתרת, אף הרבי השיב להם: "איני ראוי לגשת ולהדליק את הנרות הקדושים מפאת עונותי הרבים".

ואולם, תוך פדי דבור התעשת ואמר: "מי שאמר לשמן וידלק יאמר לחמץ

בפעם הנה האב האמרי נעם' מפטיר ואומר;
"עצט וועל איך געווינען" [=עכשו אני ארויח],
וכך אכן היה.

באחד משלבי המשחק הרגיש הנו בעל 'עטרת
ישועה' שהוא זה שעומד לזכות, ואז
הפטיר: 'הנה אני עומד פתת לזכות'. אך יצאו
הדברים מפיו, ופני אביו הקדוש החורו.
בראות בעל 'עטרת ישועה' פזאת, הבין שאין
הדבר פשוט כלל ועקרה, ונסה מהר לטשטש
את רשם הדברים, באומרו: "נו, שאבא ירויח".
אבל אז השיב האב בעל "אמרי נעם": "הדבר
כבר אבד..." ובאותה שנה, ביום ח' בתמוז
עלתה נשמתו של הרה"ק האמרי נעם' לגנוי
מרומים.

ויש אומרים, כי הרה"ק ה'עטרת ישועה'
החור מאד, פאשר בכל פעם הוא זכה
והסביבון נפל על האות ג'. ואמנם, אביו בעל
ה'אמרי נעם' נסתלק באותה שנה ביום ח'
בתמוז שחל ביום ג' בשבוע. (עדות ביהוסף -
בחצרות החיים)

חנכה הוא סגלה לזש"ק

איש אחד שהיה חשוף בנים הגיע פעם
להרה"ק ר' יהודה צבי מסטרטין ז"ע,
ואמר לו שהרופאים אמרו לו שהוא צריך
לאויר של חדש "מאי", אפשר ובכך תבא
ישועתו.

נענה ואמר לו הרה"ק מסטרטין: "תהיה
אצלנו בחנכה, שהרי אמרו חז"ל "מאי
חנכה", וכשתושע בפרי בטן תקבל עליך
להתענות בכל שנה ביום ההלדת". ואמנם נולד
לו בן ביום ט' באב. (דגל מחנה יהודה)

שפע חדש בימי החנכה

הרה"ק ר' מושולם זסיא מטשרנוביל ז"ע
ספר בשם זקנו הרה"ק ר' אברהם
יהושע העשיל מאפטא ז"ע, ה'אהב ישראל',
שפעם אחת בחנכה נכרו על פניו אותות של
צער, ומיד אחר כך שחק ושמה.

לאחר מכן ספר לחסידים, כי בתחלה ראה
כי כל השפע שנגזר על ישראל בימים
הנוראים פלה פבר, ונצטער מאד, כי מה יהיה
מכאן ולהבא עד סוף השנה. אבל מיד נזכר
שגם אשתקד היה כך, והקב"ה הערה שפע
חדש ביומין דחנכה. אם כן, גם השנה ישפיע
הקב"ה שפע חדש מקורם, ולכן שחק ושמה
שוב. (סיפורי חסידים)

הדלקה של השי"ת עושה מצוה

רגיל היה הרה"ק ר' ישראל מרוזין ז"ע
לעמוד בכל עת מצא לחלות ולחנן על
עם אלה. פעם אחת, פאשר עמד ליד הנרות
של חנכה, פתח ואמר: הרי להלכה אנו
פוסקים כמאן דאמר הדלקה עושה מצוה ולא
הנחה", ואז הרים את שתי ידיו ואת עיניו
כלפי מעלה ואמר בנגון של בקשה:

"**רבוננו** של עולם, אם היית מדליק את לבבות
בני ישראל, בבחינת 'הדלקה', הרי שאז
היית עושה מצוה גדולה בזה, ולא הנחה. אין
מצוה להניחם ח"ו..." (פנינים לחנוכה)

אוי לעולם שאבד מנהיגו...

בימי החנכה דשנת תרל"ז, שחק הרה"ק ר'
מאיר מדז'יקוב ז"ע בעל ה'אמרי
נעם', עם בנו הרה"ק ר' יהושע ז"ע בעל
'עטרת ישועה' ז"ע במשחק הסביבון. כפעם

"מאי" חנכה, לרפואה שלמה

שעשה. הרי התשובה מועילה לכל דבר!" (אוצר

מאמרים)

משחק מקורי לחנכה

פעם רצה הגאון רבי שלום מרדכי הפהן שבדרון זצוק"ל - המהרש"ם מברעז'אן, לתאר את התמדתו העצומה בתורה בימי נעוריו. פתח וספר, כי פעם בחנכה, בקשו ממונו חבריו לשחק עמם בקלפים פמנהג, והשיב להם: "מסכים אני לשחק עמכם, אבל לא בקלפים, אלא לשחק בשלחן ערוך... כל אחד ישאל את חברו מה שפתוב בסימן אלמוני וסעיף פלמוני, בדלוג שלשים סמונים זה מזה, ונראה ידו של מי תהיה על העליונה".

את ספרו סים המהרש"ם ברב ענוה: "כך שחקנו משוך כשעה, ועלה בידי לנצח את כל חברי..." (תכלת מרדכי)

אל הרה"ק ר' יהושע מבעלזא זי"ע הגיע חסיד אשר שמו יקבנו ר' ישראל וולף. הלה היה איש חלי וסבל הרבה מכאבים. בהפנסו אל הקדש פנימה אל רבו, פנה אליו הרבי ושאלו: "ר' ישראל וולף, מה המצב אודות בריאות הגוף?" השיבו החסיד: "הרפאים אומרים; לו היה עכשו קוג אור נאה פבחדש "מאי" (תחלת המזין), אזי לפי מצב גופי ליעת עתה, היתה זו רפואה טובה עבורי". נענה הרבי ואמר לו: "נו, הרי מצינו בחז"ל (שבת כא:) "מאי" חנכה..."

וראה זה פלא, באותו יום נשתנו סדרי בראשית, ובשיא ימי הכפור והגשמים של רחבי גאליציה, נשתנה באחת קוג האויר לכמה ימים טובים ונאים, ויהי הדבר לשיח בפי כל. ור' ישראל מיני אז ואילך נרפא בכל גופו ולא ידע יותר כל חולי ומכאוב. (באהלי צדיקים)

דרידל' בן - קוויטלעך לא

דרך חיים תוכחת מוסר

ספר הרה"ק ר' יחזקאל משינאווא זי"ע לרבנו הקדוש **מקאלאשיץ** זי"ע: פאשר היה ילד צעיר נכנס פעם בליל חנכה לבית המדרש והתישב שם ללמד גמרא עדי יקנס אביו הרה"ק (ר' חיים זי"ע) מצאנו להדליק נרות חנכה. הוא למד בשקידה אך נתקשה לו פשט בגמרא. בשל כך טרח עמל ויגע זמן רב, אבל לא מצא פרוש.

בינתיים נכנס חברו לבית המדרש ובקש ממונו שילך לשחק עמו "קוויטלעך". השיב לו הרבי משינאווא כי רק לאחר שביין פשט בדברי הגמרא ילך עמו. משפך, בקש ממונו חברו שיגיד לו את קשיתו, ומיד כשהגיד לו

פעם, בליל חנכה, נכנס הרה"ק רבי יחיאל **מאיר** מ**גוסטינין** זי"ע לבית מדרשו, וראה כמה חסידים כשהם משחקים את משחק ה'שחקט'. הוא נגש אליהם וספר להם: כשהייתי עוד נער צעיר, בקשתי פעם ללמד את כללי המשחק הזה, אבל אז, כשנודע לי שאחד הכללים במשחק זה הוא, שאם האדם עושה מהלך פלשהו, שוב הוא אינו יכול לחזור בו, ולעשות מהלך אחר, מיד משכתתי את ידי ממשחק זה ולא שחקתי בו יותר.

"דבר שכזה אסור לו ליהודי ללמד!" אמרתי, "הרי אי אפשר שתנטל מהאדם דרך התשובה והוא לא יוכל לחזור בו מהמהלך

וַיְדַלֵּק יֹאמֵר לַחֲמִיץ (מלשון 'מחמיצין') וַיְדַלְקוּ, וְאֵם כֵּן נִתֵּן לְאַחַר אֶת מַעֲשֵׂה הַמְּצוּחַ שֶׁל הַדְּלָקָת הַנֶּהָר. (ימות עולם)

ימי שמחה אסורים בהספד

ספר הגאון רבי ישראל סלנטר זצוק"ל בִּשְׁם רבו הגאון רבי יוסף זונדל מסלנט זצוק"ל, הכיצד פל מעשיו היו בִּדְקָדוּק עֲצוּם ובהשקפה גדולה אשר אין עולה על לב בני אדם.

פעם אחת, בימי החנכה דבר עם אנשים, ובתוך הדברים הזכירו האנשים הללו בתוך ספורם דבר אחד של צער. אמר להם רבי יוסף זונדל: "הס! פי אין להזכיר דבר של צער בַּיָּמִים אלו, כִּינֵן שְׁחַז"ל אֶסְרוּ יְמֵי חֲנֻכָּה בְּהַסְפָּד". (אור ישראל)

נרות גדולים, כזכיה לבנים תלמידי חכמים

קהלה יהודית גדולה היתה בחצי האי קרים. יהודים רבים שנמלטו בעור נפשם מאימת הגזרות והרדיפות מצאו בקהלה זו מקום מפלט, ושם הקימו חיי תורה ומצוות לתפארת.

גם הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני זצוק"ל, מחבר הספרים הנודעים "שדי חמד", החליט להתישב בקרים, דבר שעורר התרגשות גדולה ועצומה ושמחה כללית. כאשר הגיע ה'שדי חמד' לחצי האי קרים, לקהלת 'קרוסו בואר', שמחו כל היהודים המתגוררים במקום לקראתו, ופה אחד הכתירו אותו כרב הקהלה. ואמנם, לימים סיעו לו בחפץ לב להדפיס ולהוציא לאור את ספריו - 'שדי חמד'.

את הקשיא אמר לו חברו פֶּשֶׁט נִכּוֹן וַיִּשָּׂר בְּדַבְרֵי הַגְּמָרָא.

נענה ואמר רבי יחזקאל לחברו: "כפי הנראה הכניס הבעל דבר בלבך פֶּשֶׁט בְּדַבְרֵי הַגְּמָרָא, לַמַּעַן אוכל ללכת לשחק עִמָּךְ מֵהַר. וְכִינֵן שְׂפָךְ, לֹא אֲשַׁחַק לְעוֹלָם בַּקְּוִיטְלֵעֵךְ, מִשּׁוּם שְׂיָדִים מוֹכִיחוֹת שֶׁהַבַּעַל דָּבָר נִהְיֶה מִשְׁחֹק זֶה".

סים הרה"ק ר' יחזקאל משינאנא ואמר: "מאז לא שחקתי כל ימי בקוויטלעך, ורק עם דרײַדל אני משחק פי מנהג ישראל הוא". (דברי חנה)

נר חנכה באחור בשל עזרה לאולת

עבודה גדולה ועצומה השקיע הרה"ק ר' יצחק מווארקיי זי"ע במצות פדיון שבויים, ובהשתדלות מרבה אצל רבי המלוכות ואנשי השלטון, כדי לפדות יהודים משוביהם ולהוציאם לחרות.

פעם, שקה בימי החנכה בווארשה לצרף איזו השתדלות עבור יהודי פלוני, ומחמת טרדותיו נשתהה והתעכב מלהדליק נר חנכה עד שעה מאוחרת. הרה"ק בעל ה'חדושי הרי"ם' מגור זי"ע, שהשתתף אז עמו באותה פעלת ההשתדלות, הדליק תכף נר חנכה, ברם, הרה"ק ר' יצחק מווארקיי "האט זיך געדרייט" (הסתובב עדי), ולא מהר להדליק נר חנכה.

כששאלו הרה"ק ה'חדושי הרי"ם' לפשר אחרו, הרי חז"ל אמרו זריזין מקדימין למצוות? השיבו הרה"ק ר' יצחק מווארקיי: כל ענין זריזות דמצוה הוא משום מה שאמרו מצוה הבאה לידי אל 'תחמיצנה', אבל כבר אמרו חכמינו ז"ל (תענית כה). "מי שאמר לשמן

ובכל כחו הנה רץ ברחוב במהירות רבה, כדי לזכות ולקיים מצוה רבה ויקרה זו בהקדים גדול. (ימי החנוכה בהלכה ובאגדה)

כן מאיר בתורה בזכות אור החנכה

זכה גדולה ועצומה היתה מנת חלקו של הגאון רבי אליהו חיים מבגדד זצוק"ל, בזכותו לבן מפלא כמו הגאון רבי יוסף חיים מבגדד זצוק"ל, ה"בן איש חי". ועל כך אמרו, כי זכה לבן שפנה משום אור נרות החנכה. ומעשה שהיה כך היה:

בבגדד שבשנים ההן לא היה מצוי כלל שמן זית, והאנשים נהגו להדליק את נרות השבת או את נרות החנכה בשמן שומשוּמין, שאמנם הוא לא רצוי, ואין אורו דולק יפה כמו שמן זית, אבל לא יכלו להמציא יש מאין ורק שמן שומשוּמין היה מצוי להם.

לימים הגיע למקום הגאון רבי אליהו חיים זצ"ל, יגע וטרח כדי להשיג שמן זית, ואמנם לאחר מאמצים השיג שמן זית מבקר מעיר דמשק שבסוריה. נודות מלאים של שמן זית הובאו לבגדד על גבי בהמות וחמורים כשרבי אליהו חיים מפקח בעצמו על ההובלה ועל המלאכה.

מאז החלו יהודי בגדד להשתמש בשמן זית מבקר, ושמחה גדולה היתה מנת חלקם על שזכו לאחר שנים לקיים מצוה מן המבחר. ורבי אליהו חיים, שזכה וגם זכה את הרבים בהדור נרות שבת ונרות חנכה, זכה לבן מפלא אשר האיר את העולם באור תורתו ובקדש, הוא ניהו הגאון רבי יוסף חיים מבגדד זצוק"ל, ה"בן איש חי", אשר לאורו צועדים עד היום המוני יהודים, לאור פסקי הלכותיו. (באהלי צדיקים)

בהגיע ימי החנכה, נכח הרב לראות, כי נרות החנכה הנמכרים בדוכנים הנם קטנים מאוד. וכל כך קטנים וצרים היו, עד שלא היה ספק בשעור שלהם לדלק אפילו בשעור - מחצית השעה כפי שצריכים נרות החנכה לדלוק.

עוד באותו יום הורה רבי חיים חזקיהו להכפיל את גדל הנרות, ולהדליק בנרות גדולים. את דבריו הטעים בהסבירו ליהודים את חובת ההלכה, והוסיף ואמר להם כי כל הנהיר בנר שבת ובנר חנכה לעשתם יפה, וקל וחמור בשעור, יהיו לו בנים תלמידי חכמים.

ברם, הכפלת גדל הנרות וחובת ההדלקה להדליק נרות גדולים הביאה לכך כי גם המחיר של הנרות הכפל, ומאידך גיסא, יהודי קרים היו עניים ודלים. ואולם, איש מהם לא התנגד כלל להוראת הרב, וכלם התאמצו לרכש לעצמם נרות גדולים כפי השיעור. כה גדולה היתה שאיפתם לזכות לבנים גדולים בתורה. ואמנם, מאותה שנה ואילך הכפל גדל הנרות. (ימי החנוכה בהלכה ובאגדה)

רץ פצבי למעשה המצוה

רגיל היה הרה"ק ר' יוסף מאיר מספינקא זי"ע לספר אודות להיטותו והתלהבותו הרבה למעשה המצוה של הדלקת נר חנכה. וכה היה מספר: בצעירותו, כאשר הגיע הלילה הראשון של חנכה, תכף לאחר תפילת ערבית לא היה מסגל ולא מצליח ללכת לביתו בנחת כרגיל, משום האורות הגדולים של חנכה שהגיעו.

ואף שהדבר לא היה לפי כבודו לרוץ ברחוב, בכל זאת כל כך גדול היה חשקו למהר ולהדליק נר חנכה, עד שהעביר על כבודו,

הַדְּלִיק כְּמוֹ תַלְמִיד חָכָם...

וְהִלָּה הַעֲבִירָם מִיַּד לְמָרְן מוֹהֵר"א זי"ע, וּמָרְן מוֹהֵר"א אָכַן הִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם לְנֵרוֹת חֲנֻכָּה. בְּאוֹתוֹ זְמַן, בּוֹ הִשְׁתַּמֵּשׁ מָרְן מוֹהֵר"א מִבְּעֵלְזָא בְּנֵרוֹת שְׂאוֹתוֹ יְהוּדֵי חֲלוּשׁ שְׁלַח לוֹ, חָל שְׁפוּר בְּמַצְבּוֹ שֶׁל הָאִישׁ, כְּאֲבִיו פִּסְקוּ וְהוּא הִתְחַלֵּם מִמְּחֻלָּתוֹ. (אדמו"ר י בעלו)

פַּעַם, קוֹדֵם הַדְּלָקָת גַּר חֲנֻכָּה שְׂאֵל הַרְה"ק ר' אַבְרָהָם בּוֹרְנִשְׁטֵיין זי"ע, הַ"אַבְנֵי נֵזֶר" מִסוּכָטְשׁוּב אֶת אֶחָד מִתַּלְמִידָיו: "הָאִם חֲדָשָׁת מִשְׁהוּ לִפְנֵי הַדְּלָקָת גַּר חֲנֻכָּה?" וְעָנָה שְׂאֵל חֲדָשׁ. הַפְטִיר הִגִּה"ק מִסוּכָטְשׁוּב וְאָמַר לוֹ: "אִם כֵּן, הַדְּלָקָת כְּמוֹ עִם הָאֶרֶץ". (ילקוט

בני בינה)

שְׁלוֹם בֵּית עֲדִיף עַל גַּר חֲנֻכָּה

הַגְּאוּן מָרְן הַ"חֲפִץ חַיִּים זי"ע נוֹהֵג הָיָה לְבַחַן תַּלְמִיד בְּכַבֵּד רֹאשׁ אֶת מַעֲשָׂיו שֶׁל רַבּוֹ הַצַּדִּיק רַבֵּי נַחוּמְקָה (פסלו) מוֹהוֹרֶזְנָא זְצוּק"ל, מִשׁוּם שֶׁיַּדַּע כִּי כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל רַבּוֹ נַעֲשִׂים בְּמַחֲשָׁבָה עֲמָקָה וְלִשְׁם שְׂמִים.

בְּאֶחָד מִלֵּילוֹת חֲנֻכָּה, הִתְאַרַח מָרְן הַ"חֲפִץ חַיִּים" בְּבֵיתוֹ שֶׁל רַבּוֹ, וְהִקְטִין בְּהִתְרַגְּשׁוֹת לַחֲזוֹת בְּרַבּוֹ, שֶׁיִּבְרַךְ וְיַדְלִיק אֶת נֵרוֹת חֲנֻכָּה. וְאוּלָּם, רַבֵּי נַחוּם הַמְּשִׁיף לִישַׁב בְּמִקְוָמוֹ, וְהַמְּשִׁיף לְהִתְעַסֵּק בְּעֵנְיָיו, וְזַמַּן הַדְּלָקָת הַנֵּרוֹת חָלַף וְעָבַר. הַ"חֲפִץ חַיִּים", שֶׁהִכִּיר אֶת רַבּוֹ, הִפְתִּיעַ מְאֹד, בְּרֵאוֹתוֹ אֶת דְּחִית הַמַּצְנָה, מִשׁוּם שֶׁיַּדַּע שֶׁרַבּוֹ מְדַקְדֵּק הַדְּלִיק אֶת הַנֵּרוֹת מִיַּד בְּהִגִּיעַ זְמַן הַהַדְּלָקָה, אֲךָ לֹא הִעִיז לְהַעִיר מְאוּמָה. וּמִנְגַּד, ר' נַחוּמְקָה הַמְּשִׁיף בְּשִׁלוֹ, מְבַלֵּי שֶׁיֵּאמַר מֵלֶה אַחֲת.

חֲלָפָה שְׁעָה וְעוֹד שְׁעָה, הִזְמַן שֶׁל "עַד שֶׁתְּכַלֶּה רֶגֶל מִן הַשּׁוּק" חָלַף וְעָבַר זֶה מִכְּבָר וְהַנֵּרוֹת בְּמִנְוָה שֶׁל ר' נַחוּם עֲדִין לֹא הִדְלָקוּ. תַּמִּיהֶתוֹ שֶׁל הַ"חֲפִץ חַיִּים" גְּבַרָה מְרַגַּע לְרַגַּע, בְּנִסְתוֹת לְהִבִּין אֶת פֶּשֶׁר הַדְּבָר מִדּוּעַ וְלָמָּה דוּחָה רַבּוֹ קִיּוּם מַצְנָה כֹּה חֲשׂוּבָה.

לְפַתַּע נִשְׁמָעָה נִקְיֶשָׁה חֲפוּזָה עַל דְּלַת הַבַּיִת. מָרְן הַ"חֲפִץ חַיִּים" מָהַר לְקוּם וְלְפַתַּח אֶת הַדְּלַת, וְהִרְבִּינִית שֶׁל ר' נַחוּם נִכְנָסָה בְּמִהֵרוֹת אֶל הַבַּיִת. רַק אַז, לֹא שְׁהִיֹּת

רְפוּאָה בְּזָכוֹת הַנֵּרוֹת

בְּעִיר אֶקְסֶלְבֵּעַן בְּצַרְפַּת גַּר יְהוּדֵי, שֶׁבִּרְשׁוֹתוֹ הָיָה בֵּית מְלָאכָה לַעֲשִׂית נֵרוֹת שְׁעָנָה. בְּאֶחָד הַקָּיָם, הָיָה זֶה לְאַחַר הַקָּיָם הַנוֹרְאִים, הוּא הִחֵל לְהִרְגִישׁ חֲלָשָׁה בְּגוּפוֹ, וּבְלֵילוֹת הוּא גַם חָלַם כְּמִין חֲלוּם שֶׁהוּא יַעֲשֶׂה נֵרוֹת מִשְׁעָנָה עֲבוּר הַרְה"ק ר' אֶהֱרֹן מִבְּעֵלְזָא זי"ע.

מִיּוֹם לַיּוֹם הַלֵּךְ מִצְבּוֹ וְהַחֲמִיר, וְעָקַב כֶּף הַחֵל לְשִׂאוֹל בְּרַפָּאִים כְּדִי לְמַצֵּא מִזוֹר לְמַחֲלָתוֹ, וְאוּלָּם כָּל הַטְּפוּלִים לֹא הוֹעִילוּ מְאוּמָה. כֶּף נִמְשָׁף הַדְּבָר בְּמִשְׁף כְּמֹה שְׁבוּעוֹת, כְּשֶׁכָּל אוֹתָהּ עַת גַּם דְּבַר הַחֲלוּם הַמוֹזֵר גַּם הוּא חוֹזֵר וְנִשְׁנָה מְדִי פַעַם בְּפַעַם. הַדְּבָר הָיָה לְפָלֵא גְדוֹל בְּעֵינָיו, שֶׁכֵּן מַעוֹלָם לֹא הִיָּתֵה לוֹ כָּל שִׁיכוֹת לְאֶדְמוֹר"י בְּעֵלְזָא, וּבִשְׁל כֶּף לֹא הִבִּין אֶת פֶּשֶׁרוֹ שֶׁל הַחֲלוּם.

בְּאֶחָד הַקָּיָם בְּקָר אֶצְלוֹ הַחֲסִיד ר' אֶפְרַיִם צְוִיבֵל מְאַנְטוֹוֶערְפֵן מַחֲסִידֵי בְּעֵלְזָא, וְאָז הָאִישׁ סִפֵּר לוֹ אוֹדוֹת הַחֲלוּם הַמוֹזֵר שֶׁהוּא חוֹלֵם מְדִי פַעַם. הוּא שְׂאֵלוֹ כִּדָּת מֹה לַעֲשׂוֹת, וְאִם אֲמַנָּם יֵשׁ דְּבַר אֶמֶת בְּחֲלוּם, כִּיצַד אֶפְאוּ יִגִּיעוּ הַנֵּרוֹת עַד בְּעֵלְזָא? הִשִּׁיב לוֹ ר' אֶפְרַיִם: אֶתָּה תִּכְוֵן אֶת הַנֵּרוֹת, וְאִנִּי כְּבַר אֶדְאָג לְשַׁלַּח אוֹתָם לְמָרְן, לְבְּעֵלְזָא.

הָאִישׁ מִצַּרְפַּת עָשָׂה כְּדַבְּרָיו. הוּא הִכִּין אֶת הַנֵּרוֹת וְשַׁלְחָם לְר' אֶפְרַיִם לְאַנְטוֹוֶערְפֵן,

אותו מפי מרן ה"חפץ חיים" זי"ע עצמו, כְּאִשֶּׁר שָׁהָה אֶצְלוֹ לְמִשְׁךְ זְמַן קָצֵר בְּרֵאדוֹן. (רבי יעקב קמיוניצקי, עמ' רצד)

בְּרַפְתְּ שְׁהַחֲנִינוּ עַל מְסִירוֹת נַפְשִׁי!

גם בְּשִׁבְתּוֹ בְּצַרְיָה שְׁבַמְחִנָּה הִהֲשִׁמָּדָה בְּרָגוֹ-בְּלִזְזוֹ, לֹא וַתֵּר הַרְהַ"ק ר' **יִשְׂרָאֵל מַבְלוֹז'וֹב** זי"ע עַל הַדְּלֶקֶת נֶר חֲנֻכָּה, וְעַל אֵף הַצְרוֹת וְהַסּוּרִין וְהַחֲשָׁשׁוֹת מִפְּנֵי הַקְּלָגָסִים הַנֶּאֱצִים יו"ש נֶעֱמַד בְּמְסִירוֹת נַפְשִׁי וְהַדְּלִיק אֶת הַנֵּר.

בְּאֶחָד הַלֵּילוֹת, לְאַחַר שֶׁבִרְךָ אֶת הַבְּרֻכּוֹת וְהַדְּלִיק אֶת הַנֵּר, פָּנָה אֵלָיו יְהוּדֵי שְׁפָרַק מֵעָלָיו עַל תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּשְׂאָלוֹ: "רַבִּי, יְדוּעַ אַתָּה כְּאִישׁ חָכֵם וּפְקֻת. מִבֵּין אֲנִי אֶת רְצוֹנְךָ לְהַדְּלִיק נֶר חֲנֻכָּה, וְכֵן אֶת הַחַיִּיב לְבָרֶךְ אֶת שְׁתֵּי הַבְּרֻכּוֹת הַרְאִישׁוֹנוֹת 'לְהַדְּלִיק נֶר' וְשִׁעֲשֵׂה נְסִים'. אֵךְ שְׂאֵלָה לִי. כִּיצַד יִכּוֹל הַרְבִּי לְבָרֶךְ בְּשִׁעֲרָה קוֹשָׁה זֹאת בְּרַפְתְּ שְׁהַחֲנִינוּ, בְּעַת שְׂאֵלֶפֶי יְהוּדִים מִתִּיַסְרִים וְאַחֲרֵים מוֹבְלִים לְמִנּוֹת בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת שׁוֹנוֹת וּמִשְׁנוֹת? הַאֲפֹשֶׁר לְבָרֶךְ עַל כֵּן שְׁהַחֲנִינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעֵנו לְזִמְנוֹ הַזֶּה?!"

נִעֲנָה הַרְהַ"ק מַבְלוֹז'וֹב וְאָמַר לוֹ: "הַצְדָּק עִמּוֹ, יְהוּדֵי יָקָר. אֲכֹן גַּם לִי עֲלֵתָה אוֹתָהּ מִחֲשֵׁבָה בְּעַת שְׁבַרְכָתִי שְׁהַחֲנִינוּ, וּשְׂאֵלְתִי אֶת עֲצָמִי מִה טַעַם לְבָרְכָה זֹאת בְּשִׁעֲרָה נוֹרְאָה וְקוֹשָׁה שְׂכָזוֹ? יִגְעֵתִי בְּמַחִי לְחַפֵּשׁ הַסִּבָּר שִׁצְדִּיק אֶת בְּרַפְתְּ שְׁהַחֲנִינוּ בְּשִׁעֲרָה נוֹרְאָה זוֹ.

וְאָכֹן, בְּשִׁעֲרָה שְׁבַרְכָתִי אֶת הַבְּרָכָה, הַבְּחִנְתִּי שְׁמֵאֲחוּרֵי עוֹמֵד קֹהֵל גְּדוֹל שֶׁל אֲסִירִים יְהוּדִים שְׁעַל פְּנִיָּהֶם נִרְאָה שְׁהֵם מוֹכְנִים לְהַאֲבִיב עַל יְהוּדוֹתָם. עַל דָּבָר זֶה בְּרַכָּתִי שְׁהַחֲנִינוּ, עַל כֵּן שִׁיְהוּדִים גַּם בְּתַנְאִים קוֹשִׁים שְׂכָאֵלָה מוֹכְנִים לְכוֹסֵד אֶת נַפְשָׁם עַל יְהוּדוֹתָם". (שְׁמַע יִשְׂרָאֵל)

מִתְּרוֹת הַחַל רַבִּי נַחוּם לְבָרֶךְ וְלְהַדְּלִיק אֶת הַנְּרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה. ה'חפץ חיים' הִבִּין שִׁישׁ פֶּאֶן עֵנִן עִמּוֹ וְשִׁעוֹר חָשׁוּב לְלַמֵּד. כְּשֶׁהַנְּרוֹת הַחַלּוֹ לְהֵאִיר, פָּנָה אֵל רַבּוֹ בְּיִרְאַת הַכְּבוֹד, וּבְקִשׁ שִׁיִּסְבִּיר לוֹ אֶת הַסִּבָּה לְאַחֹר קִיּוּם מִצְוֹת הַדְּלֶקֶת נֶר חֲנֻכָּה.

הַבֵּיט ר' נַחוּם בְּפִנֵי תַלְמִידוֹ הַיָּקָר, וּבְסִבְלָנוֹת רַבָּה הַחַל לְהַסְבִּיר לוֹ אֶת פֶּשֶׁר הַדְּבָרִים. בְּמִסְכַּת שִׁבְת (כ"ג), נִשְׂאֵלְתָ שְׂאֵלָה, אִם יֵשׁ לְאָדָם כֶּסֶף לְקַנּוֹת נֶר אֶחָד בְּלִבְדוֹ, לְלִיל שִׁבְתְּ שֶׁל חֲנֻכָּה, הֲאִם עָלָיו לְקַנּוֹת נֶר שֶׁל שִׁבְתְּ וּלְקַיֵּם מִצְוֹת 'הַדְּלֶקֶת נֶר שִׁבְתְּ' אוֹ עָלָיו לְהַעֲדִיף וּלְקַנּוֹת 'נֶר חֲנֻכָּה'. הַגְּמָרָא קוֹבַעַת בְּצוּרָה שְׂאִינָה מִשְׁתַּמְעַת לְשְׁתֵּי פָנִים, שְׁהָאָדָם מוֹחִיב לְהוֹצִיא אֶת כֶּסֶפוֹ וּלְקַנּוֹת 'נֶר שֶׁל שִׁבְתְּ', לֹא רַק מִשׁוּם שֶׁזֶּה מִצְוָה שְׂאֵנָה חַיִּיבִים בָּהּ, אֲלֵא מִשׁוּם שֶׁנֶּר שֶׁל שִׁבְתְּ גוֹרֵם לְשְׁלוֹם בֵּית' שִׁיִּשְׁרֹר בְּבֵיתוֹ, וְשְׁלוֹם בֵּית עַדִּיף מִנֶּר חֲנֻכָּה. (עיין באורח חיים סימן תרע"ה, א).

מִמּוּלָא, מִמְּשִׁיב רַבִּי נַחוּמִ'קָה וְאוֹמֵר לְתַלְמִידוֹ ה'חפץ חיים', הוֹאִיל וְסוֹף מַעֲשֵׂה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ תַחֲלָה, אִין סִפְקָ בְּלִבִּי שְׂאֵלוֹ הִיָּתָה מוֹעִיָה הַרְבֵּינִת הַבְּתָה, וְרוֹאָה שְׂאֵל הַמִּתְנַתִּי לָהּ לְהַדְּלֶקֶת נְרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, הִיָּתָה נִפְגַּעַת מְאֹד, מִפְּנֵי שְׂאֵל הַתַּחֲשַׁבְתִּי בָּהּ. לְכֵן דְּחִיתִי וְדְחִיתִי אֶת הַדְּלֶקֶת הַנְּרוֹת עַד שֶׁשֻׁבָה הַבְּתָה. הוֹסִיף וְאָמַר ר' נַחוּם, רוֹאָה אַתָּה תַלְמִידֵי הַחֲכִיב, שְׁהַגְּמָרָא עֲצָמָה מְקַלָּה בְּנְרוֹת חֲנֻכָּה, עַל מְנַת לְהַדְּגִישׁ אֶת גְּדֵל הָעֵנִן שֶׁל 'שְׁלוֹם בֵּית'. אִם כֵּן, הֲאִם בְּגֵלל נְרוֹת חֲנֻכָּה אֲגַרֵם לְפִגְעִיָה בְּשְׁלוֹם בֵּית? לֹא הִיָּתָה בְּיַד בְּרִיָּה אֲלֵא לְדַחוֹת אֶת הַדְּלֶקֶת הַנְּרוֹת מֵעֵבֶר לְזִמְנוֹ הַרְאוּי, וְלְהַמְתִּין עַד שֶׁעָה מְאֻחֲרָת, וְלְהַדְּלִיקָם בְּזִמְנוֹ שְׁעִדְוֹן רְאוּי לְהַדְּלִיק עַל פִּי הַהַלְכָה.

אֶת הַסְּפּוֹר הַזֶּה סִפֵּר הַגְּאוֹן רַבִּי יַעֲקֹב יִצְחָק הַלּוֹי רוֹדְרִמָּן זְצוּק"ל, בְּאוֹמְרוֹ, כִּי שְׁמַע

פוחת והולך בעונה – מוסיף והולך בקדושה

הכפרי שחתם יון תחת לוי

מה יעשה לעת כזאת. אמנם חתנו הראשון הרגיעו באמרו: אל תדאג כלל, כי אני אלמד אותך האיך לחתום את שמך, עד שלא יכיר אף אחד שכבודו אינו יודע לכתוב. והתחיל ללמדו ואמר לו: הלא שמך 'לוי' ושם זה קל ללמוד לכתבו שכותבים אותה על ידי ג' קוין: אות הראשונה היא ל' - היא קו ארוך, אחר כך אות ו' - קו בינוני, לא כ"כ ארוך, ולסוף אות י' שהיא רק כנקודה קטנה. כן לימד את חתנו למען יוכל עמוד ולא יצטרך להתייש. אמנם כאשר הגיע עת כתיבת התנאים החליף העם הארץ את הענין וכתב תחלה נקודה ואחר כך קו בינוני ולבסוף קו ארוך.

עד כאן תורף הסיפור אשר שמע איש זה מפי רבינו זיע"א טרם הדליק נר של חנוכה. ולא זכה להבין מה ענין סיפור זה אצל הדלקת הנרות הללו.

ויהי כאשר שמע הרה"ק ה'בני יששכר' זיע"א את דבריו ענה ואמר, כי בסיפור זה טמון כל סוד החנוכה, כי כשכותבים בסדר הנ"ל קו ארוך בינוני וקטן הוא עולה לשם 'לוי' אבל כשמחליפים הסדר וכותבים הקוים בהיפוך קטן בינוני ארוך אז עולה לצירוף שם 'יון', וזה לעומת זה כאשר היה אז מלחמת הכהנים משבט לוי בעם ובטומאת יון (אביר הרועים, קאליב).

כתב הרה"ק ר' אלעזר מלאנצהוט זיע"א בנו של הרה"ק ר' צבי אלימלך מדינאב זיע"א בהקדמת ספרו: וקראתי שם חיבורי חלק זה בשם 'יודעי בינה', כי ידוע לתלמידי מרן אשר כבוד אדוני אבי מורי ורבי קרא שם ספרו 'בני יששכר' בעבור כי רבו המובהק לו אשר מפורסם לבעל רוח הקודש הוא אדומ"ר הקדוש זצלה"ה מלובלין, חזה ברוח קדשו שהוא משבטו של יששכר.

וגופא דעובדא הובא בספר 'בית שלמה' (מונקאטש עמ' יד הערה א): אשר פעם אחת בנסוע מרן מהרצ"א לבית רבו רבינו הקדוש החווה מלובלין זיע"ע, חישב על הדרך בינו לבין עצמו ונפשו חשקה לדעת מקור

מאד נפלאו מעשיו של הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זיע"א בימי אורה והודאה של שמונת ימי החנוכה, כאשר בהעלותו את הנרות של חנוכה עלה ונתעלה בשלהבת י-ה, מוסיף והולך מחיל אל חיל בעבודת בוראו, עוטה אורה כולו קודש לה'.

נדע בין החיים כי באשר בא הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינאב זיע"א, בעל 'בני יששכר', לשכון כבוד בארץ הונגריה ולשבת על כסא הרבנות דק"ק מונקאטש יצ"ו, שאל מאיש אחד אשר היה ממקבלי אור פני הרה"ק מקאליב זיע"א שיספר לו ממקצת דרכיו בקודש מה שראה אצלו בעת אשר זכה להסתופף בצל קדשו. ויספר לו, שפעם אחת היה נוכח אצלו בעת הדלקת נרות של חנוכה. וקודם ההדלקה סיפר מעשה, אשר אף ששמע כל מילה ומילה מדברי קדשו, עם כל זה לא זכה להבין כוונת הסיפור, ומה שייכותו להדלקת נר חנוכה. והמעשה שסיפר אז היה כדלהלן:

בכפר אחד היה דר איש אחד ושמו היה 'לוי', והיה זה עם הארץ גדול, אבל גם איש מצליח, כי הצליח ה' את מסחרו ועיש חיל היסרה עד שנעשה גביר גדול. וכאשר הגיעה בתו הראשונה לפרק בתולה נשאת, בחר לו לחתן בחור בן תורה. אחר כך נתמזל מזלו עוד יותר ונעשה לאמיד גדול וגביר עצום מאד. ובאשר הגיע מועד נשואי בתו השניה, היה לו כבר השגה לבחור עבורה בחור גדול בתורה ועילוי מופלג ומפורסם. לכן לקח את חתנו הראשון ונסע עמו אל איזה עיר גדולה שהיתה שם ישיבה גדולה למען ישיג שם את מבוקשו. וניגש אל הראש הישיבה ויבקש ממנו ליתן לו את הבחור היותר מובחר ומצוין בין תלמידי הישיבה. הראש ישיבה מילא את בקשתו ובייר לו בחור מצוין אשר באמת מצא חן בעיניו, ונתקשר בקשר האירוסין בשעה טובה ומוצלחת.

ויהי כאשר רצו לכתוב את התנאים נזכר בצער שהלא אינו יודע לכתוב כלל, ואף גם אינו יכול אפילו לחתום את שמו בשטר התנאים וכמנהג ישראל שעל שטר התנאים חותמים החתן והכלה והמחותנים, ובכן

ספיר ויהלום

הארה חסידיית לפרשת השבוע

היא הצלחה בנס ופלא. עכלה"ק. וזה רמז גדול שאע"פ שישראל היו באותו זמן בשפל המדרגה, עם כל זה נפלו בני יון שהיו בעלי גאווה, בידי אותם משבט לוי שהיו שפלים בעיני עצמם ושפלים במעמדם בזמן ההיא, להגדיל הנס והפלא, וכנוסח התפילה 'מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים'.

* * *

גחין ולחיש לה

בחצר הקודש טאלנא היתה תכונה בעת הדלקת נרות החנוכה של הרה"ק רבי דוד זיע"א. החסידים היו מתאספים בהתרגשות גדולה ושירות וזמירות קודש היו ממלאות את חללם של לילות החנוכה. מסופר, שפעם אחת לביל ראשון של חנוכה התכונן הרה"ק רבי דוד זיע"א להדליק נרות חנוכה, וכל החסידים עמדו צפופים סביבו. ניגש הרה"ק לחסיד אחד שהיה בעל קומה, ושאל אותו: היאך אתה נוהג כשאתה צריך לדבר עם בני ביתך? האם אתה מרכיץ עצמך אליה? ותיכף כשאמר את הדברים הללו מבלי לחכות לתשובת האיש פתח הרה"ק ובירך את הברכות והדליק את הנר. התפלאו גם אותו האיש וגם כל החסידים שהיו באותו מעמד לדיבורים הסתומים והמוזרים הללו של רבינו הרה"ק רבי דוד זיע"א.

באותה העת התארח בטאלנא נכד אחיו הלא הוא הרה"ק רבי מרדכי דב מהורנסטייפל זיע"א וגם הוא עמד ביחד עם כל החסידים בשעת הדלקת הנרות של הרה"ק מטאלנא ושמע את שאלתו של, וכשראה את תמיהתם של החסידים על כך אמר להם את דברי הרה"ק מאפסא זיע"א בעל האוהב ישראל, וזה לשונו הקדוש: יש לרמוז במליצת הז"ל שאמרנו בגמרא בבא מציעא פרק הזהב (טז). 'איתתך נוצא גחין ולחיש לה' - אשתך נמוכה, תתכופך ותלחוש לה] שהוא סוד כוונת הדלקת נר חנוכה, והמשכיל יבין זה על פי מה דאיתא בכתבי האר"י הקדוש זלה"ה והשל"ה הקדוש בסוד מצות נר חנוכה למטה מעשרה טפחים, עיין שם והבן. עכלה"ק.

למחרת בשעת הדלקת הנר השני פנה שוב הרה"ק רבי דוד זיע"א לחסיד אחד ואמר לו איזה דיבור בלתי מובן. ופנה להרה"ק מהורנסטייפל זיע"א ואמר: הפעם

מחצבתו מאיזה שבט הוא ולהיות בהגיע תור יומי דחנוכה, תמיד הוא מרגיש בנפשו תוספת רגש נעימות קודש עד להפליא ומאין לו זאת, כי אי אפשר שהוא מגזע החשמונאים באשר איננו כהן מבית אבותיו, ורובו שרעפיו בקרבו דימה בנפשו כי בהיותו בלובלין ישאל את פי רבו על ככה להגיד לו יושר דברי אמת ברוח קדשו הצופה מסוף עולם עד סופו. והנה בבואו לבית החוזה הקדוש והוא עוד טרם ישאלוהו, פתח הרבי הקדוש להגיד לו להקדוש רבי צבי אלימלך כי מקור מחצבתו הוא משבטו של יששכר, ומה שהוא מרגיש תוספת קדושה יתירה בחנוכה הוא לאשר הוא בעצמו היה מבית דינו של חשמונאי. עד כאן תוכן דברי קדשו על כן קרא אחר כך את חיבורו הגדול והקדוש על המועדים וזמני קודש 'בני יששכר'.

והנה מטו משמיה דה'בני יששכר' עוד בענין הנ"ל, כי הרמז בלוי הוא שהאות הגדולה מקטינה עצמה, והבינוני מקטינה עצמה עוד יותר, ואילו בתיבת יון נהפוך הוא, שהקטן רוצה להיות גדול, והבינוני עוד גדול יותר. ואולם ההפרש ביניהם, שבלוי ה' עולה למעלה, ואילו ביון הנון היא יורדת למטה, ולכן מי שהולך בדרך זו הוא נופל, משא"כ מי שמשפיל עצמו, הוא עולה למעלה.

ושמעתי מידידי הג"ר אריה וואהל שליט"א שנראה לומר ברמזו שיסוד הדבר מקורו במדרש (ב"ר טז ב): לוי כנגד מלכות יון, זה שבט שלישי וזו מלכות שלישיה, זה אותיותיו משולשין, וזו אותיותיה משולשין, אלו מרובים באוכלסין ואלו מועטין באוכלסין. באו מרובים ונפלו ביד מועטין, ביד מי מלכות יון נופלת ביד בני חשמונאי שהם משל לוי. ע"כ. ובא המדרש לרמוז שהן בלוי והן ביון יש שלוש אותיות, רק יון הם מרובים משלשן גדלות וגאווה, ואילו לוי הם מועטים שמעטים את עצמם, ולכן יון בעלי הגאווה, נופלים ביד בני לוי הענויים, וכמאמר ה'בני יששכר'.

ויש להוסיף בהקדם מה שכתב רבינו ה'אור החיים' הקדוש זיע"א על הפסוק (דברים לג יא) 'ומשנאו מן יקומו', וזה לשונו: אומרו מן יקומו, לדבריהם ז"ל שנתנבא על מלכות יון שעתידה ליפול ביד חשמונאי, לזה אמר 'משנאו מן יקומו', פירוש, אפילו מן הזמן עצמו שתהיה להם לשונאים קימה וישראל שפלים בזמן עצמו 'מחץ מתנים קמיו' וגו', וכן היה, ודבר זה

ספיר ויהלום

הארה הסיידית לפרשת השבוע

המקום ב"ה (ברכות י:), ובמדת ענוה יכול לדבק בחיי החיים ב"ה.

כבר לא יעלה בידך לבאר הענין כמקודם ('כנסת דוד', סיפורים נפלאים, עמוד קכג).

שמן זית רומז לחכמה כח-מה

וכתב הרה"ק המגיד מטריסק זיע"א בספרו הקדוש 'מגן אברהם' (וישב): בימי החשמונאים כשגברו היונים ונכנסו להיכל ופרצו חומת מגדלי וטמאו כל השמנים, שמן הוא בחינת חכמה שטמאו כל השפעת אורות החכמה וגרמו חשכות גדול, וכשגברו החשמונאים ונצחום נעשה בחינת יתרון אור שנתגלה אור חנוכה בעולם. אך האופן שיזכה האדם לאור הזה העיקר הוא על ידי מדת הענוה ושפלות האמיתיות, כמו שהנס של חנוכה היה על ידי השמן שהוא בחינת 'חכמה' שהיא 'כח' 'מה' בחינת ענוה והכנעה ושבירת הלב באמת לפני השי"ת.

עוד בענין בחינת 'מה' הנרמז בחנוכה נמצא בכתבי הרה"ק ר' יהושע מדזיקוב זיע"א בעל 'עטרת ישועה': כי עיקר חנוכה הוא שיבוא האדם לידי שפלות רוח, ולקנות מדת ענוה לעצמו. ועל כן מנורת חנוכה קנתה מקומה למטה בארץ ג' טפחים, רומז להכנעה. וחנוכה הוא אורו של משיח, כי נקטו חז"ל בלשונם (אבות פ"ד מ"ד) מאוד מאוד הוי שפל רוח, ותיבות הו"י שפ"ל רו"ח מספר דו"ד מל"ך ישראל. וזו מטרת כוונתם ז"ל (שבת כא:). מאי חנוכה, שעיקר חנוכה הוא לבוא בחינת 'מה' אפס ואין.

המהדרין מן המהדרין

והאופן בו יבוא האדם לידי ענוה ושפלות ברך בימי החנוכה, הוא שורש מחלוקתם של בית שמאי ובית הלל ששינו במסכת שבת (כא:): והמהדרין מן המהדרין, בית שמאי אומרים יום ראשון מדליק שמונה, מכאן ואילך פוחת והולך. ובית הלל אומרים יום ראשון מדליק אחת, מכאן ואילך מוסיף והולך.

וכפי שביאר הרה"ק ה'בית אברהם' מסלונים זיע"א: ביאור דבריהם ענין מחלוקתם על דרך עבודת ה', על פי המחלוקת של האחים הקדושים הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזנסק זיע"א והרה"ק הרבי רבי זושא זיע"א, חד אמר שמקודם צריך איש יהודי להתחיל בעבודת

אין לנו 'רשות' - בגימטריא 'תולעת'

טובא גניז בדברות קדשם של רבותינו הצדיקים, אולם בדרך אפשר היה נראה לבאר את שני סיפורים אלו ולהעלותם בקנה אחד על פי מה שביאר הרה"ק רבי אברהם דוב מאבריש זיע"א שבחינת נרות חנוכה היא הענוה והשפלות, ואלו דבריו הנפלאים בספרו 'בת עין' (דרושים לחנוכה): עיקר הבחינה להשיג על ידה למצות נר חנוכה מבחוץ, הוא דוקא על ידי שפלות וענוה באמת, כאברהם אבינו ע"ה שאמר (בראשית יח כז) 'ואנכי עפר ואפר', ועל ידי זה זכה לבחינה הנ"ל. וגם דוד המלך ע"ה אמר (תהלים כז ב) 'ואנכי תולעת ולא איש'.

ואפשר לומר קצת רמז, שלזה תקנו הגאונים לומר 'הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם', פירוש, שקדושה גדולה יש בוודאי בהנרות, ומי שזכה לבחינת תולעת ולא איש, בחינת שפלות באמת, הוא יכול להשיג על ידי נרות של חנוכה השגה נפלאה ותקון התורה כנ"ל.

אבל אנחנו שאין לנו בחינת שפלות בחינת 'תולעת', וזהו ואין לנו 'רשות' גימטריא 'תולעת', שמרמז לבחינת ענוה. 'להשתמש בהם', היינו שעל ידי בחינת 'רשות' בחינת ענוה, היינו יכולים להשתמש בהם ולהשיג על ידם (השגה נפלאה בחינת קדושה) כנ"ל. 'אלא לראותם בלבד', פירוש, על כל פנים מצוה היא לנו לראותם בלבד, אע"פ שאין לנו שום בחי' להשתמש בהם, עד אשר יערה עלינו משמים שנוכה לשום בחינת עבודה תמה, כן יהי רצון אמנו.

ועוד הוסיף ה'בת עין' והאריך בזה טובא, ובין דבריו כתב לפרש מקרא שכתוב (תהילים פט מט): 'מִי גָבַר יְהוָה וְלֹא יָרָא מְנוֹת יְמֹלֵט נִפְשׁוֹ מִיַּד שְׂאוֹל סֶלְה', שהכתוב מתמיה, היתכן שהאדם יכול לדבק בחיי החיים אם לא יהיה לו הבחינה 'שוב יום אחד לפני מיתתך' (אבות פ"ב מ"י). ובמה יכול האדם לבא לזה הבחינה, מפרש הפסוק, 'ימלט גימטריא 'חנוכה', כלומר, אם יש לו מדת הכנעה וענוה באמת, כי חנוכה מורה על הכנעה, כי נר חנוכה מצוה להניחה בתוך עשרה (שבת כא:), כי אין גבהות לפני

ספיר ויהלום

הארה הסיידית לפרשת השבוע

הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאווה תאוה גדולה לידע השם הגדול, עכ"ל. הרי שזה גורם להשתדלות יותר.

והנה בית שמאי שמדתם מדת הדין שהוא שמאל דוחה, ונרמז בדברי חז"ל (שבת לא.) דחפו באמת הבנין שבידו, וכמו שכתבנו בזה במקום אחר, תפסו לעיקר את העצה הראשונה וסוברים שענין הנרות להביט בשפלותו, והוא כענין שנאמר (צפניה א) בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות, עון רבה משתכח כבש"ס פסחים (ז:), ובה אין להוסיף שלא יבוא מזה יאוש כנ"ל. ובית הלל אומרים, שאור הנרות ענינו להסתכל בגדלות השי"ת ובנפלאותיו העצומות, ולזה צריך להיות מוסיף והולך.

* * *

מעלין בקודש ואין מורידין

והנה מהותו של חנוכה באה ללמדנו חשיבות הענוה להיות פוחת והולך, אמנם כאשר מתנהגים בענוה יש מקום גם להנהגה של 'ויגבה לבו בדרכי ה' בחינת מוסיף והולך, ובפרט בדבר מצוה שגם זאת נלמד מעניינו של נר חנוכה.

וכן ראינו להרה"ק רבי שלמה זלמן הערערניר זיע"א ה"ד האבדק"ק שימלויא שכתב: בשבת (כא.) גבי נרות חנוכה טעמא דבית שמאי שמוסיף והולך כנגד פרי החג. וטעמא דבית הלל דמעלין בקודש ולא מורידין. והקשה הפני יהושע מה ענין זה לפרי החג. ואקדים דב' אופנים מושיע ה' יתברך את ישראל, או שאנו מתנהגים בדרך התורה וכדאים אנחנו להיושע, או מצד צירוף הזולת שהקדוש ברוך הוא מצרף יחד מעשי אומות העולם למעשינו, ורואה שטובים אנחנו מהם. ועיין בקדושת לוי מה שכתב בזה במאמר כללות הנסים. והנה ענין שבחג הקריבו ע' פרים עבור אומות העולם, יש לומר לפי שלפעמים אין ישראל כדאים להיושע רק ה' יתברך מושיע אותם מצד צירוף הזולת, אם כן גם להם מגיע חלק, על כן סבירא ליה לבית שמאי דמצד ענוה צריכין לרמוז לפרי החג, כלומר שלנס חנוכה לא היינו כדאים אלא מצד שצירף ה' יתברך מעשי אומות העולם. ואף שאנו אומרים בהודאה 'רשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך', כתב ב'בני יששכר' דרק

הבורא ע"י התבוננות בגדלותו יתברך, על דרך מאמר הכתוב 'כי אראה שמך מעשי אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננת', ועל ידי זה יבא להתבוננות בשפלות עצמו 'מה אנוש כי תזכרנו'. וחד אמר, שמקודם צריך להתחיל בשפלות עצמו 'מאין באת ולאן אתה הולך', ועל ידי זה יבא להתבונן להבין גדלות הבורא 'לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון' וכו', ונכנסו לשאול את פי המגיד הקדוש [ממעזריטש] זיע"א ואמר: אלו ואלו דברי אלקים חיים, וממה שמתחילים באים לדרגה השניה, אך הדרך היותר בטוחה היא להתחיל משפלות עצמו, כי מן הארץ לא נופלים.

וזה סברת בית שמאי להתחיל מגדלות הבורא, שמדליק שמונה ופוחת והולך, שזוה יבא לראות פחיתות ושפלות עצמו. ובית הלל אומרים, יום ראשון מדליק אחת, שמתחיל משפלות עצמו ואחר כך מוסיף והולך, להתבונן בגדלות הבורא.

וכיוצא בזה כתב הרה"ק השם משמואל (חנוכה תרע"ב, ליל ו), אלא שפירש מחלוקת בית שמאי ובית הלל בדרך הפוכה, וזה לשונו: עוד יש לומר דהנה להסיר גסות הרוח יש שתי עצות: א, להסתכל בשפלות עצמו, מאין באת וגו' וגם חולשת שכלו שהוא מלא שיבושים וטעויות, ומה שהיום תופש לדבר ברור למחר בא רעהו וחקרו שהוא טעות או בעצמו ימצא בו בדיק, וכל מה שיבחין ויסתכל בהלך רוחו ומהות נפשו ובחלישת גופו ימצא בכל פעם יותר ויותר. העצה הב', להתבונן בגדלות השם יתברך וגודל מעשיו הנפלאים, כמו שכתב דוד המלך ע"ה 'כי אראה שמך מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננתה מה אנוש כי תזכרנו' וגו', וכמ"ש הרמב"ם (יסודי התורה פ"ב) וכשמחשב בדברים אלו עצמן מיד הוא נרתע לאחריו ויירא ויפחד וידע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות, עכ"ל הזהב. אך העצה הראשונה צריכה שמירה יתירה לבל יתבטל בעצמו לגמרי ויתיאש מהשיג שלימותו, וכמו שהאר"ק הזוה"ק (פרשת שלח) לפרש דברי המרגלים ע"ד הרמז, וזה גרוע מהכל. אבל לעצה השניה אין צריך לשמירה מיאוש כמו שכתב הרמב"ם שם בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד

ספיר ויהלום

הארה הסיידית לפרשת השבוע

שמסתיירים את מעשיהם הטובים, ומהאי טעמא לא הצילו באופן פשוט ליקח אותו ולהטיבו אל אביו, כי אז יודע לכל שהוא הציל את יוסף, ועל כן היתה עצתו להשליכו הבורה, והיה ברור אצלו שיוסף הוא צדיק גמור ושהנחשים לא יזיקו אותו, ומי יאמר על זה שהוא הצלה, אבל באמת מה הועיל ראובן בעצתו שהרי הכתוב פרסמו, וזה שאמר אלמלא היה יודע ראובן שהתורה תפרסם אותו במילא ותכתוב עליו 'וישמע ראובן ויצילו מידם', לא היה צריך לכל זה, אלא על כתפו היה טוענו ומוליכו מיד אל אביו, עד כאן דבריו ודפח"ח.

וזה ביאור המדרש: הדודאים נתנו ריח זה ראובן שהציל את יוסף, ריח הוא כנוי למעשים טובים כבמדרש רבה פרשת אמור גבי הדס. רצה לומר מעשיו הטובים של ראובן וצדקתו כבר נראו אצל הדודאים, וכמו כן ראינו זאת בהצלתו את יוסף ואופן הצלתו שהיה בהסתר גדול, ולולא שהתורה מכרות עליו 'וישמע ראובן ויצילו מידם', וכן גבי הדודאים אלמלא כתבה תורה 'וילך ראובן בימי קציר חטים' לא היה יודע איש מזה כדרכם של הצדיקים.

והמדרש הורה לנו בזה המעשה אשר יעשון, דאמנם הענוה מידה טובה היא אבל לא בכל דבר טובה הצניעות וההסתר, כי יש מצוות שאדרבה הפרסום טוב יותר וכל ערום יעשה בדעת. וזה שאמר המדרש עוד 'ועל פתחינו כל מגדים' זה נר תנוכה שמצוה להניחו בפתח ביתו מבחוץ. וזה המשך הפסוק בשיר השירים 'מגדים חדשים גם ישנים', ואמרו במדרש (שהש"ר ז כ) היינו הצדיקים וחכמי הדורות, דלא תמיד נהגו הצדיקים לעשות המצוות בהסתר, וכשנוגע לכבוד המקום אדרבה צריכין לעשות המצוה בפרסום וברוב עם הדרת מלך, ועל זה מורה הנר תנוכה שהגם שהוא למטה מעשרה טפחים המורה על ענוה, עם כל זה צריכין להניחו על פתח ביתו מבחוץ לפירסומו ניסא, כדי שיתקדש שם שמים בעולם (תולדות חיים תנוכה אופן יא).

כתיב 'אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן'... 'חן' היינו 'תנוכה' שעל ידי ענוה והכנעה יכולין לקבל הטהרה, וצריכים לראות שתשאר ('אמרי אמת' תרפ"ו).

הכהנים בני חשמונאי היו צדיקים, ורוב הדור היו גרועים. אמנם בית הלל סבירא ליה, בדבר מצוה צריך לזרוק הלאה את הענוה, וצריכין להיות בבחינת ויגבה לבו בדרכי ה' ולא בענוה למען לעשות את המצוה בשמחה, וזה שאמרו בית הלל 'מעלין בקודש', בדבר שבקדושה צריכין להעלות את עצמו בבחינת ויגבה לבו, 'ולא מורידין' את עצמו בשפלות וענוה והבן (אבני מקום חלק אבן העזר אות לא).

פרסום מתוך ענוה

עוד בענין זה כתב הגאון ר' חיים מאיר ברוין זצ"ל רב דקהל 'עץ חיים' ניו-יורק על פי משנת רבו הרה"ק בעל 'דברי יואל' מסאטמאר זיע"א: כתיב בשיר השירים (ז ז): 'הדודאים נתנו ריח ועל פתחינו כל מגדים, חדשים גם ישנים'. ואיתא במדרש (פליאה, הביאו החתם סופר) עוד יתבאר דהנה דרך הצדיקים להסתיר מעשיהם הטובים מבני אדם ולקיים 'והצנע לכת עם אלהיך' (מכה ו ח). אמנם בדברים שנוגעים לכבוד שמים אדרבה צריכין לעשות בפרסום וברוב עם, והראיה מנר חנוכה שצריכים להדליק בפתח ביתו מבחוץ כדי לפרסם הנס ועל ידי זה יתקדש שם שמים נרבים.

והנה בגמרא סנהדרין (צט): 'וילך ראובן בימי קציר חטים' (בראשית ל ז), למאי נפקא מינא, אלא מכאן לצדיקים שאין פושטין ידיהם בגזל. ופירש"י, שהלך לאחר שקצרו מהשדות דהכל רשאין ליכנס, ומזה נראה צדקתו של ראובן שעם כל זה לא לקח אלא דודאים שהם הפקר תמיד. ובהצלתו את יוסף כתיב (שם לו כב, כד) 'ויאמר אל תשפכו דם, השליכו אותו אל הבור הזה וגו' והבור ריק אין בו מים'. ואמרו חז"ל (שבת כב.) אבל נחשים ועקרבים יש בו.

ושמעתי דבר נאה מפום ממלל רברבן מרן אדמו"ר הגה"ק מסאטמאר [שליט"א] זצ"ל, לפרש המדרש (רות פ"ה) אלמלא היה יודע ראובן שהתורה תכתוב עליו 'וישמע ראובן ויצילו מידם' (בראשית לו כא), היה מוליכו על כתפו אל אביו. וקשה וכי ראובן עשה זאת כדי להתפאר. אבל הענין דראובן היה רוצה שלא יודע לשום אדם מהצלתו את יוסף, כדרך הצדיקים

ספיר ויהלום

הארה הסיידית לפרשת השבוע

גמר חתימה טובה

מינך פשוטה לקבל שבים

וזהו הקדוש וכתבי הארז"ל לא מצינו זה בשום מקום. **ודבר זה שנמשך גמר החותם עד חנוכה, נמסר בסוד ה' ליראיו המקובל איש מפי איש, ונראה רמוז בספרי וברש"י (פרשת תבא) שאין מביאים בכורים אלא מעצרת ועד חג הסוכות בזמן שמחה, ומחג הסוכות ועד חנוכה מביא ואינו קורא. הרי שחנוכה הוא נמשך עדיין מהחותם בחג הסוכות, אמנם בהעלם מביא ואינו קורא בפרהסיא, כי הוא רק המקובל בסוד.**

ומצינו בכתבי הרה"ק ה'אהלי יעקב' מהוסיאטין זיע"א (פרשת תולדות): החסידים אומרים שבחודש כסלו גמר החתימה, חפשי עוד לפני שנים מקור הדבר, ומצאתי בספר 'תולדות אהרן' לר' אהרלי זיטואמירער סוף פרשת מקץ, ובעת דברי נאמר לי כי יש בבני יששכר שהגמר הוא זאת חנוכה. ובלקוטי צבי (חודש כסלו) **מובא בשם רש"י ישן (ימיהו לו ו) שראש חודש כסלו זמן כפרה הוא כיום הכפורים.**

* * *

לקשר הושענא רבה עם זאת חנוכה

והגיד הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זיע"א (זרע קודש חנוכה ליל ג): 'אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח' (תהלים קיח כז), פירוש, כי מצינו בספרים שהכתיבה בראש השנה והחתימה ביום הכיפורים (ראש השנה טז): וגמר דין בהושענא רבה (זוהר ויחי כ. צו לא), **עם כל זה אף שיוצאין הפתקין הנגזרים, אין להם כח להתקיים עד חנוכה, אולי יתקן האדם מה שעיוות. נמצא שקדושת החג נמשך והולך עד חנוכה, שאז רשות לקיים הפתקין, לכך יש לו לאדם להמשיך על עצמו ולקשר קדושת החג סוכות עד חנוכה. וזה שאמר: 'אסרו חג', פירוש קשרו החג בעבותים, חג הסוכות שלוקחין בו ענף עץ עבות (ויקרא כג מ), וקושרים הד' מינים בעבותים, ולכן נקרא חג הסוכות חג בעבותים, תקשרו הקדושה מהחג הזה 'עד קרנות המזבח' הוא חנוכה שאז היה חנוכה המזבח (שבת כא:).**

* * *

הגעת האגרות

הושענא רבא הוא יום דפתקין נפקין מבי מלכא (זוהר ויחי כ. צו לא), והאריכו בספרי רבותינו זיע"א שזמן

שמעתי מפה קדוש מדבר כבוד מרן דודי הקדוש רבי דוד מדינוב זצ"ל, ששמע מכבוד מר אביו הוא אדוני אבי זקני הרה"צ רבי צבי אלימלך בעל הבני יששכר זצ"ל שאמר בשם צדיקים, **אשר מראש חודש אלול עד חנוכה מאיר ברקיע כעין תבנית יד הפשוטה לקבל אותם בעלי תשובה אשר מאיזה סיבה נדחו מלשוב בעשרת ימי תשובה, ומתקבלת תשובתם עד חנוכה.** וסיים הרה"ק רבי דוד זצ"ל שלדעתו אין היד עוברת עד זאת חנוכה ועד בכלל. **ורמזו לזה מהכתוב (ישעיה כז ט) 'בזאת יכופר עוון יעקב' היינו בזאת חנוכה שאנו קורין 'זאת חנוכה המזבח' עד אז היא גמר כפרת עוון יעקב ('בני בנימין' להרה"ק רבי יוסף בנימין ריין מהעליטש זיע"א, חנוכה, שבת כא:).**

* * *

בחנוכה גמר החתימה

פעם בראש חודש כסלו הקיץ המגיד הקדוש מטשערנוביל זיע"א ואמר שזה עתה היה בעולם העליון ושמע רעש גדול ושאל מה יום מיומיים וענהו שהיום ר"ח כסלו הוא בחינת יום הכיפורים והוא יום מחילה סליחה וכפרה לישראל, **כי בחנוכה גמר החתימה לטובה, וההארה מתחילה כבר מראשית החדש (ילקוט מאורי אור).**

* * *

הושענא רבה נמשך עד חנוכה

כתב הרה"ק מויתאמיר זיע"א בספרו 'תולדות אהרן' (פרשת מקץ): 'אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה לדעת בארץ דרכך' וגו' (תהלים סז ב). דנהה השפע והבהירות שמוריד הבורא לישראל מתחלת מחנוכה, כי עד חנוכה הוא הושענא רבה שהוא גמר חתימה, הלכך ערב חנוכה הוא גמר חתימה, ובחנוכה מתחלת השפע והבהירות חדשה להוריד על נשמת ישראל. ולכן מדליקין גרות בחנוכה שהם אור, לרמז על אורות הבהירות שמתחילין באותן הימים.

* * *

זכר לדבר ברש"י הקדוש

כתב הרה"ק רבי חיים אלעזר ממונקאטש זיע"א ('שער יששכר' ימי האורה אות לו): והנה בגמרא ומדרשים

ספיר ויהלום

הארה הסיידית לפרשת השבוע

שמובא בספרים הקדושים, שזמן הגעת האגרות של פסקי הדין, הוא ב'זאת חנוכה'.

זאת בגימטריא צום קול ממון

נכתב בספר משמיה דהרה"ק המגיד מטריסק זיע"א דעל ידי שיקבל על עצמו עול תורה, אזי עיצומו של יום 'זאת חנוכה' גורם לחתימה טובה וכה היו דבריו: פתח הרב ואמר, יום השמיני של חנוכה נקרא 'זאת חנוכה' על שם שקוראים בו 'זאת חנוכה המזובח' (במדבר ז פד), שמרמו לתשובה, שיתכן האדם עצמו לזבוח יצרו ולעסוק בתשובה תפלה צדקה שמרמו בתיבת 'זאת' שבגימטריא ת"ח כמנין 'צום' 'קול' 'ממון', שהם בחינות תורה תפלה צדקה, שבזה תלוי קץ הגאולה מביאת משיח בן דוד. וזה שאיתא בגמרא (סנהדרין צח), ששאל רבי יהושע בן לוי למשיח, אימת אתי מר ואמר לו היום, למחר שוב שאל אותו ואמר לו היום, אמר לו אתמול גם כן אמרת היום ולא באת אמר לו היום א'ם ב'קולו ת'שמעו (תהלים צה, ז), רימז לו בראשי תיבות שהם בגימטריא ת"ח כמנין 'צום' 'קול' 'ממון', היינו כשיעשו תשובה בצום קול ממון אז יבוא משיח וכו'.

והנה לאו כל אחד יש ביכלתו לעסוק בכל השלשה דברים האלו, כי יש מי שהוא איש חלוש ואינו יכול לסגף את עצמו בתעניתים, ויש מי שהוא עני ואינו יכול ליתן צדקה, וגם יש מי שהוא איש חלוש וגם הוא עני ואין יכול לקיים תשובה בצום וצדקה, אכן התשובה בקול שהיא התפלה יכול כל אחד לקיים, ולכן צריך כל אחד לקבל עליו שיעסוק בתורה ותפלה תמיד, וגם יראה לצרף על כל פנים עוד תשובה אחת להקול תורה ותפלה ואז יזכה שיהיה לו קול ערב שידבר דיבורי תורה ותפלה בעריבות נעימות ידידות, כי כל אחד ואחד משלשה אלו 'צום' 'קול' 'ממון' בגימ' קל"ו, ולכן כשיהיה לו שנים מהם יעלה מספרם כמנין ער"ב. וזה פירוש הכתוב (תהלים צב ז) 'איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת', שלכאורה למה מקודם כתיב 'בער' ואחר כך 'כסיל', גם הלא כל מקום דכתיב 'איש' הוא לשון חשיבות ולמה קורא הבער בשם איש, אלא כי 'בער' הוא אותיות 'ערב' שבגימטריא כמנין ב' מיני תשובות של צום קול ממון, שמי שיש לו ב' מהם, הוא נקרא בשם איש, וזה 'איש' מי שהוא בבחינת ומדרגת 'איש', 'בער לא ידע', כי הוא מהפך מצריוף 'בער' ל'ערב' בבחינת הכתוב (שה"ש ב יד) 'כי קולך ערב'. מה שאין כן הכסיל שהוא בבחינת 'וכסיל

הגעתן הוא ביום זאת חנוכה, וכדהבאנו דברי הרה"ק מראפשיץ זיע"א שאז יש רשות לקיים האגרות. והארכיו בספרי רבותינו מאורי החסידות זיע"ע להודיע מעלת האי יומא רבא, יום 'זאת חנוכה', שהוא גמר חיתום הדין של הימים הנוראים, ואף שכבר יצאו הפתקאות ביום הושענא רבה כמובא בזוה"ק (שם), עכ"ז עדיין לא נשלם הדין עד לזאת חנוכה שבו מגיעים הפתקאות. ואמרת כי ליתן סימן לדבר על פי המבואר בגמרא (ראה בבא מציעא לד: וברש"י שם) לגבי גבייה מנכסי בעל חוב, שאף אחר שחתמו בית דין את דינו של הלווה לפרוע חובו, עדיין אין המלוה יורד לנכסיו 'עד דמטא אדרכתא לידיה', והוא תשעים יום אחר שנפסק הדין, שאז נותנים בית דין למלוה פסק דין על נכסיו של לווה שבכל מקום שימצאם יחזיק בהם. ומעתה, כשם שנוהגים בבית דין של מטה כך נוהגים בבית דין של מעלה, ותשעים יום אחר ראש השנה הלא הוא יום זאת חנוכה, אז 'מטא אדרכתא לידיה', היינו הפתקאות החתומות לקיום הדין.

ולאמיתו של דבר, כל ענין חיתום הדין של זאת חנוכה יש היטב להתבונן בו, כי גבר עלינו חסד ה' יתברך, כי הנה הלא סוף סוף כבר נחתמו האגרות וכבר נשלחו כדאיתא בספר הזוהר, ומפני מה צריכים לתשעים יום כדי לקיים פסק ב"ד של מעלה. ואף אם נמצא איוה טעם שקודם תשעים יום אין מקיימים הדין בפועל, הלא אחר שכבר נחתם הדין ונשלח אין יכולים הנידונים לבטלו, ומה עניינם ומעלתם של אותם תשעים יום, ומה תועיל עבודת האדם לגבי קיום גזר הדין שנחתם ועבורו בראש השנה ויום הכיפורים. אכן, מזה אנו למדים חסד השי"ת הדין יחיד לבאי עולם שהוא הוא כל יכול, וכל עוד שלא נפתחו האגרות אפשר שיהיה בהם שינוי בנכתב ובנחתם באורח נס, ועל כן כל עוד לא נתקיים הדין בפועל עדיין יש מקום לאדם להתעורר ביתר שאת וביתר עוז כדי לשנות סדרי עולם ולהמתיק המשפט. ולזה השגיבו בספרים הקדושים מעלת יומא רבא הדין, שהוא סיום וחיתום כל העבודה הקדושה של הימים הנוראים.

ועוד רמו אמרתי על פי מה שהביא בבני יששכר (מאמרי חודש תשרי מאמר יד חותם מלא ס"ב) רמו מן הפסוק "מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית", ראשי התיבות של חכם הם ח'תימה כ'תיבה מ'סירה, ועל פי זה יש לומר עוד דהנה לשון הפסוק בחכמה עשית, היינו בה"א. ואפשר לדרוש גם את ראשי תיבות 'חכמה' שעולים ח'תימה כ'תיבה מ'סירה ה'געה. והוא רמו למה

ספיר ויהלום

הארה הסיידית לפרשת השבוע

השמיני 'זאת חנוכה' שהוא בסוד מידת המלכות שבו נגמר היחוד במדת המלכות שהיא בסוד חתימת המלכות, כי עיקר הנהגת המלוכה היא על ידי החותם של המלך כי 'כל כתב אשר נחתם בטבעת המלך אין להשיב' (אסתר ח, ח), לכן היום בזאת חנוכה נגמר החתימה לטובה על כל ישראל. וזה מרומו ב'חנוכה' שהוא נוטריקון ח'תימת ל'ל האדם נ'עשה ו'נגמר, וגם נוטריקון ח'נוכה נ'עשה נ'ס ו'נתבטלו ל'ל הצרות. וכמו כן גם היום נזכה שיבטל השם יתברך כל הצרות ויעשה לנו נסים ונפלאות, כי השם יתברך מקדים רפואה למכה. וזה מרומו באותיות שקודם אותיות 'צרה' שהם 'פקד', שהיא פקידה לטב, שיתהפך מצרה לרצה, ויעשה השם יתברך פקידה לטב בכלל ופרט ברוחניות וגשמיות בני חיי ומזוני רויחי במהרה בימינו אמן.

* * *

המלך בדרך

משל משלו למלך שכאשר הוא נמצא בארמונו בעיר מלכותו, אם ירצה איזה איש להמציא לו בקשה, יצטרך אותו האיש להשתדל הרבה על ידי שרי המלוכה ממדרגה למדרגה, וצריכין לשחד ולסתום מקודם את פי המקטרגים שלא יקטרגו. וגם לאחר שמגיע לפני כסא המלך אזי מדקדק המלך הרבה על כל בקשה ומשאלה אם לחתום אם למנוע. אבל כאשר נמצא המלך בדרך, יכול כל אחד ואחד, אפילו פחותי הערך והמון עם, להמציא בקשתם ומשאלתם מלפני המלך, בלי שום אמצעי, וגם המלך אינו מדקדק כל כך בכל דבר אלא חותם תיכף למלאות אחר הבקשה.

וכן הוא הדבר גם במלך עושה משתה בהיכלו, שאין הוא מזמן לשם רק לאותם שרים גדולים ונכבדים מאנשי ביתו הקרובים, ואנשי הצבא המצוינים באותות הכבוד המשרתים את מדינתו ועושים מלאכתו באמונה. לא כן אם המלך הוא בדרך ובא לעמו, אזי יכולים לבוא אל המשתה גם אנשים מעם הארץ, ועל כן גם מי שלא זכה שימלא המלך אחר משאלת לבבו בעוד הוא יושב בהיכלו, יש לו תקוה למלא אל המלך בעודו בדרכים ולבוא אל המקום אשר ישהה שמה, כי שם ימלא המלך אחר בקשתו.

וזה הוא הנמשל: בשמיני עצרת נמצא כביכול מלך מלכי המלכים ברוך הוא בביתו, וצריכים לילך בהדרגה ולסתום את פי הקטיגור ולעבוד עבודת מלך מלכי

בחשך הולך' (עין קהלת ב ד) שהיא בחינת הרשעים כמו שכתוב (שמואל א' ב ט) 'ורשעים בחשך ידמו', שהוא לא יבין את 'זאת' שבגמי' כמנין ה' תשובות צום קול ממון, שמי שמונע עצמו לגמרי מזה הוא נקרא בשם כסיל, אך שצריך כל אחד לעסוק בתורה תפלה צדקה כפי יכלתו.

והאדם הזוכה לקיים כל השלשה דברים האלו זה דומה למלאך ה' צבאות, וזה מרומו בכתוב (תהלים פט, ז) 'כי מי בשחק יערוך לה' ידמה לה' בניי אלים', 'שחק' גם כן בגימטריא כמנין צום קול ממון, היינו שהאדם הזה המעריך עצמו בכל השלשה תשובות להשי"ת, אזי ידמה לה' בניי אלים הם המלאכים, שהוא דומה למלאך ה' צבאות, וזה פירוש הכתוב (שם צא יד) 'כי בי חשק' וגו', שצריך האדם שיהיה לו חשק ותשוקה גדולה לדביקות בשמו יתברך. ואין יכול ליכות לזה כי אם על ידי שיעסוק בתורה תפלה צדקה שמרומו ב'חשק' שבגימטריא גם כן כמנין צום קול ממון, ואז יזכה למה שכתוב אחר כך 'ואפלטוהו אשגבוו כי ידע שמי יקראני ואענהו' וגו', וזה מה שנקרא יום הזה בשם 'זאת חנוכה', שצריכים ישראל לקבל עליהם היום שיעסקו בתורה תפלה צדקה שמרומו ב'זאת' ועל ידי זה נזכה שיהיה הגמר חתימה לטובה, וזה מרומו בזאת חנוכה שעל ידי בחינה המרומו ב'זאת' על ידי זה 'חנוכה' נוטריקון נ'גמר ו'נעשה כ'תיבה ח'תימה ה'יום, וגם נוטריקון נ'כתב ו'נחתם ח'יים ל'ל ה'ימים, וכל השעות וכל הזמנים וכל הברכות על כל ישראל בכלל ופרט ברוחניות וגשמיות בני חיי ומזוני רויחי במהרה בימינו אמן (מגן אברהם פרשת וישב).

ועוד אמר שם בביאור הפסוק בפרשתו: 'אֲתָה תִּהְיֶה עַל גִּיְתִי וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק כֹּל עַמִּי, בַּקֶּסֶף אֲגַדֵּל מִמֶּךָ' (מא מ). מרומו לבית ישראל, שתקשר כלל ישראל להתורה הקדושה שמרומו ב'אתה' כ"ב אותיות התורה מא' עד ת' והה' מוצאות שבה, שעל ידי התורה הקדושה נתקשרו בני ישראל בהשי"ת ונעשה קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל כולו חד (זוהר אחי עג), וזה 'אתה תהיה על ביתי' שתשפיע אור המוחין לכל ישראל, ועל פיך ישק כל עמי' ותרגם אונקלוס ועל מימרכ' יתזן כל עמי, 'רק הכסא', דנדוע שאכין ורקין מיעוטין, היינו מה שנעשה מיעוט וחסרון בהכסא שאין השם והכסא שלם, 'אגדל ממך', שעל ידי הצדיק יסוד עולם נתגדל ונשלם השם וכסא, וכל זה על ידי שמייחד יסוד ומלכות בחינת 'כל' 'זאת', וזה מה שנקרא יום

ספיר ויהלום

הארה הסיידית לפרשת השבוע

בחסד ואמת יכופר עוון

ורמו נאה על מחילת העוון בחנוכה מעין יום הכפורים מצינו בכתבי הרה"ק רבי יעקב ראב"ן מבארנאנו זיע"א: הנה אומרים בשם הצדיקים כי הגמר חתימה טובה עלינו הוא בחנוכה, על כן יש ליתן רמז דהנה כתיב (משלי טו ו) **'בחסד ואמת יכופר עוון', על כן 'להדליק נר חנוכה' עם הכולל גימטריא 'חסד ואמת', יש בודאי כאשר הגמר חתימה טובה עלינו הוא בחנוכה, יש בו מחילת עוונות... על כן יש לרמוז גם כן תיבת חנוכה ראשי תיבות נ'א ה'לבן ח'טאינו כ'שלג ו'כצמר** ('תולדות יעקב' דרושים לחנוכה).

* * *

נעוץ סוף החתימה בתחילתה

וכתב הרה"ק בעל 'מנחת אלעזר' ממונקאטש זיע"א עוד רמז: שמעתי בשם הגה"ק מורנו הרב שלום מקאמינקא זצ"ל, שבתוך הפסוק 'סלח נא לעוון העם ה'זה כ'גודל ח'סודך ו'כאשך נ'שאת' (במדבר יד יט), ראשי תיבות חנוכה, ונראה לומר המשך הדברים על פי מה שכתוב בספרים כי גמר החותם הוא בחנוכה, ונעוץ סופו בתחילתו, תחילת החתימה היא ביום הכיפורים יחתמו שזו נאמר פסוק זה, על כך גם בסוף החתימה נרמז בזה ברמז חנוכה ('שער יששכר' חנוכה).

* * *

נס יום הכפורים דומיא דנס חנוכה

ופוק חזי מה שכתב הרה"ק מסאטמאר זיע"א בספרו 'דברי יואל': מה שדקדקנו לעיל דבשלמא תרי קמאי 'גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים' רבותא הוא, מפני שעל פי רוב הוא להיפך. אבל 'טמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך', מה רבותא יש בזה, וכי יחוייב על פי הטבע להיות להיפך חס ושלוש ולמה לי למימרינהו. אכן יתבאר על פי דברי ה'תוספות' יום טוב' וה'מדרש שמואל' בשם מהר"ם אלשאקר (אבות פ"ה מ"ה) דעל כרחק נחשב בין הניסים שאירעו בבית המקדש שלא אירע תקלה לכהן גדול ביום הכפורים, דלכאורה מאי ניסא איכא בהכי אחר שהיו מזרזין אותו כל הז' ימים ונשמר בטהרה כל היום ההוא. אבל לפי שהיצר טוב והיצר הרע מתקוטטים זה עם זה כשני אויבים, וכשקרוב האחד להיות מנוצח יתחזק על עמדו בראותו כי כלתה אליו הרעה מחבירו,

* * *

המלכים הקדוש ברוך הוא, מקודם ראש חודש אלול ואחר כך עבודת ראש השנה ויום הכיפורים וסוכות, ואחר כך בשמיני עצרת בא לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ומדקדקים בהחתימה אם למלאות לכל אחד ואחד די בקשתו, ואז הקדוש ברוך הוא אומר לישראל 'עכבו עלי יום אחד' (סוכה נה:), כי כלל ישראל הם בחינת שרים שנמחל להם כל עוונותיהם, והמה בני מלכים, כמשל אדיאת בחז"ל שם משל למלך שעושה סעודה וכו' ומקודם מקריבין שבעים פרים כנגד שבעים שרים לסתום פי קטיגור, ובכל יום ויום פוחת והולך כי נתמעט המסטינים, ואחר כך באים בני ישראל לפני המלך מלכו של עולם כי אז נתבטל הרע.

והנה חנוכה הוא בחינת המלך בדרך, בחינת יומין דחול. היינו שגם דברים הנמוכים והנהגה הטבעית בבחינת חול נתעלו ונתקנו ונתאחדו בבחינת ה' הוא האלוקים. שראוי שיתעורר נס חנוכה גם היום, שיהיה גמר טוב על כלל ישראל, כי כשהמלך בדרך יש עוד תקוה אפילו אחר שמיני עצרת כנ"ל, ולא ידקדק כל כך עם ישראל ויתנהג עמהם במידת החסד, כמו שאין מדקדקין עם בן קטן, ושיהיה 'הדלקה עושה מצוה' (שבת כג:), היינו שהקדוש ברוך הוא יאיר לישראל, ואז 'עושיני מצוה' היינו יכולין לקיים מצוות, ולא 'הנחה עושה מצוה' היינו שיניחם חס ושלוש, אלא יושיעם ויאיר להם. וגם 'מצוה' הוא לשון חיבור ודביקות היינו שכשיאיר להם בגשמיות ורוחניות יכולין להתדבק ולהתקשר בהקדוש ברוך הוא ('קדושת אהרן' להרה"ק מסאדיגורא, ליל א' דחנוכה תרס"ז).

* * *

יתכן דלפי זה יתבאר דברי הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זיע"א שהיה אומר כי מה שיכולים הצדיקים לפעול בימים הנוראים, יכול כל יהודי לפעול בזאת חנוכה. וביאור הדבר כי קודם שנשלחו האגרות מבית המלך, הרי היכולת בעיקר ביד הצדיקים לפעול אצל המלך שהם הקרובים אל המלך. אמנם כאשר יבואו האגרות ביד השליחים ונפקי מבי מלכא, ולאחריהן יבואו למקום שילוחן (-והיינו הזמן שניתן רשות לבצען) קרובים המה לכל בני האדם. והיות שיש להם שייכות לזה יותר יכולים לפעול כל אחד ואחד, והש"ת כל יכול ישנה הגזירה לטובה, שבאמת בכל יום ויום אפשר לפעול לטוב.

ספיר ויהלום

הארה הסיידית לפרשת השבוע

חנה נפקדה בחנוכה

ואיתא ב'אמרי נועם' להרה"ק מדזיקוב זיע"א (חנוכה): נוכל לומר אשר הגם שאמרו חז"ל (ברכות כט.) חנה נפקדה בראש השנה, עם כל זאת יוכל להיות אשר גמר הפקידה היתה בימי חנוכה על ידי בחינת נצח הוד, סוד צבאות, כמו שאומרים הצדיקים אשר גמר החתימה הנעשה בשמיני עצרת נמשך עד חנוכה ופעולות יחודים הנעשים בימים הנוראים שעברו נתגלו למטה בחודש כסליו.

הממונה ששמו יוחנן

וכתב בנו הרה"ק העטרת ישועה זיע"א (יום ב' דחנוכה): במאמרם ז"ל (שקלים פ"ה מ"ה) 'מי שאבד ממנו חותמו ממתנין לו עד הערב' ופירש רש"י (מנחות צב.) 'הולכין אצל הממונה על החותמות ששמו יוחנן'. כי ידוע מספרים אשר החותם לטובה נגמר בחנוכה, על דרך אמרם ז"ל (שבת כא:) 'כך שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול', שהוא סוד החותם כמו ביום כפור, שכן מתתיהו עולה פ"ר שע"ה, 'כף' הוא 'כף', ו'מחתה' הוא 'חותם', נמצא רמזו בכאן כל עבודת יום כפור. וזהו 'מי שאבד ממנו חותמו', שלא נגמר ביום כפור עדיין החותם, 'ממתנין לו עד הערב', רומז על נר חנוכה שמצותה בערב. וזהו שפירש רש"י ז"ל 'הולך אצל הממונה ששמו יוחנן', רומז על נס חנוכה, שהיה בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול.

ממתנין לחוטא עד שתכלה רגל מן השוק

ועוד טעם נאה בענין החותם של כהן כתב הרה"ק ה'דמשק אליעזר' מויזניץ זיע"א: 'מי שאבד חותמו ממתנין לו עד הערב' (שקלים פ"ה מ"ה). הנה ידוע שבאדם חוטא חס ושלוש ניטל ממנו צלם אלקים שברא אותו אלקים, ועיין בספרים הקדושים הפשט במדרש רבה שאדם הראשון טפח על פניו אחר ששמע מקין שעשה תשובה, היינו על פניו של קין טפח, להבחין אם יש לו שוב צלם אלקים. ואיתא בספרים הקדושים שהשם יתברך ממתין עד ימי חנוכה על האדם שיעשה תשובה כי אז הם ימי החתימה. וזהו בדרך אפשר 'מי שאבד חותמו' שניטל ממנו צלם אלקים חס ושלוש על

ועל כן נחשב זאת לנס אצל הכהן הגדול ביום הכפורים, דלפי שכפרת כל ישראל תלוי בו ביום הקדוש הזה שהוא זמן גמר הכפרה, לכן ראה השטן שהוא עומד להיות מנוצח לגמרי והתגבר עליו ביותר לטמא, ולא היה יכול הכהן להנצל בדרך הטבע כי אם בדרך נס.

וכמו כן בנס דחנוכה שהיתה אז תוקף המלחמה שלחמו החשמונאים עם היוונים ופריצי ישראל הרשעים שעמדו לעזרתם להרוס הדת ולהשביט התורה והמצוות מישראל, והיה עומד אז להבטל כל התורה כולה חס ושלוש. ממילא היתה מלחמה כבדה וקשה והתגברות הסטרא אחרא גדולה מאוד לאין שיעור, שהתגברו כוחותם מול הקדושה, ובזמן כזה אי אפשר לנצח בדרך הטבע להתגבר עליהם זולתי בנס מן השמים, כי כשה קם זה נופל. וכשגברו ידי החשמונאים הצדיקים בגודל קדושתם ונצחום, הצילו בזה כל התורה כולה ונתרומם דגל התורה והקדושה והיה כבוד שמים גדול. ועל כן כאשר אירע אז דבר נפלא ובלתי שכיח בכל יום שינצחו מעטים החלשים את הגבורים הרבים שפיר היו זה נס גדול. אמנם זה לא די, כי גם אם היו החשמונאים הרבים והגבורים, עדיין היה נחשב אז לנס גדול שנצחו במלחמה, כי כאשר הסטרא אחרא רואה שהטוב מתגבר עליו הרי הוא מנסה להפילו ולהשמידו ביותר כמו אצל הכהן הגדול ביום הכפורים, ומבלעדי נס גדול מאת יתברך אינו יכול לו (מועדים חנוכה אות מב עמ' קפא).

שם חנה מעורר המחילה

ביאור מהיכן מגעת המחילה בחנוכה כתב הרה"ק רבי חנוך העניך דב מאלעסק זיע"א בסידורו: כתב בסידור האר"ז'ל חנוכה אותיות 'חנה כ"ו', חנה"ה גימטריא ס"ג הוא שורש שם דבינה והוא סוד סופי תיבות חנוך המרבה לסלוח היא חנה. והפירוש של המרבה לסלוח, דהלא מצינו (יומא פ"ח מ"ט) 'האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב, אין מספיקין בידו לעשות תשובה. אחטא ויום הכפורים מכפר, אין יום הכפורים מכפר'. מכל מקום הקדוש ברוך ביומא דחנוכה שהוא שורש הבינה שורש התשובה מרבה לסלוח אחר כל החטאים, ולכך חנוך המרבה לסלוח סופי תיבות חנה גימטריא ס"ג שורש הבינה, מתחבר עם שם הוי"ה גימטריא כ"ו שם של חסד, שהם סוד ואותיות חנוכה"ה (סדור לב שמח חנוכה סוף ד"ה בית שמאי).

ספיר ויהלום

הארה הסיידית לפרשת השבוע

אבל באמת בפנימיות הלב דבוקים אנחנו בגודל חיבה ותשוקה רק לבורא עולמים ב"ה.

ותאמר עוד לבורא עולמים ב"ה ראייה אמיתית לזה: 'הכר נא למי החותמת', מרמז על השמן של נרות חנוכה, שהיה חתום בחותמו של כהן גדול (שבת כא:), 'והפתילים' מרמז על הפתילות של נר חנוכה, 'והמטה' מרמז על הכלי של נר חנוכה, כידוע כי תיבת 'המטה' עם הכולל גימטריא 'כל'. פירוש, מהמצות נר חנוכה שאנו מקיימים כמצות רצונך הקדוש, היא ראייה מפורשת שאנחנו הולכים רק אחר רצונך, וחשוקים ודבוקים רק בך ולא ח"ו וכו', רק מה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצונך הוא רק מחמת הנ"ל.

'ויאמר יהודה', הוא הבורא ב"ה, 'צדקה ממני', כביכול אני חייב בזה (עיין רש"י), היינו הבורא ב"ה מודה להם שהמה צודקים, כי אני רואה שהאמת הוא שהמה דבקים רק ב', ומה שהמה עושים לפרקים נגד רצוני ח"ו, הוא רק מחמת כי 'על כן לא נתתיה לשלה בני', ר"ל תיבת 'שלה' מרמז על משיח צדקנו, כמאמר הכתוב (בראשית מט י) 'עד כי יבוא שילה', היינו מחמת שזה זמן רב שלא נתתי ומסרתיה אותם לרועה נאמן הוא משיח צדקנו שיבוא במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

* * *

נשרף השטר חוב בנר חנוכה

ובאופן אחר קצת נתבאר הפסוק לענייננו בבית מדרשם של תלמידי הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א כפי שהביאם נכדם הרה"ק מברידאוויץ זיע"א בספרו 'שארית ברוך': שמעתי משם זקני הקדוש מוה"ר יוס"י מדאמבראווא זצ"ל על פי מה שכתוב בשם זקני מורנו הרב מנחם מענדל מגלאגוב זיע"א, דגמר חתימה נגמר בתכליתה בחנוכה, ואם כן מי שחוטא חס ושולם אחר הימים טובים איך אפשר שיזכו גם הם בד"ן. על זה העצה שעל ידי הדלקת הנרות חנוכה נשרף שטר חובו וזוכה בד"ן. וה פירוש 'ויהי כמשלש חדשים' אחר הימים טובים תשרי חשון כסליו, 'ויוגד ליהודה' כביכול השם יתברך 'זנתה תמר כלתך' ישראל כלתך חטאו חס ולשום ולא החזיקו בתשובתם של הימי הרצון. 'ויאמר יהודה' על זה קאמר השם יתברך, 'הוציאוה ותשרף' היינו שעל ידי שריפת נר חנוכה שמוציאה ומדליקה מבחוץ, ישרפו ויבטלו חובתם ויזכו לזכות עולם אמן כן יהי רצון.

ידי שלא עשה תשובה, עדיין 'ממתנין לו עד הערב' רומז לימי חנוכה שמצותה בערב משתשקע כמה עד שתכלה רגל מן השוק, גם ערב הוא חשך, חשך ר"ת ח'ותמו ש"ל כ'הן, שרומז לחנוכה על הפך שהיה חתום בחותמו.

* * *

ויהי כמשלש חדשים

על דברי הפסוקים בפרשת וישב (בראשית לח כד-כו):
'ויהי כמשלש חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר כלתך וגם הגה הרה לזנונים ויאמר יהודה הוציאוה ותשרף. הוא מוצאת והיא שפחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה ותאמר הפך נא למי החתמת והפתילים והמטה האלה. ויפר יהודה ויאמר צדקה ממני פי על פן לא נתתיה לשלה בני' מבאר הרה"ק רבי אברהם דוב מאברטיש זיע"א, שבהם מרומז ענין גמר החתימה בחנוכה, ואלו דבריו בספרו 'בת עין' (פרשת וישב): הנה איתא בכתבי הארי"ז ז"ל, שעיקר סוף גמר החתימה היא בחנוכה. אם כן נוכל לומר שזה מרומז בפסוקים אלו על דרך זה:

'ויהי כמשלש חדשים', היינו מראש השנה עד חנוכה, שאז עיקר גמר חתימה. על כן בא המקטרג על בני האדם לפני בורא עולמים ברוך הוא, שהוא מרומז בתיבת יהודה (ראה זוהר חדש א' פט:). לומר 'זנתה תמר כלתך', היינו כנסת ישראל שדמתה לתמר (שמ"ר לו א), שהיא מכונה בשם כלה (פסק"ר פ' לו), זנתה וסרה ממך, והלכה אחר זנונה, ולא די לה בזה שהלכה אחר תאות לבה הרע, אלא שגם היא הרה לזנונים, הרה היא בחינת דבקות, היינו שמעצמה היא דבוקה תמיד בתאותה בלי שום גורם לזה.

'ויאמר יהודה', הוא הבורא ב"ה, 'הוציאוה ותשרף' עבור זה, שבלא שום גרמא ומניעה היא הרה לזנונים רק מעצמה והיא הרה ודבוקה לתאות לבה הרע. 'היא מוצאת והיא שפחה אל חמיה לאמר', בהתנצלות של אמת, ששקר ענה השטן בזה שמקטרג על בני האדם שהמה דבוקים בגודל תשוקה לתאות רעות, כי האמת הוא כך שרק 'לאיש אשר אלה לו אנכי הרה', פירוש, שאנחנו עמו דבוקים רק בבורא עולמים ב"ה שהוא מקור החסד, וגמטריא 'אלה לו', ומה שאנחנו עושים לפעמים נגד רצון הבורא ב"ה הוא רק מחמת רוב טרדת הזמן וטרדת הפרנסה ושאר מאורעות של בני האדם,

פרטי המנוי

שם: _____ כתובת: _____
עיר: _____ טלפון: _____ סולורי: _____

לכבוד**אוצר פניני החסידות****ת.ד. 9359****בית שמש**חשבוני יחויב מדי חודש בסך 18 ₪ אחר ₪

- א. אוצר פניני החסידות מתחייבים למשוך ארזק את הסכום הנ"ל כל עוד לא חל שינוי בהוראה.
ב. חיוב הסכום בחשבוני ישמש כאישור לתשלום ללא צורך בהוכחה נוספת.
ג. הננו שומר לעצמי הזכות לבטל הוראה זו בכל עת.

חתימה**תרומה בכרטיס אשראי**

מספר כרטיס: _____ - _____ - _____ - _____ - _____
שם בעל הכרטיס: _____ תוקף: _____ / _____
מ.ז. _____ שם בעל הכרטיס: _____

הוראה לחיוב חשבון

קוד הסלקה	סוג חשבון	מספר חשבון
בנק	סניף	
אסמכתא / מס' נזילה של הלקוח בתכנה		קוד המוסד 45548

לכבוד בנק _____
סניף _____
כתובת הסניף _____

1. אני/ו הח"מ

שם בעל/ החשבון כמופיע בספרי הבנק מס' זהות/ח.פ.

כתובת

חוב הרכב מס' _____ עיר _____ מיקוד _____ טלפון _____
ונות/ים לכם הוראה לחיוב את חשבוני/נו הנ"ל בסינפכם בגין תרומה בסכומים ובמועדים שיומנאו לכם מדי פעם בפעם באמצעי מנגניט ע"י "היכלי תורה בע"מ" כמפורט מטה ב"פרטי הרשאה".

2. ידוע לי/לנו כי:
א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הוראה ממני/מתנו בכתב לבנק ול"היכלי התורה בע"מ" שתנסה לתוקף, יום עסקים אחד לאחר מתן ההודעה בבנק וכן ניתנת לביטול ע"פ הוראת כל דין.
ב. אהיה/נהיה רשאים/ים לבטל מראש חיוב מסוים ובלבד שהודעה על כך תימסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב.
ג. ידוע לי/לנו כי הפרטים שצויינו בכתב ההרשאה ומילויים, הם נשאים שעלינו להסדיר עם המוטב.
4. ידוע לי/לנו כי בסמני החיוב ע"פ הרשאה זו, יופיע בדפי חשבון וכי לא תשלח לי/לנו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בגין חיובים אלה.
5. הבנק יפעל בהתאם להוראות כתב הרשאה זה, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצוען.
6. הבנק רשאי להוציא/נהיה מן ההסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סיבה סבירה חכה, ויודיע לי/לנו על כך מיד לאחר החלטתו. תוך ציון הסיבה.
7. נא לאשר ל"היכלי התורה בע"מ" בספח המחובר להו, קבלת הוראות אלו ממני/מתנו.
החיוב ומועדו, יקבעו מעת לעת ע"י "היכלי התורה בע"מ", ע"פ הוראות המשלם למוטב מזמן לזמן.

חתימת בעל החשבון**תאריך**

אוצר פניני החסידות

אישור הבנק

קוד הסלקה	סוג חשבון	מספר חשבון
בנק	סניף	
אסמכתא / מס' נזילה של הלקוח בתכנה		קוד המוסד 45548

לכבוד**היכלי תורה****ת.ד. 9359****בית שמש 99565**

קבלנו הוראות מ _____ לכבד חיובים בסכומים ובמועדים שיופיעו באמצעי מנגניט, שצוינו לנו מדי פעם בפעם, ואשר מספר חשבונו/נו בבנק יהיה נקוב בהם, והכל בהתאם למפורט בכתב ההרשאה. רשמנו לפנינו את ההוראות, [ונפעל בהתאם כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת; כל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצוען]; כל עוד לא התקבלה אצלנו הוראת ביטול בכתב ע"י בעלי החשבון, או כל עוד לא הוצאו/ בעלי החשבון מן ההסדר.
אישור זה לא יפגע בהתחייבויותיכם כלפינו, לפי כתב השפוי שנחתם על ידיכם, מקור טופס זה על שני חלקיו ישלח לסניף הבנק, העתק ממנו יימסר למשלם.

ככבוד רב,**בנק****סניף****חתימה וחותמת הסניף****תאריך**

מרכז המנויים:

04-8628888